

خویندنی کوردی

پولی یه‌که‌می بنه‌ره‌تی

وهرزی یه‌که‌م

دانانی

لیژن‌هیه‌ک له هه‌ردو و هزاره‌تی په‌روه‌رده و خویندنی بالا

د. موحه‌مهد مه‌حوى

د. ئیبراھیم قادر موحه‌مهد

سادق ئه‌حمدہ روستایی

د. سهباح رهشید قادر

نه‌مام جه‌لال رهشید

ئسکه‌ندمر موسته‌فا عه‌بدولر مه‌مان

یوسف عوسمان حه‌مهد

ئیسماعیل موحه‌مهد عه‌بدوللا

گه‌لاویش ئه‌حمدہ زینو

تاریق خالید مه‌عروف

سۆزان به‌کر موحه‌مهد

واحید سوره عه‌بدول

مه‌ Hammond عه‌بدولکه‌ریم قادر

ئاوات ئه‌بوبه‌کر ئه‌حمدہ

هیدایت ئه‌حمدہ که‌ریم

عه‌بدوللا حه‌سمن قادر

سەلیم عەلی عومەر

موحه‌مهد وەیسی موحه‌مهد

حوريه عەزىز قادر

سەرپەرشتى زانستى چاپ: نەمام جەلال رەشيد
سەرپەرشتى ھونھرى چاپ: عوسمان پىرداود كواز - خالىد سەلیم مەحمود
نەخشەسازى ناوهرۆك: يوسف ئەحمدەد ئىسماعىل
تاپ: نەجمەدين جبرائيل بىرى - يوسف ئەحمدەد ئىسماعىل
نەخشەسازى بەرگ، نىگارەكان: نەجمەدين جبرائيل بىرى
جىيەجىتكىدنى بىزارى ھونھرى: يوسف ئەحمدەد ئىسماعىل

پیشہ کی

ماموستایان / دایکان و باوکانی بهریز

ئەو کتىبەي بەر دەستان بۆ فىرىبوون و فىركىدىنى خويىندەوه و نۇوسيينە بە زمانى كوردى بۆ مەنداڭلىنى تەمەن (٦) سالان و لە لايەن لىزىنەيەك لە بەرىۋە بهارىيەتىي گشتىي پىروگرام و چاپەمەن ئىيەكانى وەزارەتى پەروەردەي ھەرىمى كوردىستانى عىراق ئامادەكراوه و پېشىبەستە بە ئەزمۇونى پېشىرى كورد و ولاتانى دراوسى و جىهان لەم بوارەدا، تايىبەتە بە ناساندى دەنگ و شىوهى پىتە كانى ئەو ئەلفوبىيە ئىستاي زمانى كوردى پىتى دەنۇوسرىت و دەخويىندرىتەوه و كتىبى قۇناغە كانى خويىندەنى فەرمى پى چاپدەكىرت.

لەبەر ئەوهى ھەموو مەندالىيکى كورد ھەلى چۈونە باخچەي ساوايانى لەبەردەمدا والا نىيە و لىيى بى بەش دەبىت، ئە و شارەزايى و كارامەيى و چاپۇوكىيانە پېش چۈونە قوتاپخانەي بىنەرتى لە باخچەي ساواياندا پېشىكەش بە مەندالانى تەمەن (٤-٥) سالان دەكىت، بۇ ئەم نەرەخساوه، كە بىرىتىن لە فېرۇونى ھەلسوكەوت و دانىشتن لە پۆلدا و ناسىنى دەنگ و شىۋوھى پىتەكانى ئەلۋوبىي كوردىيى ھاوارى لە تەك خويىندەوهى كۈمەلە و شەيەكى سادە و ئاسان و... تاد، بەباش زانرا ئەم كىتىبە لەم چاپەي ئىستايىدا بۇ پۆللى يەكمى بىنەرتى بەم شىۋازە ئامادەبكرىت، كە ھەردوو قۇناغ لىكتىزىك بكتەوە و ئە و بۇشايىھ كەمتر بكرىتەوە كە لە تىتىر نەبۈونى مەنداڭ بە باخچەي ساواياندا دروست دەبىت.

خویندنی کوردی سی کتیب دهگریته خۆی (خویندنی کوردی و هرزی یەکەم) و (خویندنی کوردی و هرزی دووهەم) و (پێبەری مامۆستا). هەردوو کتیبی و هرزی یەکەم و دووهەم، جگە لە هەنگاوەکانی فیربوونی دهنگ و شیوهی پیت، لە کۆمەلیک راهینان و چالاکی پیکھاتوون. کتیبەکان لەسەر بەھمای ریگای (له گشته و بۆ بەش/شیکاری) داریئژراوه و لهبەر رۆشنایی شیوازی: (ببینە و بلى – Look and say) فیرکردنی خویندنەوە بە وشە دەستپێدەکات، نەک بە دەنگی پیت و برگە، وەک لە ریگای (لە بەشەوە بۆ گشت / پیکھینانەوە) دا هەیە، سەرەتا منداڵ زمان لە ریگای ئاخاوتنەوە فیردەبیت یان و هریدەگریت، بۆیە بەمەبەستی چنین ئاسان بۆ گران یان لە زانراو بۆ نەزانراو بە باش زانرا دەروازەی فیربوونی زمان لای منداڵ بە وینەی ھاندەر و ئاخاوتن دەستپێکات، مەبەست لە کارامەیی ئاخاوتن توانای دەربىرین و بەھێزکردن و دەولەمەندکردنی زمانی قوتابییە، بەجۆریک کە بتوانیت بۆ جیبەجیکردنی پتویستییەکانی ژیانی رۆژانەی خۆی سوودیان لیوەربگریت. لە هەمان کاتدا بۆ فراوانکردنی توانیتی پەیوەندیکردن بە بەستنەوەی ئەو کۆمەلە مەعریفەی پیشتووی بە زانیارە تازەکانی ناو کتیبەکەوەیە، مامۆستاکەیش لە میانی گفتوگۆکاندا شارەزای تەواوی کەسییەتی، ئاست، ویست، حەز و جۆری بیرکردنەوەی قوتابیان دەبیت، کە دواتر بە گەشەکردن، ئەتنانە بەگەریان دەخات.

له کتیبی خویندنی کوردییدا هه ولدر اووه هه نگاو به هه نگاو مندال له ئاستی دهنگسازی ئاشنای {دهنگ، گوکردنی (تلهفون) تهواو، برگه، شیوهی دهنگ} بیت، به راهینانه کان پیت و وشه فیرده بیت، کومه له مهشق و راهینانی جوراوجور به مه بهستی چالاکردنی هزری قوتابی خراوهه روو، لهوانه: پیکهینان، هه لوهشاندنهوه، په یوهندیکردن له نیوان وشه و وشه یان وشه و وینه، یاری وشه، ریکخستن، نووسین... ئامانجه په روهه دره که، دروستکردنی که شوهه وايه کي خوش و له بار له ناو پولدا، به شیوهه که مندال له بیزاری دوربخاتهوه. زیاتر بايه خ به خودی قوتابی دراوه و له پوله که کي خویدا ته وهری سهره کييه، هه ميشه به که نتا لار، مامه ستنا ناجو لبت، به لکه خه، بب ده کاته وه و خه، دهده: بتتهوه.

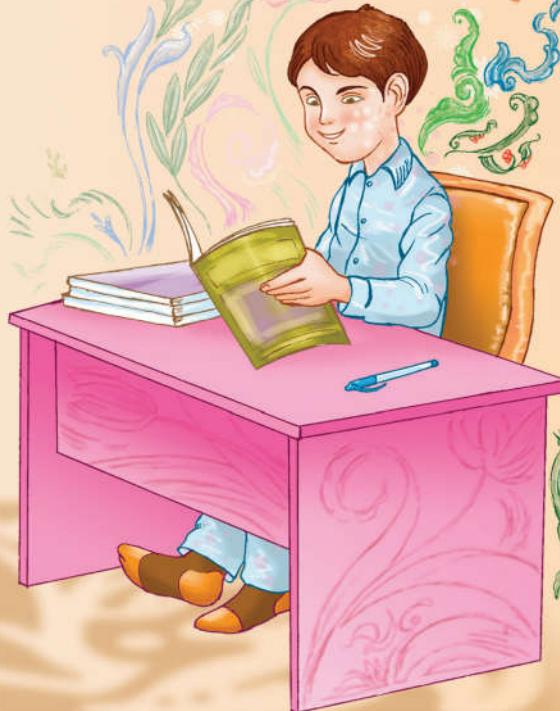
له سه رهتای و هرزی یهکه‌مدا دهقه‌کان زاره‌کین (بینه و بلی)، له تهکیاندا ههندیک وشه و گری و رسته و کورته دهقی نوسراومان ههن، بهلام له و هرزی دووه‌مدا دهقی نوسراو زیاتر بهدیده‌کریت، هاوشاون له‌گهـل هونراوه و سیناریـکان، که جـگه له پـینماـی پـهروـهـرـهـدـیـ خـوشـیـ بهـ منـدـالـ دـهـبـهـ خـشـنـ. لـهـمـ تـهـمـهـنـهـداـ، هـزـرـیـ منـدـالـ گـهـشـهـیـ تـهـواـوـیـ نـهـکـرـدـوـوـهـ، بـوـیـهـ نـاـتوـانـیـتـ وـیـنـهـیـ زـهـینـیـ وـشـهـ درـوـسـتـبـکـاتـ وـ لـهـبـهـرـ ئـهـمـهـشـهـ یـهـرـهـدـهـکـارـانـ وـ دـهـرـوـونـنـاسـانـ بـوـ ئـهـمـ تـهـمـهـنـهـ رـیـنـوـوـسـیـ گـوـاستـرـاـوـ یـهـسـنـدـدـکـهـنـ.

ریگای گونتهوهی کتیبهکه به روونی له کتیبی رېبەردا بۇ مامۆستا و خىزان رۇونكراوهتەوه، كە يارىدەدەرن بۇ سەرخىستى پرۆسەئى گونتهوهى کتىبەكە و بە ئامانج گەيشتى پرۆسەكە. ئەم پرۆگرامەي بەردەستان شىۋىھىيەكى هاواچەرخى فيربوونى زمانە، هاوتەرىپ بايەخ بە هەر چوار كارامەيى زمان (ئاخاوتىن، تىگەيشتن، خويىندەوه، نووسىن) دراوه. بە گىشتى ئامانجە سەرەكىيەكان، دروستكىرىنى حەز و ئارەزووئى خويىندىن لاي قوتابى لەگەل ئاراستەكردىدا بۇ خويىندى دروست. ئەم پرۆسەيە: فيربوونى خويىندەوه و نووسىن بەم شىۋىھىيە، خوشىيەك بە مندال دەدات و ھانىدەدات لاي خۆشەويىت بىت و بىتە رەفتارىكى پەروەردەيى، كە له خۆيدا بە رەفتاربۇونى ئامانجە پەروەردەيىكەنە لەم پرۆسەيەدا و لەم قۇناغەي تەمنى مندالدا.

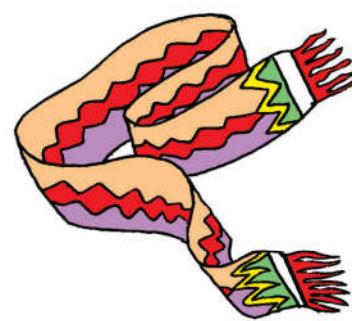
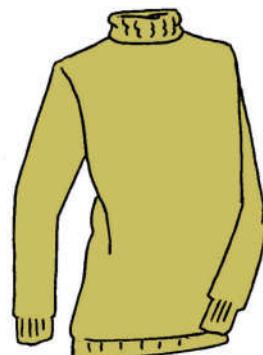
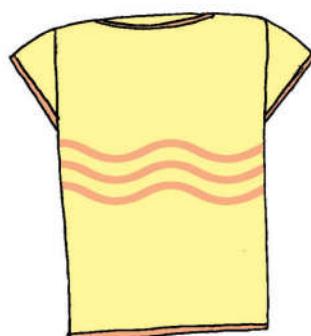
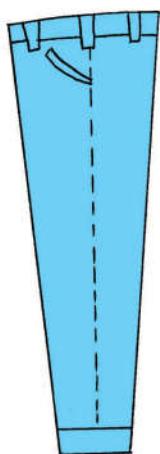
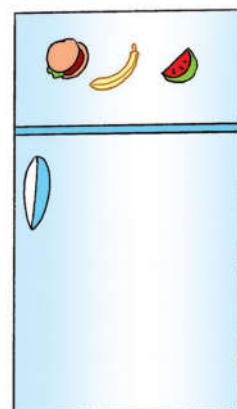
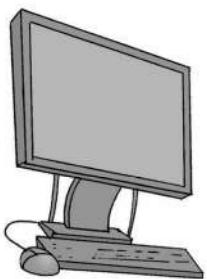
په‌رتوك

په‌رتوكى خوت دهربىنە
ورىابە و مەيدرىنە
ناوى خوداي لى بىنە
پىت و وشەي بخويىنە
گەر پىت رىزكەي بۇ وشە
ئەوا ئايىدەت گەشە
كە وشەت كرد بە رستە
ئەوه هىوا و مەبەستە

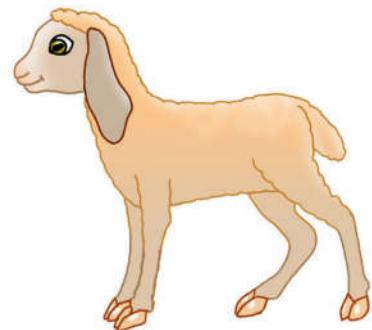
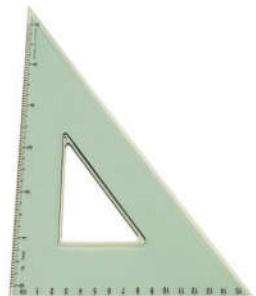
ثىبراھيم چاوشىن سىتكانى

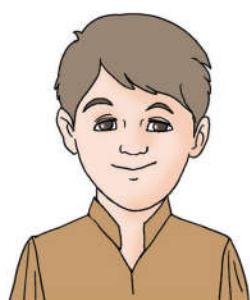
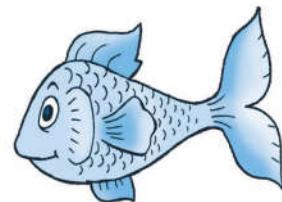
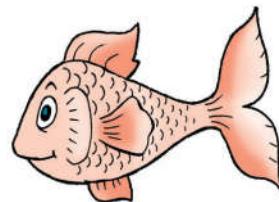
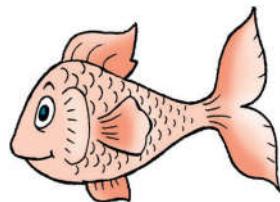
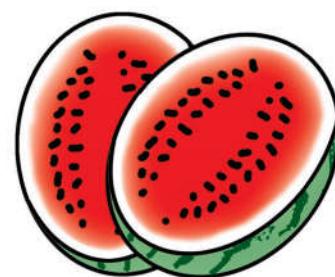
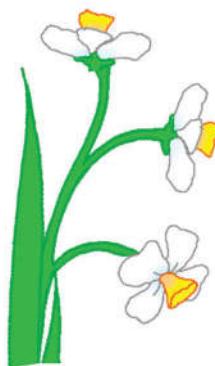
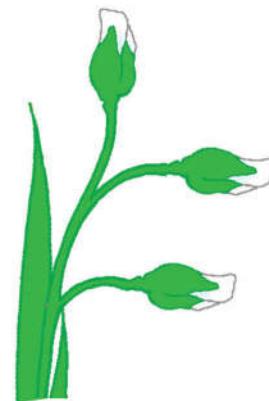
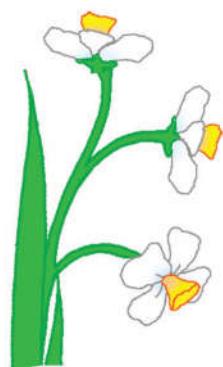
پېداویستىيەكاني ناو مال، پۆشاك، ھۆيەكاني گواستنەوە

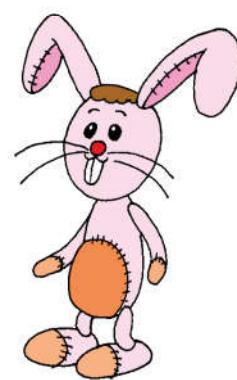
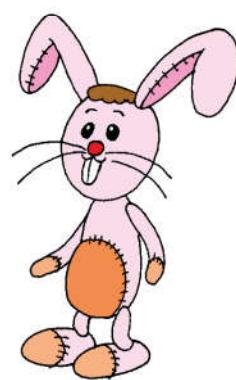
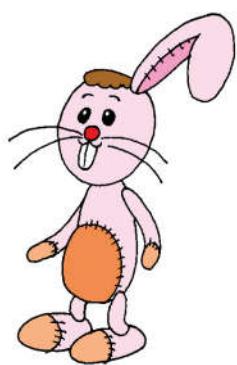
وینه‌ی نامو

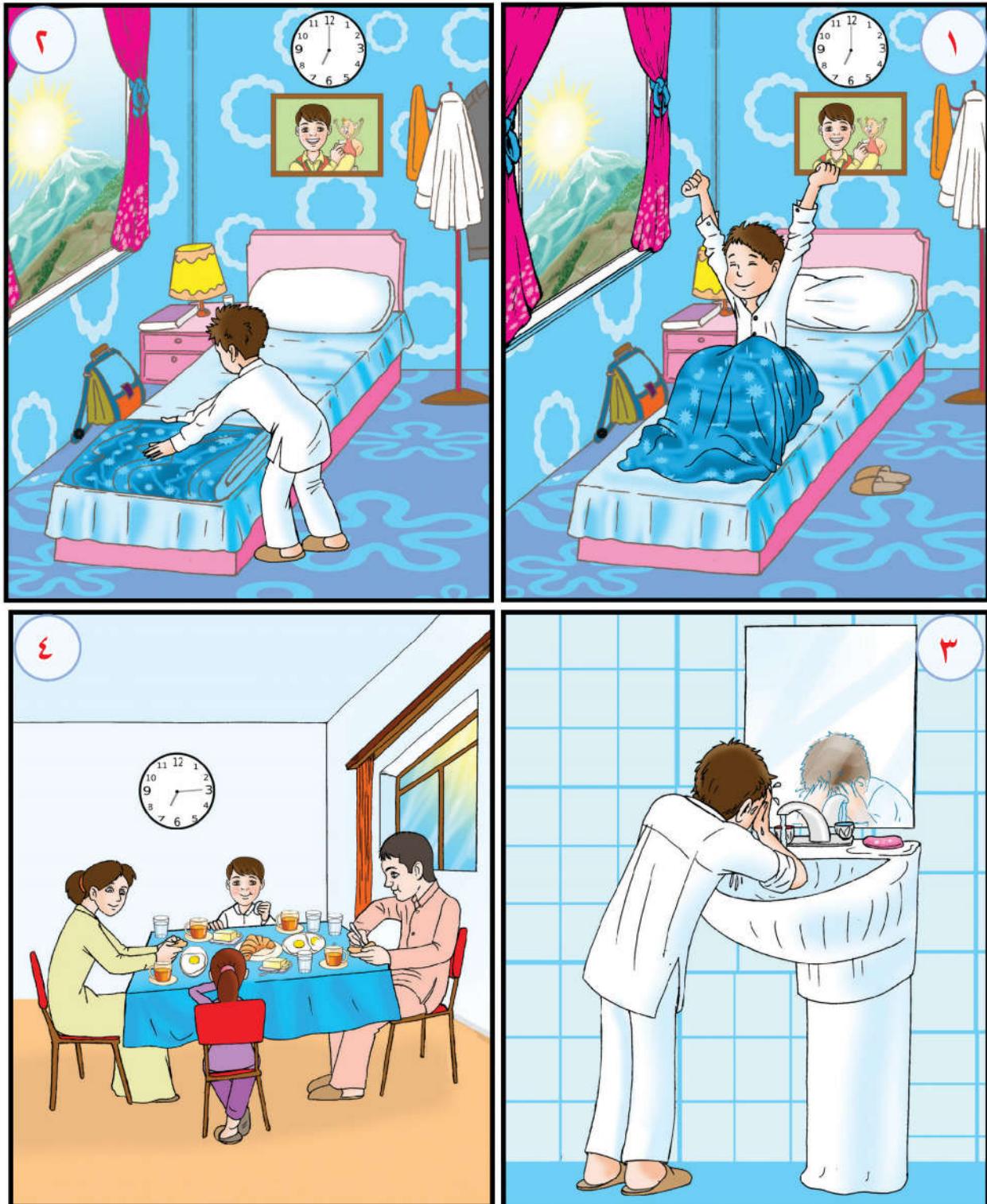
وینه‌ی جیاواز

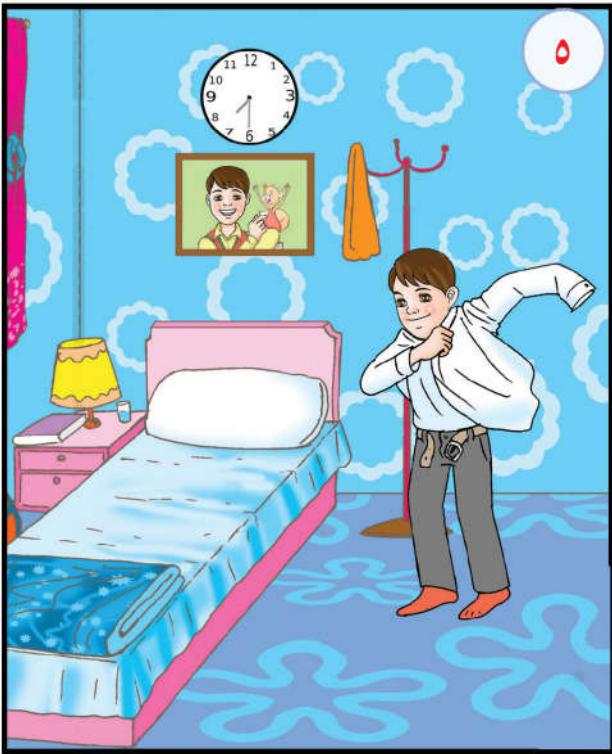
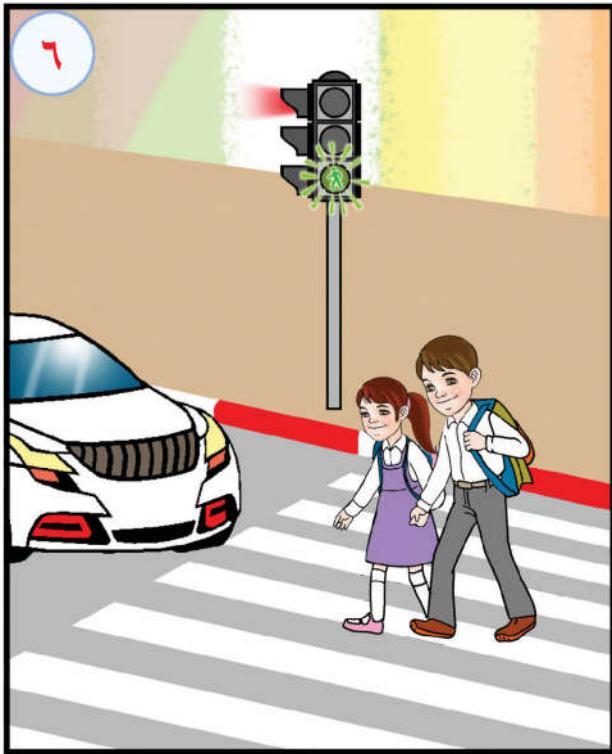

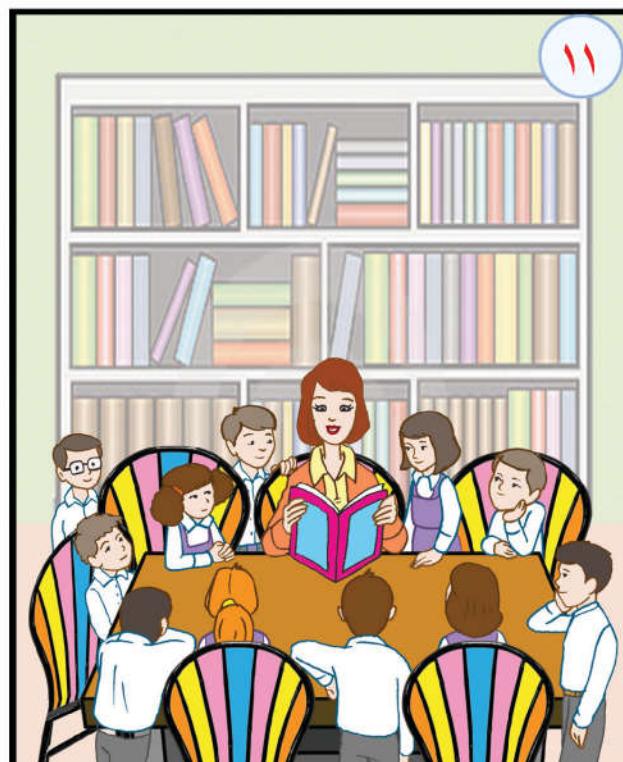
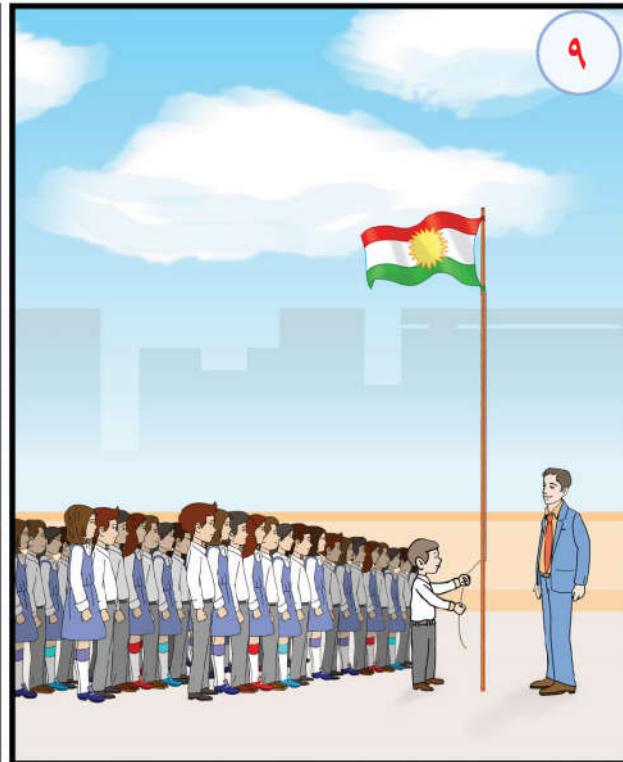
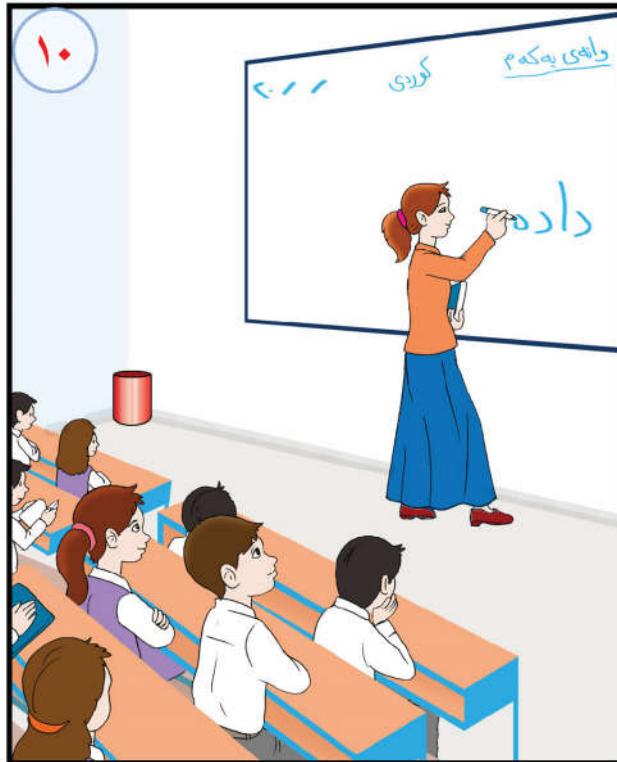
دیاریکردنی وینه‌ی ناته‌واو

دارا و په‌ری

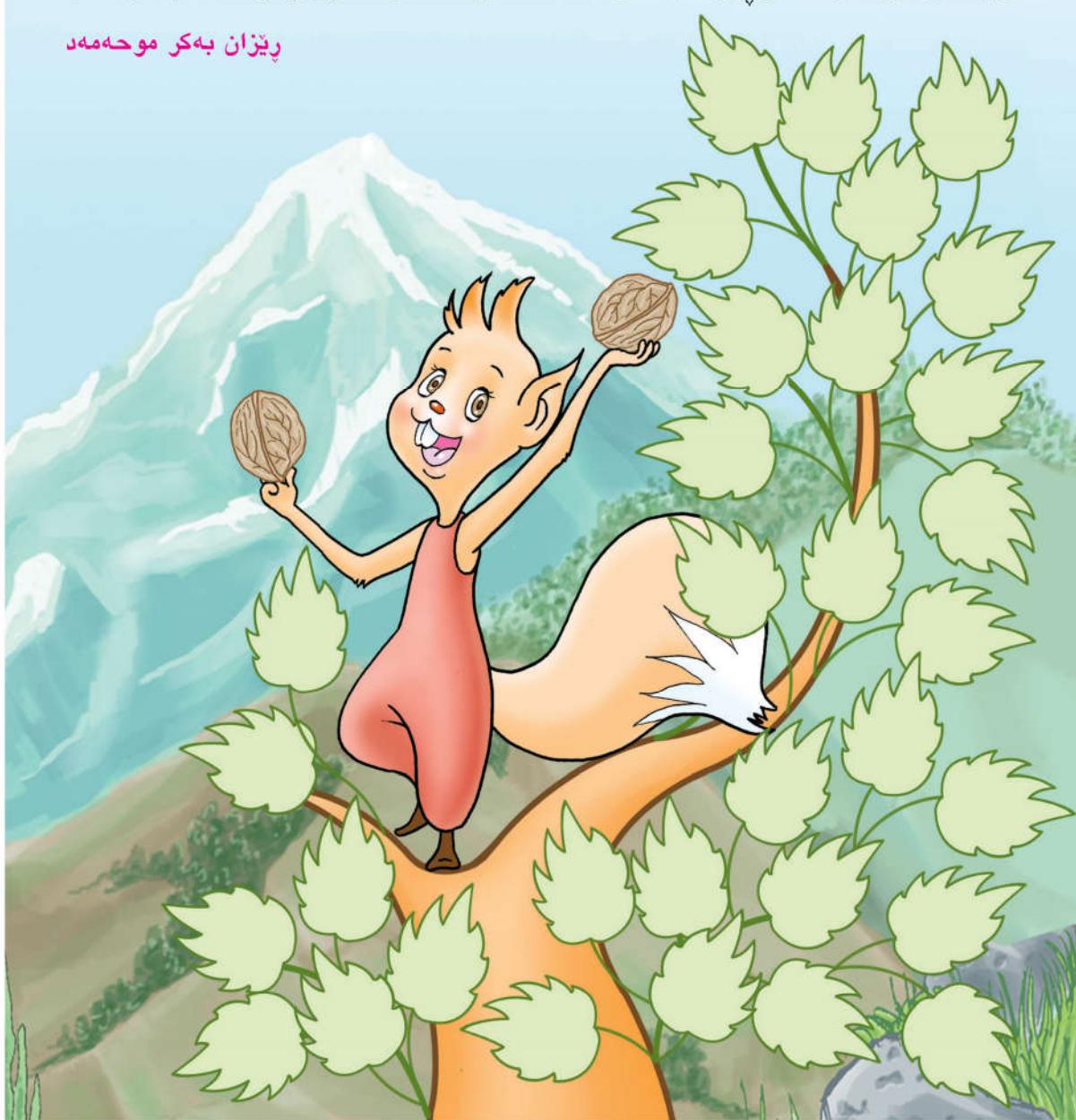

سموره

له ناو پولی شدا پیمه
خنجه وئیک سوکه
له ده رسا زور ئازا بن
جوان فیرمان ده کات پیتیک
هینده کارا و چاپوکه
خوشمان ده ویی وک چاومان

ریزان به کرمونه

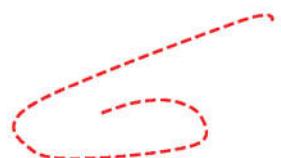
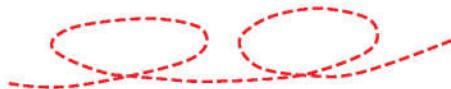
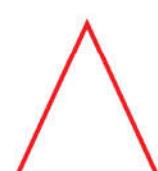
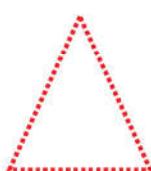
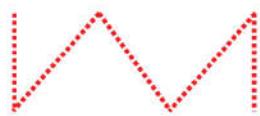
سموره که هاوریم
زور وریا يه و بچوکه
پیمان ده لیت وریا بن
هه رجاره و به بابه تیک
به لاشه چهند بچوکه
سوپاس بو تو هاوری گیان

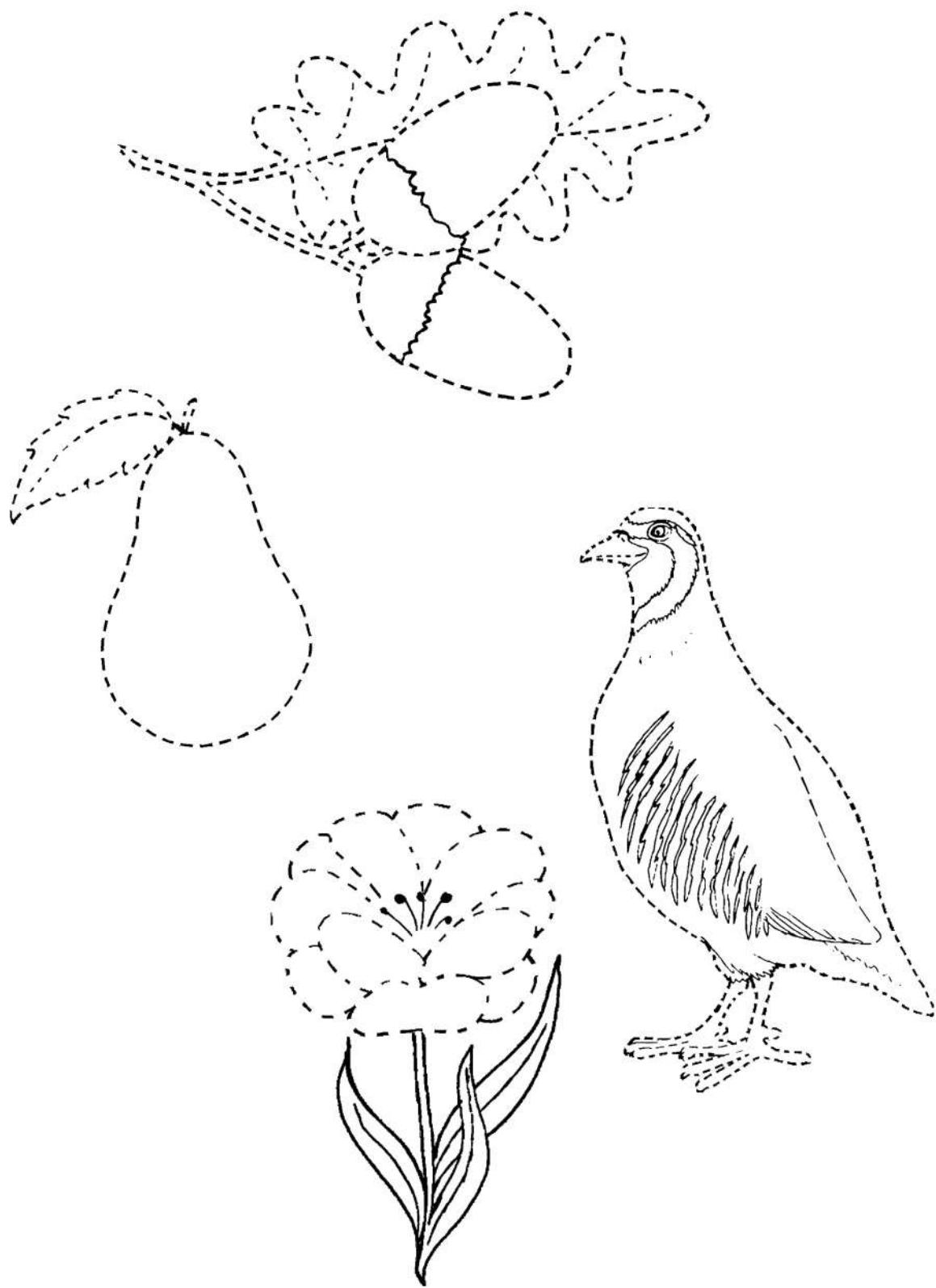
چون پینووس به دسته و ده گرین.

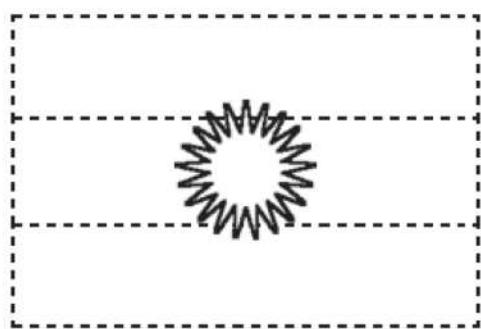
تۆخ بىھەوھ.

تۆخیان بکەوە.

ناوی رهنگه کانی ئالا بلى، تۆخ بکەوە، رەنگ بکە.

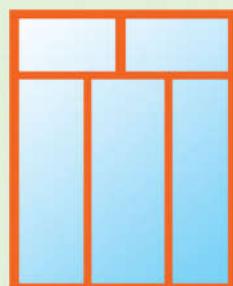
وانهی ۱

ببینه و بلّی.

ناوی وینه کان بلّی.

بازنه‌ی ژیر ئەم وینانه‌ی دەنگی /د/ يان تىدايە رەنگ بکە.

د

ئامە

ئامەد

ناوی وینەكان بلى.

ئەم وشەيەى (د) ئى تىدايە، بە چەماوهىيەك دەوربىدە.

دەرگا

پەنجەرە

پەردە

ئامەد

(د) بخەرە ناو چەماوهىيەك.

كىسەل

پەردە

دەم

زەرد

دەلىم.

د

د

د

پیتی (د) دهنووسم:

د

چالاکی (۱)

تۆخ بکەوە، بخويىنەوە، بنووسەوە.

ئامە

ئامە

ئامە

ئامە

د

د

د

د

د

د

د

د

د

من قوتابخانەی خۆم
خۆشدهویت.

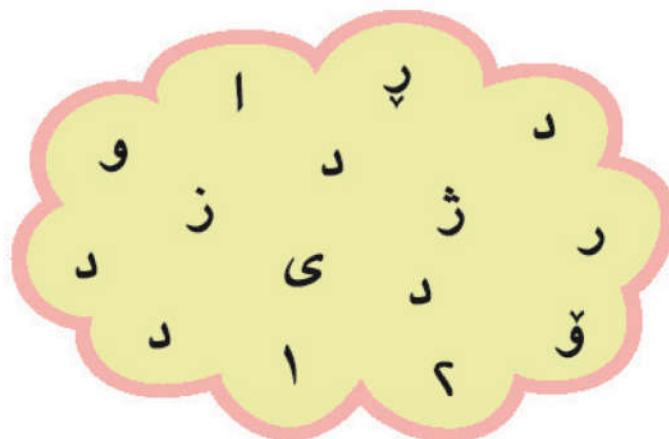
چالاکی (۲)

رہنگہ کانیاں ببینہ و بلی۔

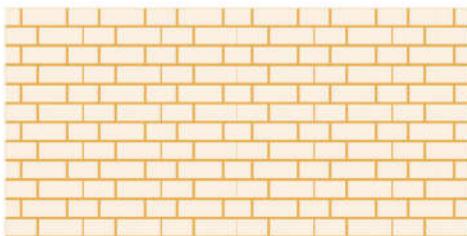
چالاکی (۳)

(د) بدوزهوه، نیشانهی بکه.

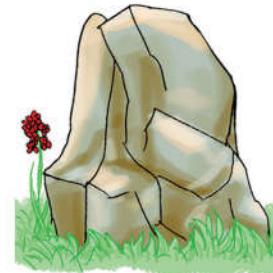

چالاکی (۴)

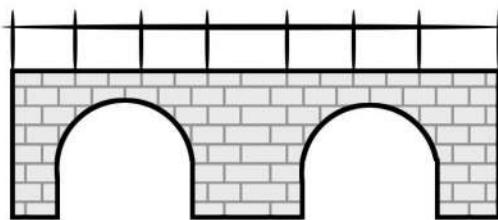
ناوی وینه کان بلی، پیتی (د) بنوو سه.

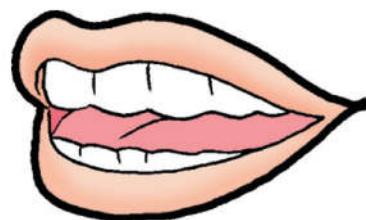
یوار....

به ر....

پر....

م5....

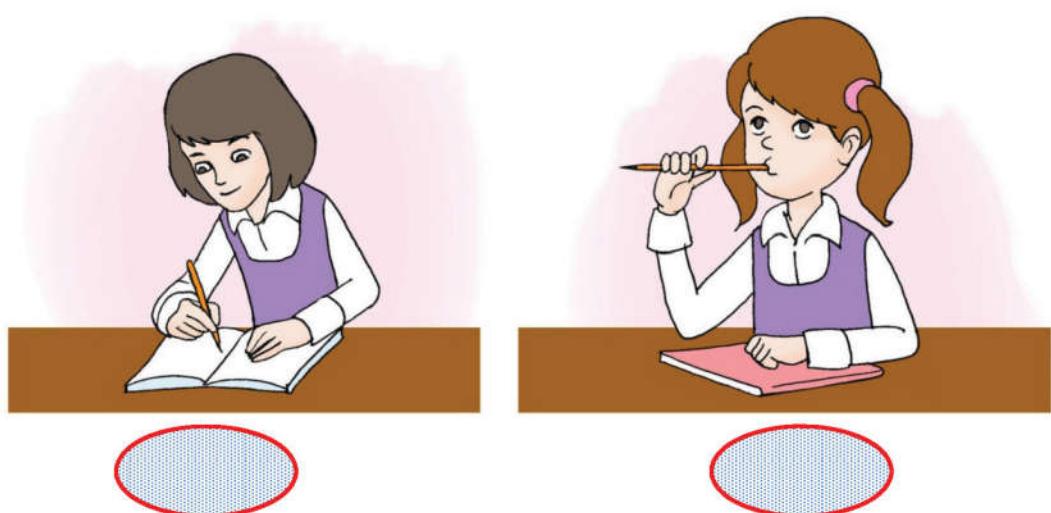
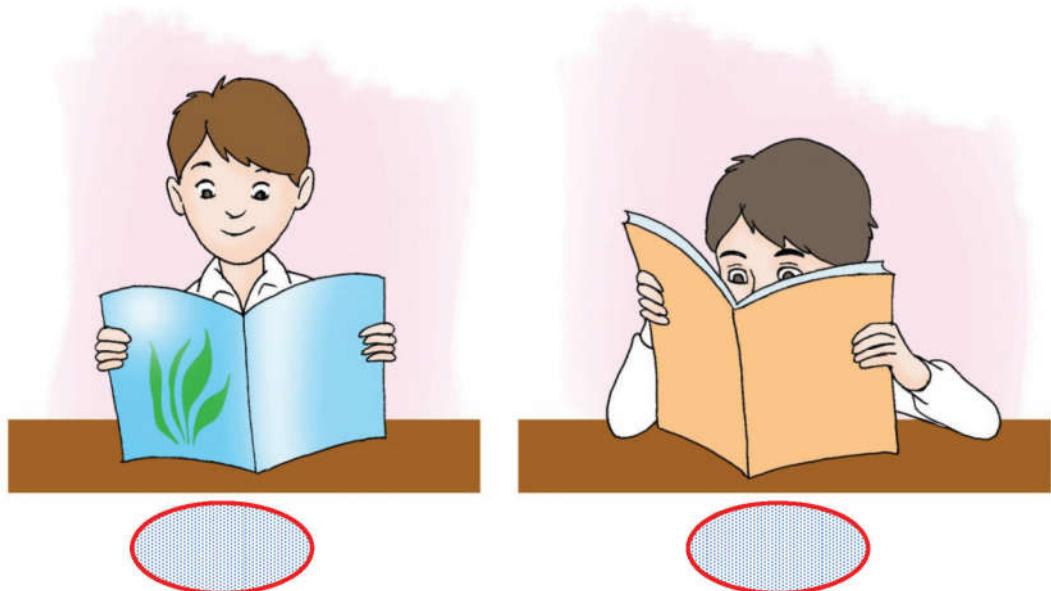
به هاوکاری مامؤستا

قوتابی وینه شاره که‌ی یان دییه که‌ی داده نیت.

من (شاره که / دییه که) م خوشده ویت.

چالاکی (۵)

نیشانه‌ی (✓) یا (✗) دارند.

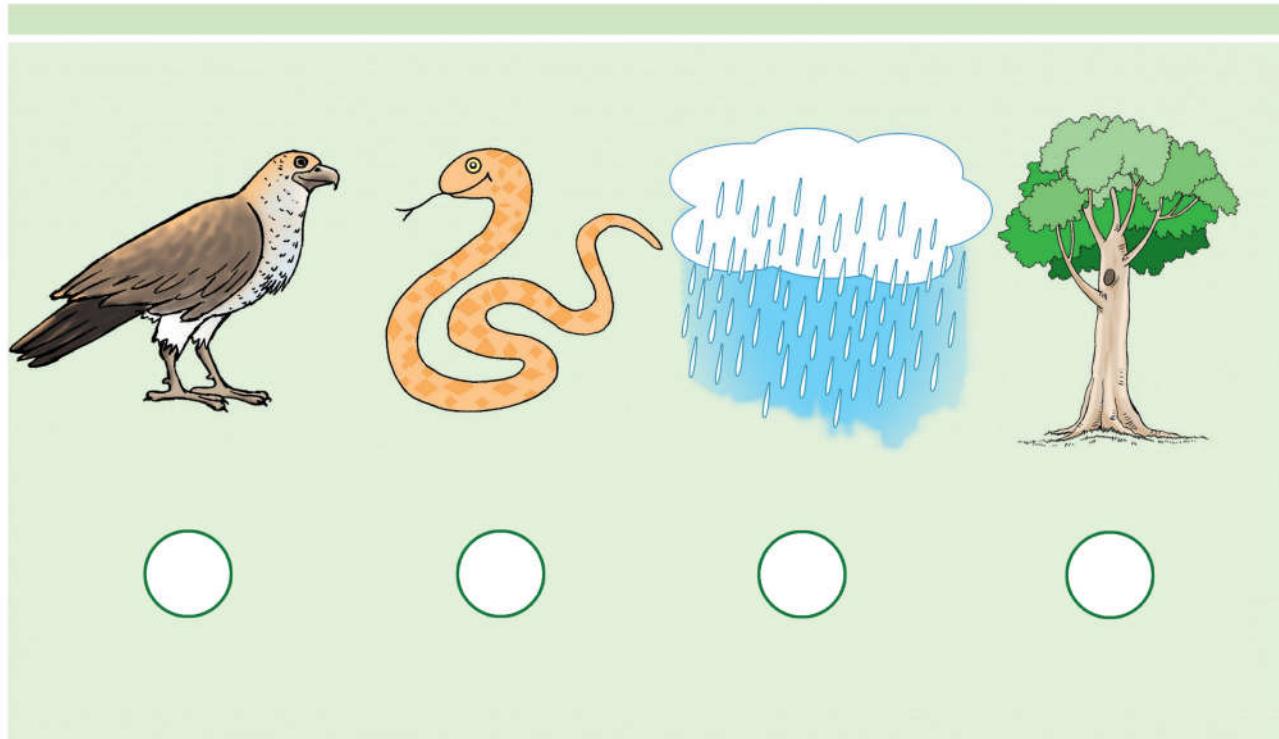
وانهی ۲

ببینه و بلّی.

ناوه وینه کان بلّی.

بازننهی ژیر ئەم وینانهی دەنگى /ر/ يان تىدايە رەنگ بکە.

جیاکردنەوە (بۇوتەلّکردن)

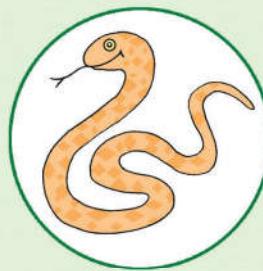
ر

دا

دار

ناوى وىنەكان بلى.

ئەم وشەيەرى (ر) ئى تىدایە، بە چەماۋەيەك دەوربىدە.

باز

مار

باران

دار

(ر) بخەرە ناو چەماۋەيەك.

قاز

كۆلارە

ديوار

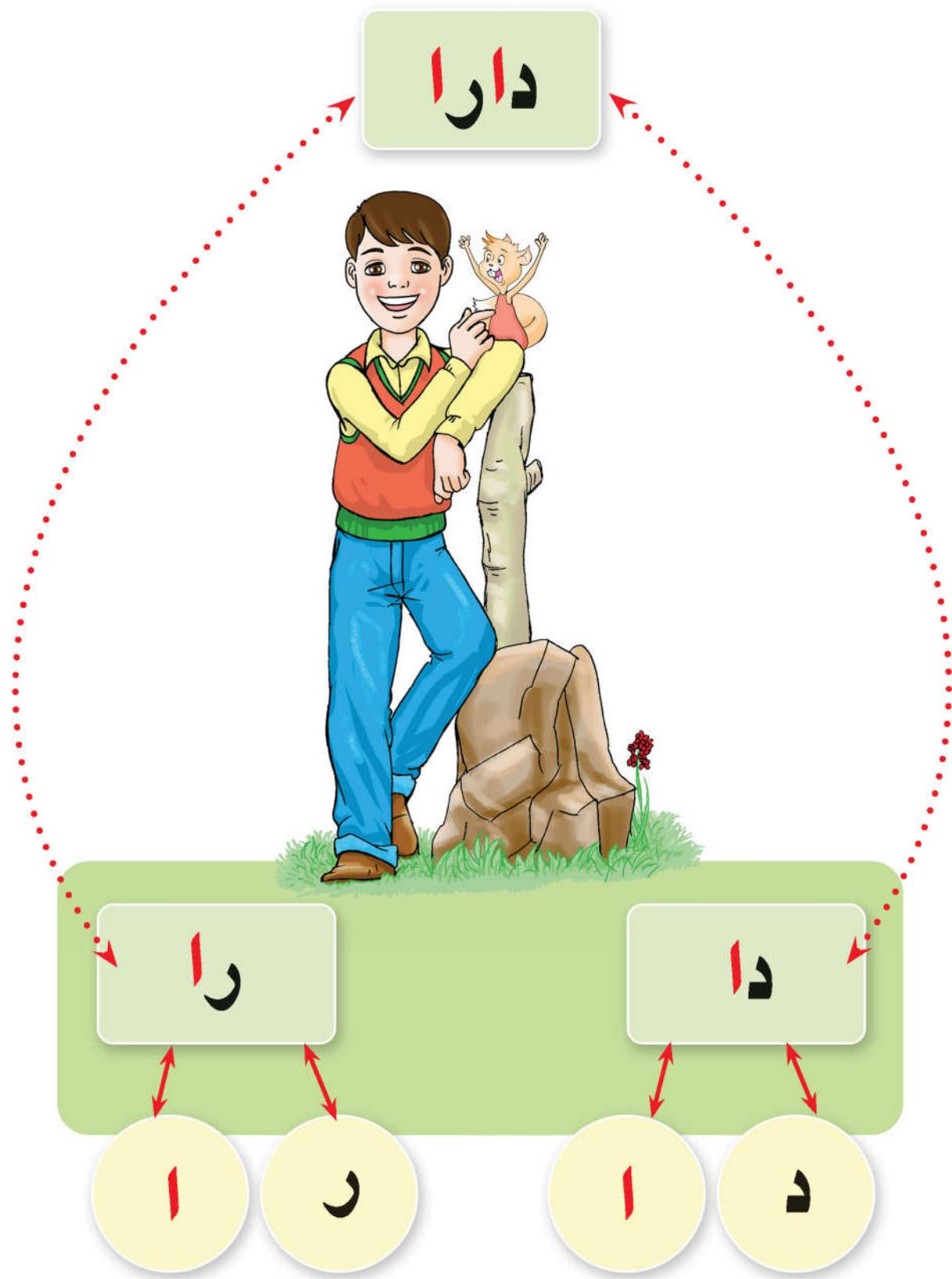
گرد

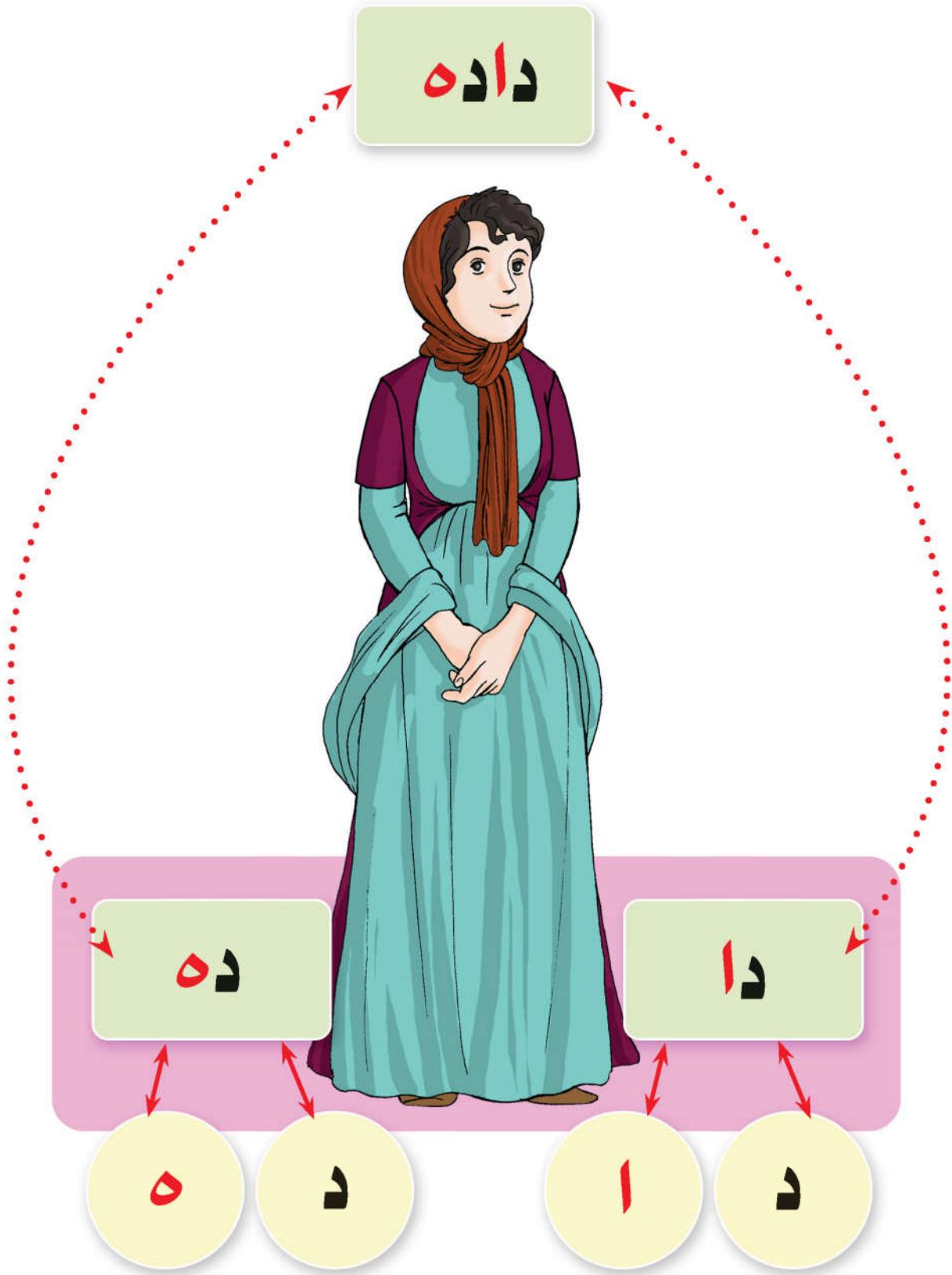
دەلىم.

ر

ر

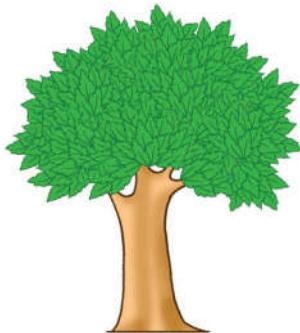
ر

ر

پیتی (ر) دهنووسم:

چالاکی (۱)

تۆخ بکەوه، بخويىنهوه، بنووسەوه.

دار دار دار دار

ر ر ر ر

ر ر ر ر

ر ر ر ر

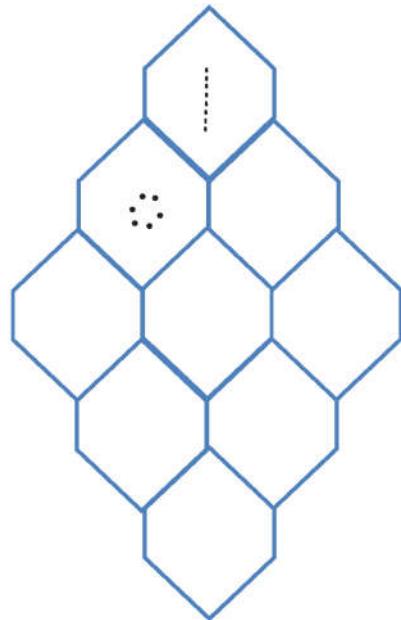
دار دار دار

دارا دارا دارا

من رېز له مامۇستاي
خۆم دەگرم.

چالاکی (۲)

پیتی (۱۱) دهنووسم. پیتی (۱۵) دهنووسم.

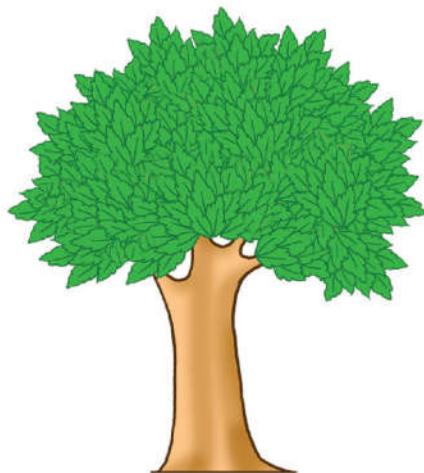
چالاکی (۳)

(ر) بدؤزهوه، نيشانههی بکه.

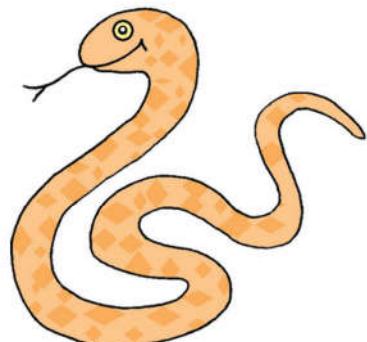

چالاکی (٤)

ناوی وینه کان بلی، پیتی (ر) بنوو سه.

دا.....

ما.....

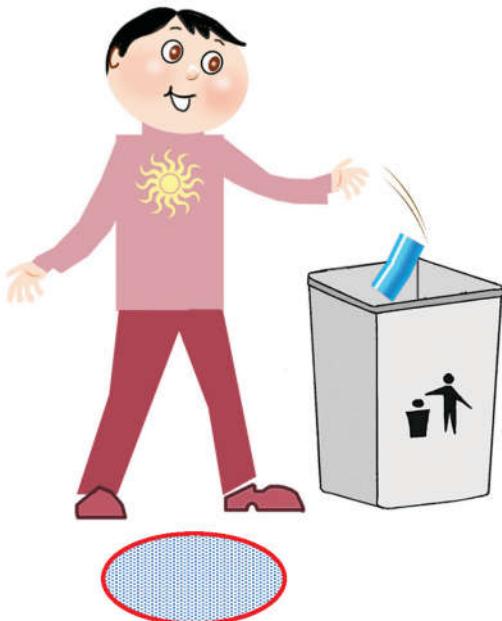
دھ.....گا

ب.....ڦ

چالاکی (۵)

نیشانه‌ی (✓) یا نیشانه‌ی (✗) دارند.

وانه‌ی ۳

ببینه و بلّی.

ناوی وینه‌کان بلّی.

بازننه‌ی ژیر ئەم وینانه‌ی دەنگى /ز/ يان تىدايە پەنگ بکە.

جیاکردنیوه (رووتەلکردن)

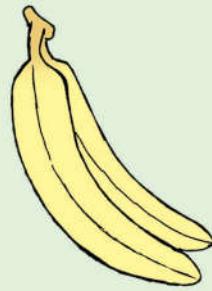
ز

مۇ

مۆز

ناوی وینەکان بلى.

ئەم وشەیەی (ز) ئى تىدایە، بە چەماوھيەك دەوربەدە.

قاز

بىزنى

بۇق

مۆز

(ز) بخەرە ناو چەماوھيەك.

شەقام

زانكۇ

وھرزش

نەورۇز

دەلىم.

ز

ز

ز

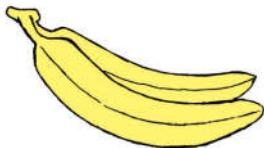
بىرخىستنیوه

ز ا ر د د

ز

پیتی (ز) دهنووسم:

چالاکی (۱)

تۆخ بکەوە، بخويىنەوە، بنووسەوە.

مۇز

ز

مۇز

ز

مۇز

ز

مۇز

ز

ز

ز

ز

ز

زا

زە

من لەگەل ھاوارىيكانى
خۆم تەبام.

چالاکی (۲)

بیانہ و بُلّی۔

چالاکی (۳)

(ز) بدوزهوه، نیشانهی بکه.

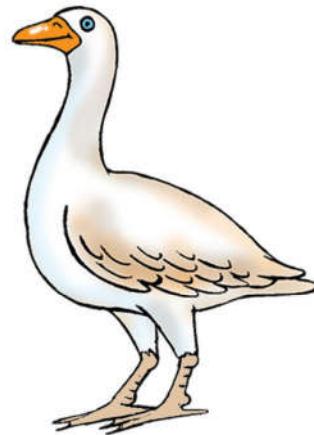

چالاکی (٤)

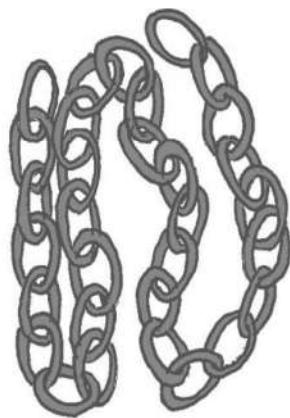
ناوی وینه کان بلی، پیتی (ز) بنوو سه.

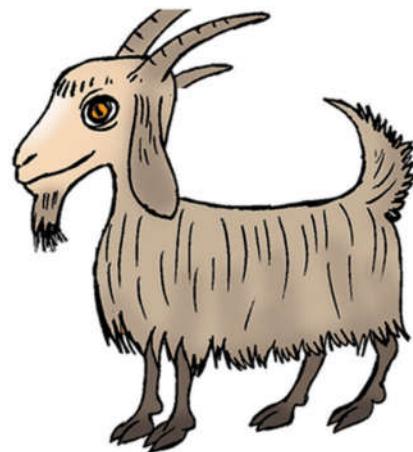
با....ار

قا....

ری....ه

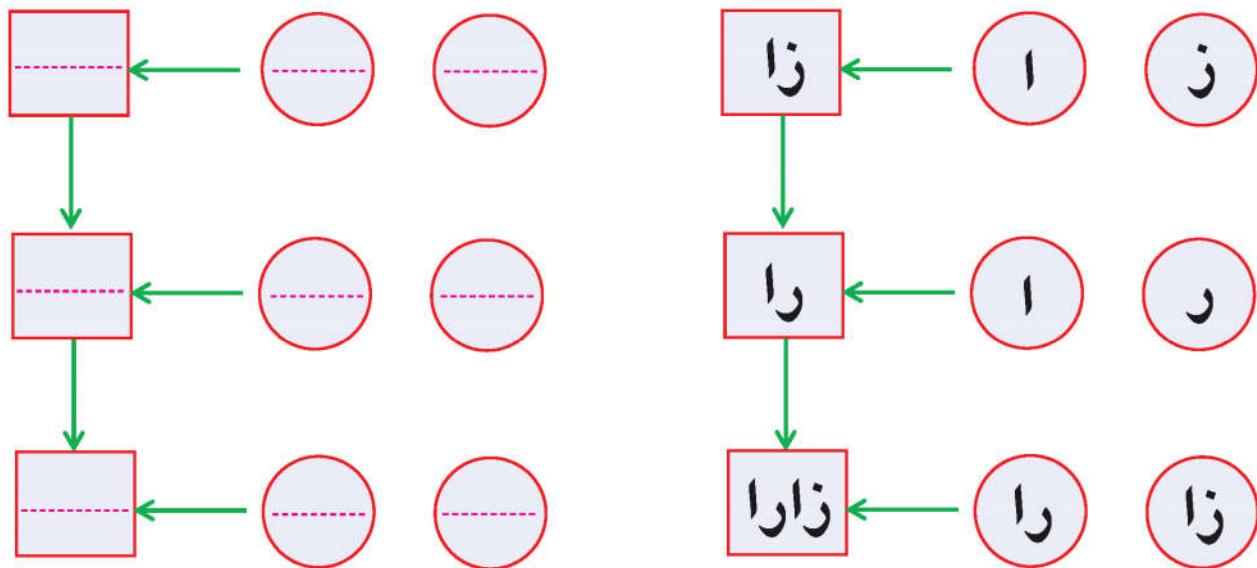

ب....ن

چالاکی (۵)

(ن، ا، ز، ا)

لیکبده، بخوینه و ۵.

چالاکی (۶)

بخوینهوه، بنووسهوه.

داده

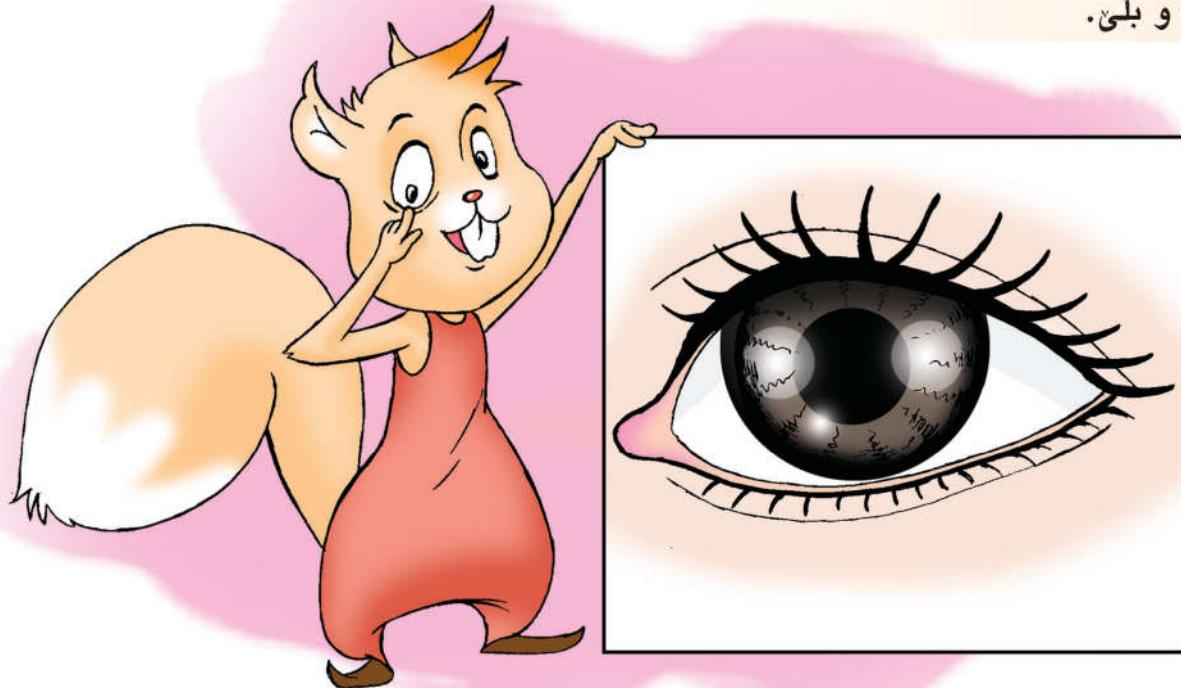
ڦارا

زهرا

دعا

وانهی ۴

ببینه و بلی.

ناوی وینه کان بلی.

بازننهی ژیر ئەم وینانهی دەنگى /و/ يان تىدايە رەنگ بکە.

جیاکردنەوە (رووتەلّکردن)

و

چا

چاو

ناوی وینەکان بلى.

ئەم وشەيەي (و) ئى تىدايە، بە چەماوھىك دەوربەدە.

كچ

كور

كلاۋو

پياو

(و) بخەرە ناو چەماوھىك.

رېواس

پياز

كەوھر

زەيتون

دەلىم.

و

و

و

بىرخىتنەوە

و ز ا ئ د ر د

و

پیتی (و) دهنووسم:

چالاکی (۱)

تۆخ بکەوه، بخويىنهوه، بنووسەوه.

چا و چا و چا و چا و

و و و و و

و

وا

وه

وھر ز

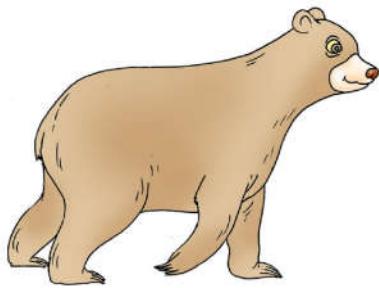
وھر ه

دھروازھ

من لەسەر دیوار
نانووسم.

چالاکی (۲)

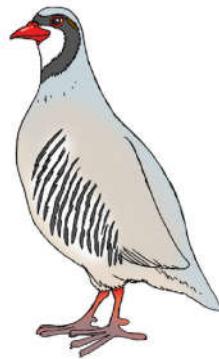
ناوی وینه کان بلی، پیتی (و) بنوو سه.

رج....

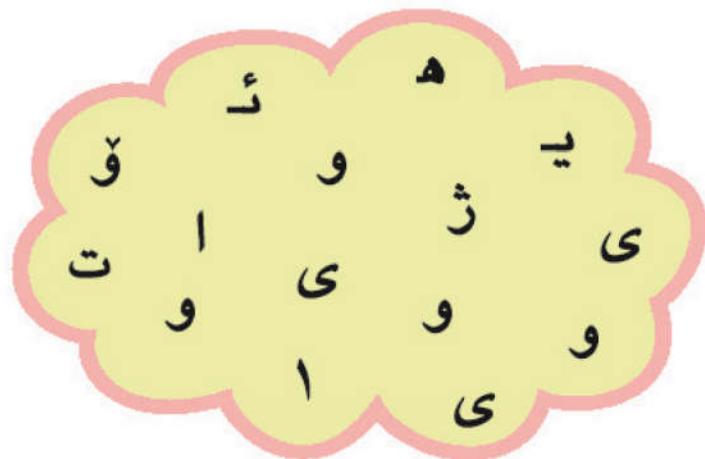
ک....ر

که....ر

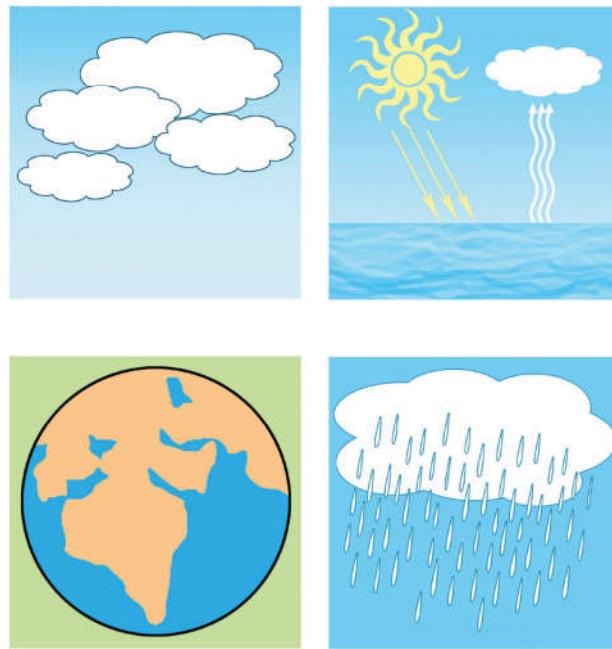
چالاکی (۳)

(و) بدؤزه وه، نیشانه بکه.

چالاکی (۴)

ببینه و بلى.

چالاکی (۵)

بنووسمهوه، بخوييشهوه.

ليىكىدە.

را

زا

رە

وھ

وھ

رە

دە

چالاکی (۶)

له هاوړیکهت پرسیار بکه.

۱- هه فته چه ند روژه؟

۲- روژه کانی هه فته بزمیره؟

۳- ئه مرۆ چه ند شەممە يە؟

۴- کام روژ پشوه؟

چالاکی (۷)

بخوینه وه، بنووسه وه.

زارا و هر ده ره وه.

دارا و هر ده ره وه.

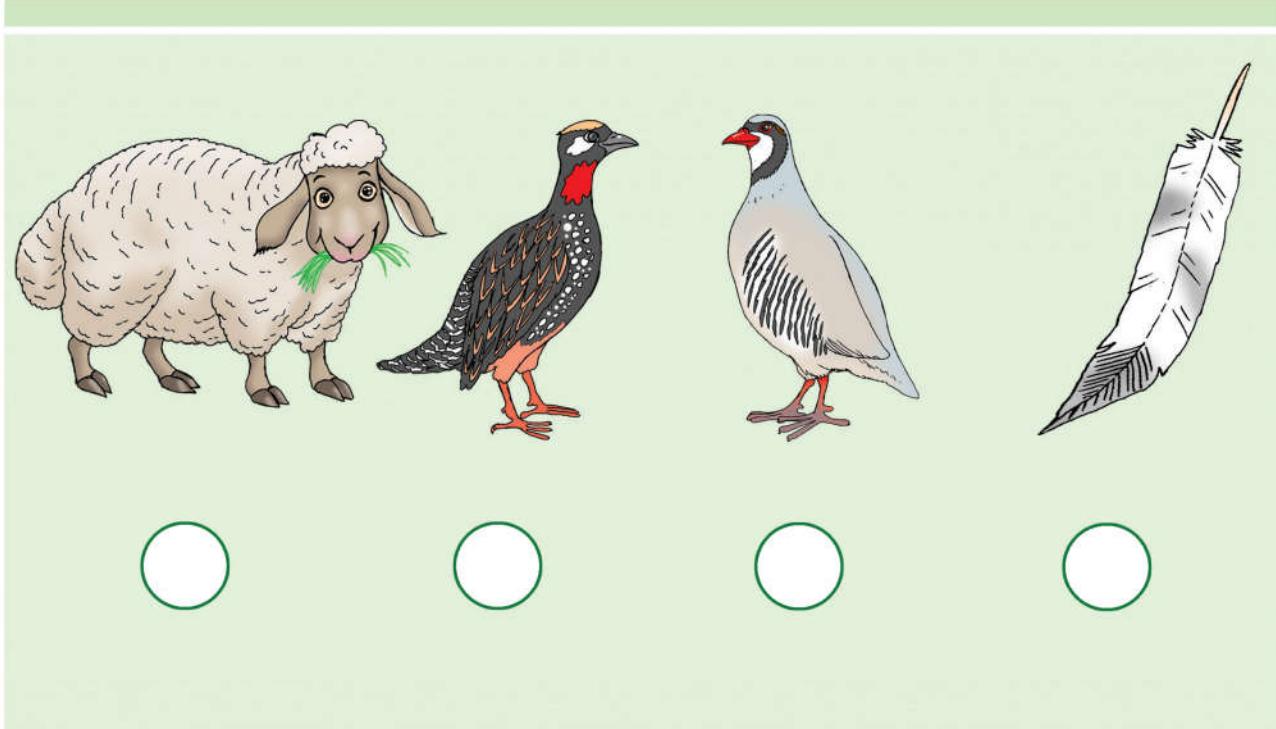
وانهی ۵

بینه و بلی.

ناوی وینه کان بلی.

بازنەی ژیر ئەم وینانەی دەنگى /ر/ يان تىدايە پەنگ بکە.

جیاکردنەوە (بۇوتەلّکردن)

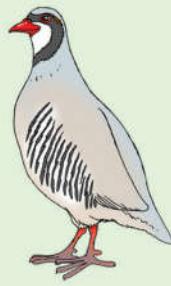
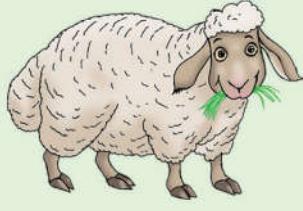
ر

مە

مەر

ناوى وىنەكان بلى.

ئەم وشەيەرى (ر) ئى تىدایە، بە چەماوھىك دەوربىدە.

مەر

پۇر

كەو

پەر

(ر) بخەرە ناو چەماوھىك.

رۇڭ

زريان

رەشەبا

كەيىوه

دەلىم.

ر

ر

ر

ر

و

ز

ا

ى

ر

د

پیتی (پ) دهنووسم:

چالاکی (۱)

تۆخ بکەوه، بخويىنهوه، بنووسەوه.

مە

مە

مە

مە

رپا

رپه

رپز

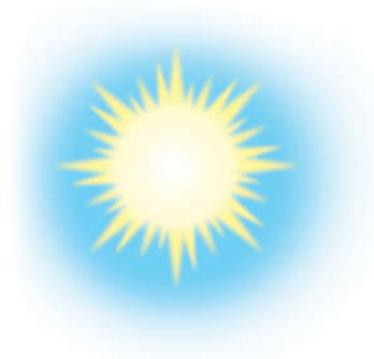
رپاز

رپوا

نینۆک كردن زۆر چاكە
پيشەي مندالى پاكە.

چالاکی (۲)

ناوی وینه کان بلّی، پیتی (ر) بنوو سه.

کو....

فۆز....

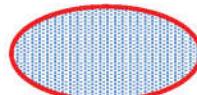
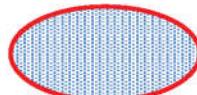
چالاکی (۳)

(ر) بدۇزه وە، نىشانەي بکە.

چالاکی (۴)

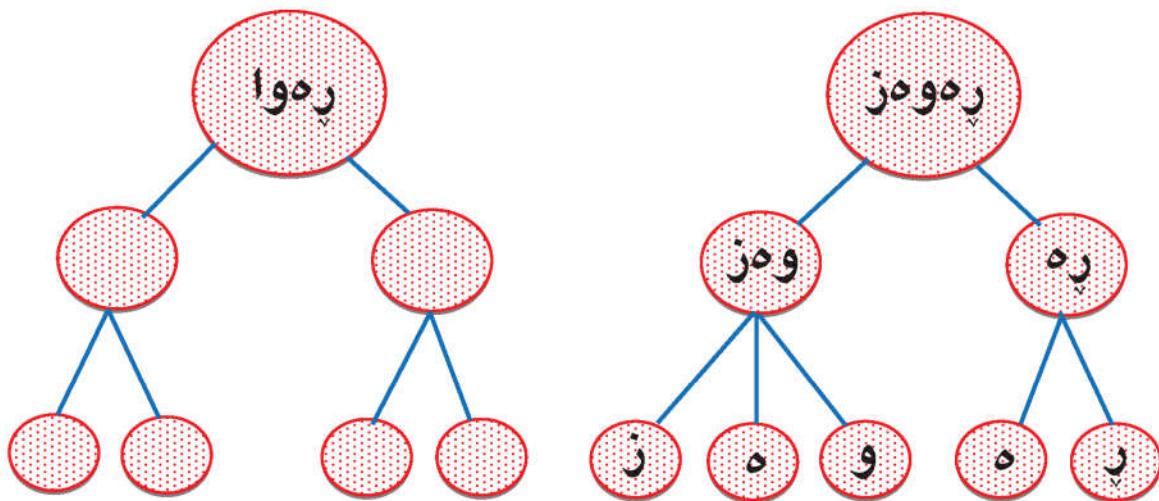
نیشانه‌ی (✓) یا نیشانه‌ی (✗) دارند.

چالاکی (۵)

هه لوهشینه وه.

بخوینه وه.

چالاکی (۶)

بخوینه‌وه، بنووسه‌وه.

رەوهەز

رەوا

راز

رەوهەز و راز

راز و رەوا

رەوهەز وەرە دەرەوە.

ئاکارى ئاخاوتىن

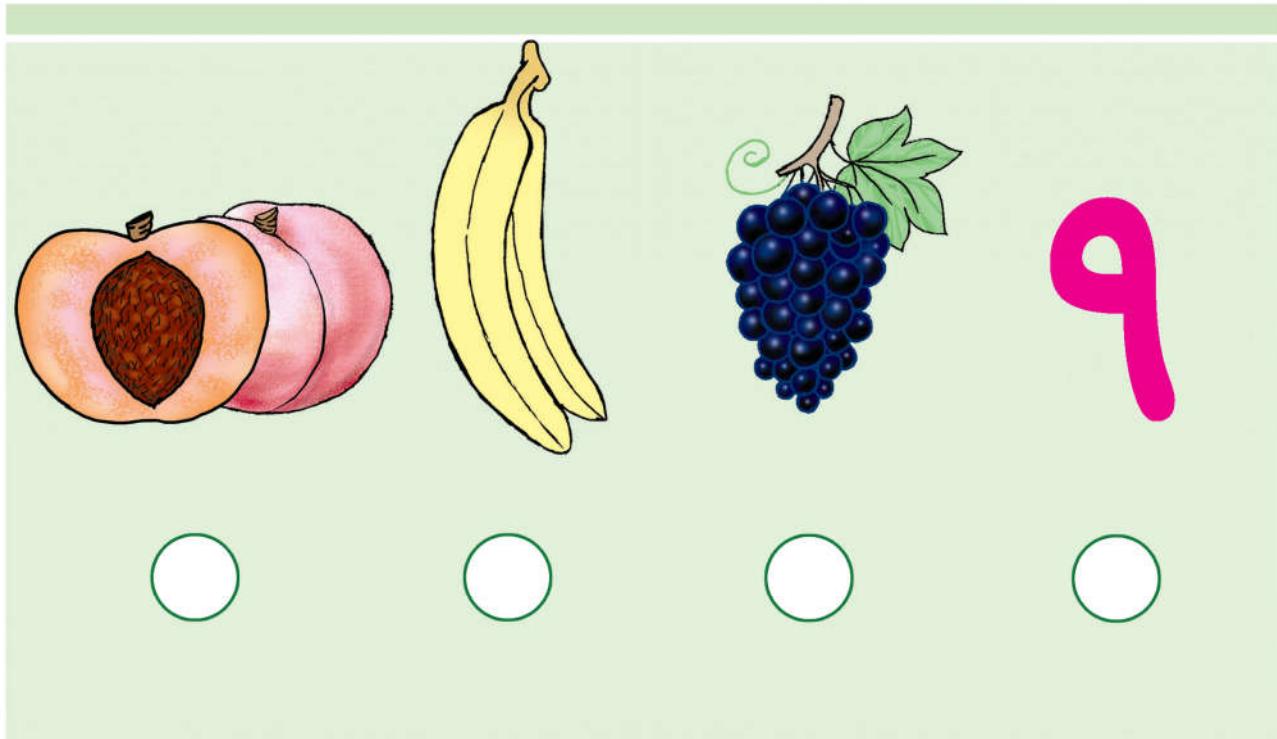
وانهی ۶

ببینه و بلّی.

ناوی وینه کان بلّی.

بازننه‌ی ژیر ئەم وینانه‌ی دەنگى /ۋ/ يان تىدايىه رەنگ بکە.

جیاکردنەوە (بۇوتەلّىكىدىن)

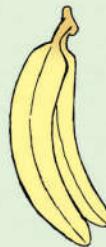
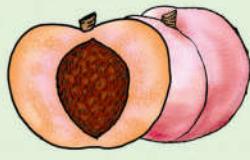
ۋ

د

دو

ناوى وىنەكان بلى.

ئەم وشەيەرى (ۋ) ئى تىدايى، بە چەماوھىيەك دەوربىدە.

نى

خۆخ

مۆز

ترى

نۇ

(ۋ) بىخەرە ناو چەماوھىيەك.

نىسک

نۆك

تۆر

تۆپ

دەلىم.

ۋ

ۋ

ۋ

د ر ا ھ و ز ق

بىرخىستنەوە

پیتی (ق) دهنووسم:

چالاکی (۱)

تۆخ بکەوە، بخويىنەوە، بنووسەوە.

د ق

د ق

د ق

د ق

ق

ق

ق

ق

ق

ق

ق

د ق

ز ق ر

من درق ناكەم.

چالاکی (۲)

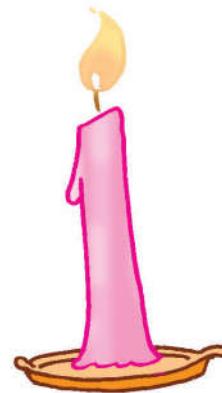
ناوی وینه کان بلی، پیتی (ف) بنوو سه.

۱۰

۱۰

۲۰۰۰۰

چالاکی (۳)

(و) بدوزهوه، نیشانهی بکه.

چالاکی (۵)

بلی، چون دو ئاماده دەكەين؟

چالاکی (۶)

بنووسە، بخويىنەوه.

لىكىدە.

رۇ زا

زا را

دە وھ

چالاکی (۷)

بخوینه وه، بنووسه وه.

رَازاو

زْفَر

رِفْزا

دْفُ

رَازاو وه ره.

دْفُ زْفَرَه.

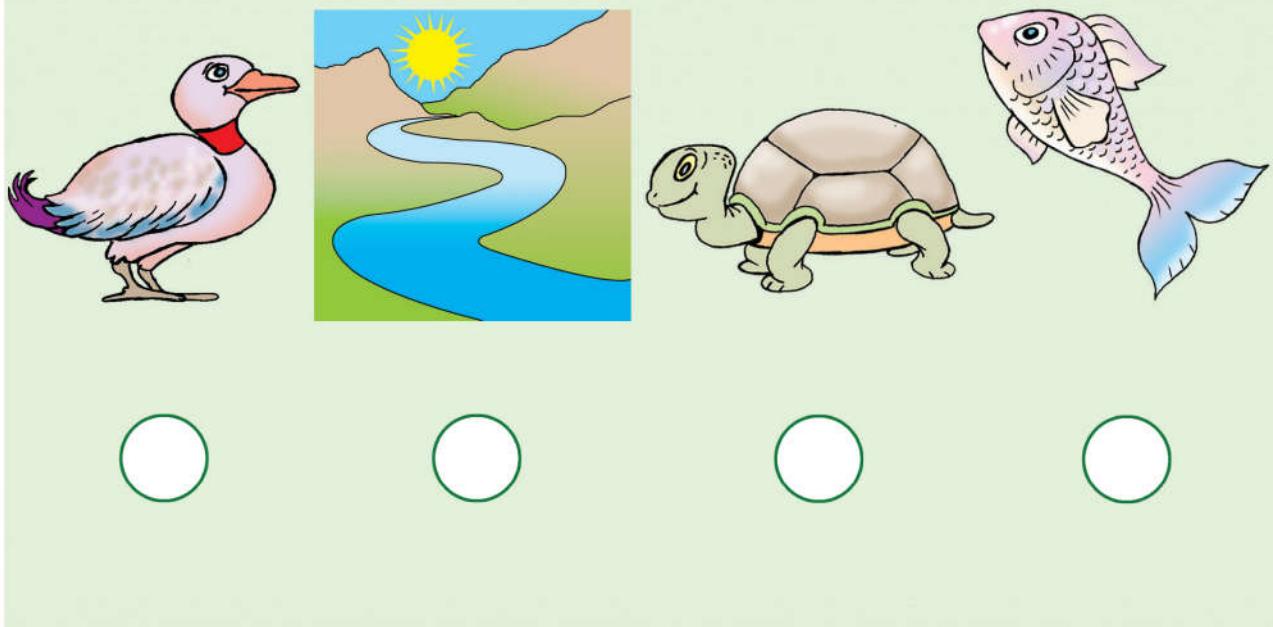
وانه‌ی ۷

ببینه و بلّی.

ناوی وینه‌کان بلّی.

بازننه‌ی ژیر ئەم وینانه‌ی دەنگی /ىـ/ يان تىدايە رەنگ بکە.

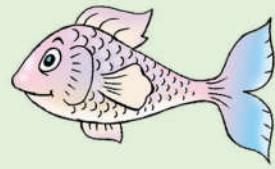
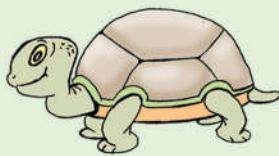
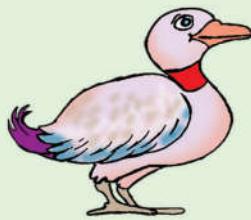

جیاکردنەوە (بۇوتەلّىرىنى)

نە ئى يە

ناوى وينەكان بلى.

ئەم وشەيەي (ئى يە) تىدايە، بە چەماوهىك دەوربىدە.

مراوى

رۇبار

كىسەل

ماسى

يارى

گۆرانى

زەماوهند

سيدى

دەلىم.

ئى يە

بىرخىتنەوە

ۋ ر د ا ز ھ ئى يە

پیتى (ى ي) دەنۈوسم: ئى ي

چالاکى (1)

تۆخ بکەوە، بخويىنەوە، بنووسەوە.

نە

نە

نە

نە

ئى

ئى

ئى

ئى

ئى

يېسىن

يېسىن

يېسىن

يېسىن

يې

يَا

يە

يارى

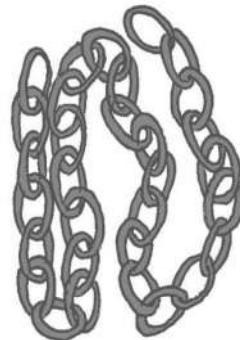
من يارمەتى دايىك و باوكم دەدەم.

چالاکی (۲)

ناوی وینه کان بلی، پیتی (ی) بنووسه، بخوینه وه.

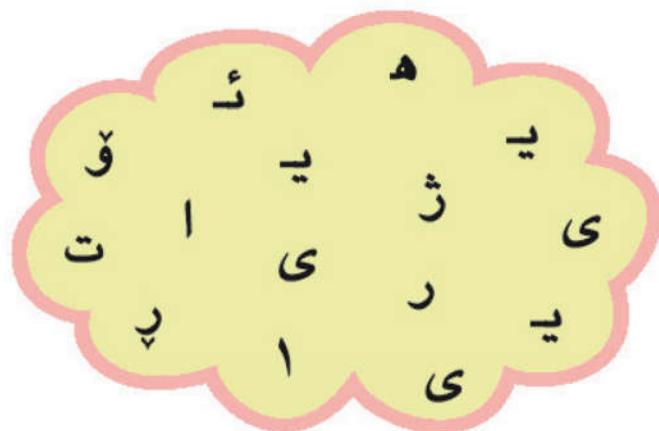
د....ار....

زر....زه

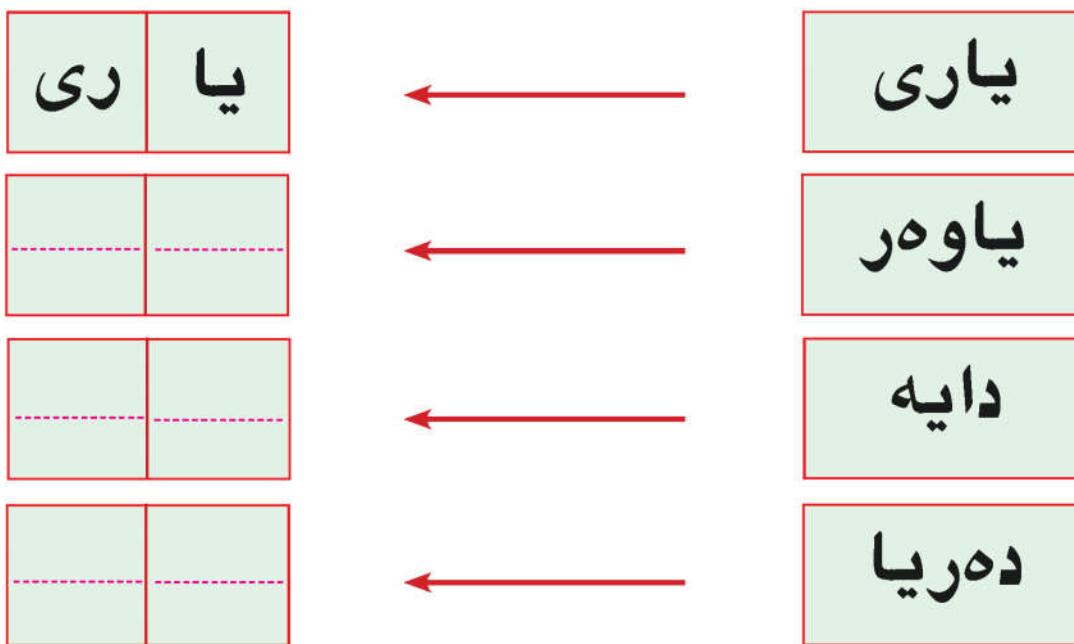
چالاکی (۳)

(ی) بدؤزه وه، نیشانه بکه.

چالاکی (٤)

بخوینه وہ برگہ بکہ۔

چالاکی (٥)

بخوینه وہ، بنووسه وہ۔

دايه و ياوهر

ياوهر

دايه

ئىك و دو

ئىك و دو
رابه زوو

سى و چوار
بکه غار

پىنج و شەش
گولا گەش

ھەفت و ھەشت
چۈومە گەشت

نەھ و دەھ
خويىندنگەھ

پىر خدر سليمان

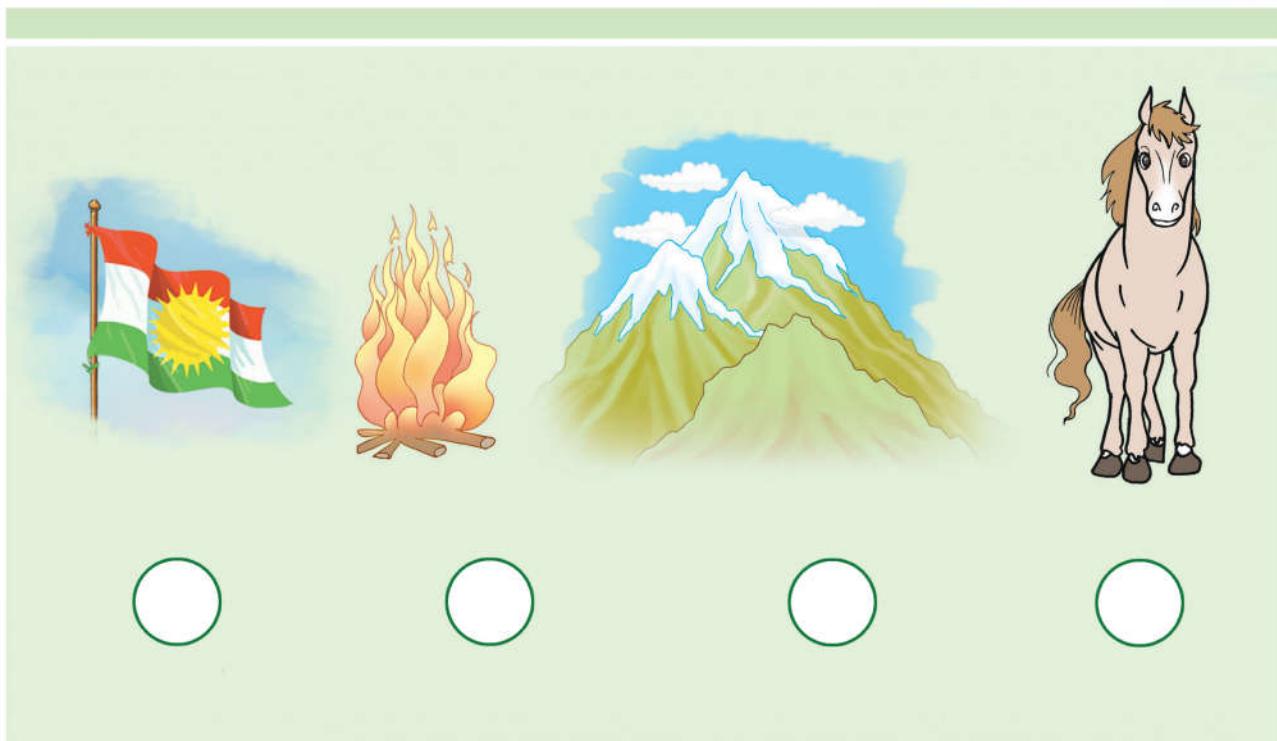
وانهی ۸

ببینه و بلّی.

ناوی وینه کان بلّی.

بازنەی ژیئر ئەم وینانەی دەنگى /ئ/ يان تىدايە رەنگ بکە.

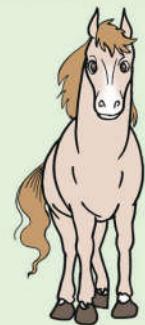

جیاکردنەوە (بۇوتەلّکردن)

ئاو ئاو

ناوی وىنەكان بلى.

ئەم وشەيەي (ئ) ئى تىدایە، بە چەماواھىك دەوربىدە.

ئالا

ئاگر

چيا

ئەسپ

(ئ) بخەره ناو چەماواھىك.

ئەستىرە

ھەتاو

ئالا

ئاسمان

دەلىم.

ئ

ئ

ئ

بىرخىتنەوە

ۋ ز ا ر و ھ ي ب ئ

ئ

چالاکى (۱)

تۆخ بکەوە، بخويىنەوە، بنووسەوە.

ئاو ئاو ئاو ئاو

ئ

ئ

ئ

ئ

ئاو

ئەو

ئارد

ئاو سەرچاوهى ژيانە.

چالاکی (۲)

ناوی وینه کان بلی، پیتی (ئ) بنووسه، بخوینه وھ.

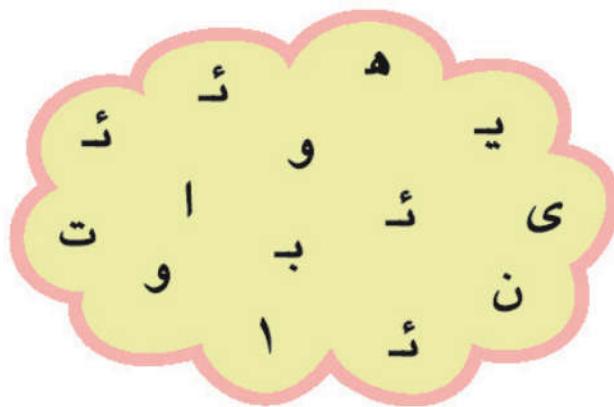
٥٩٥ . . .

٩٥

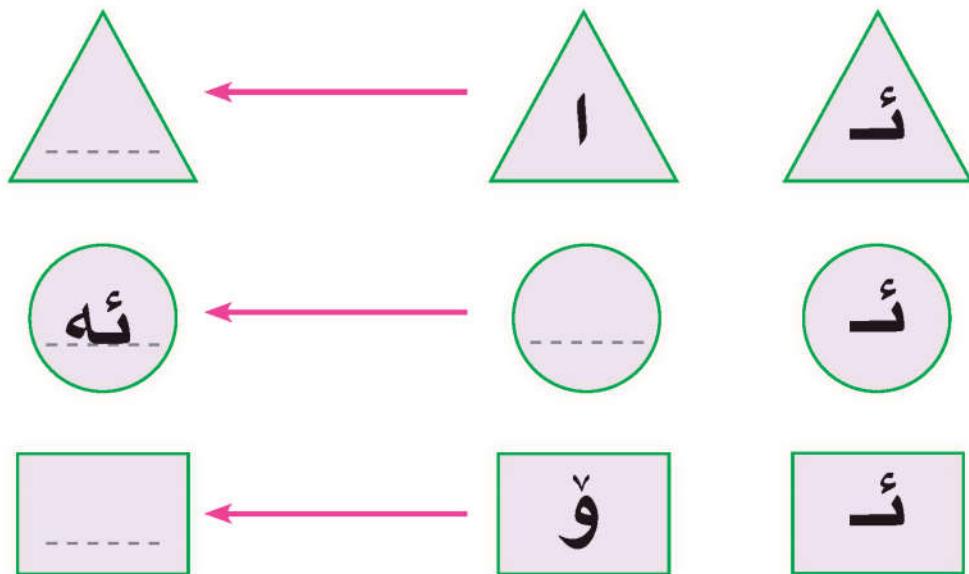
چالاکی (۳)

(۳) بدوزهوه، نیشانهی بکه.

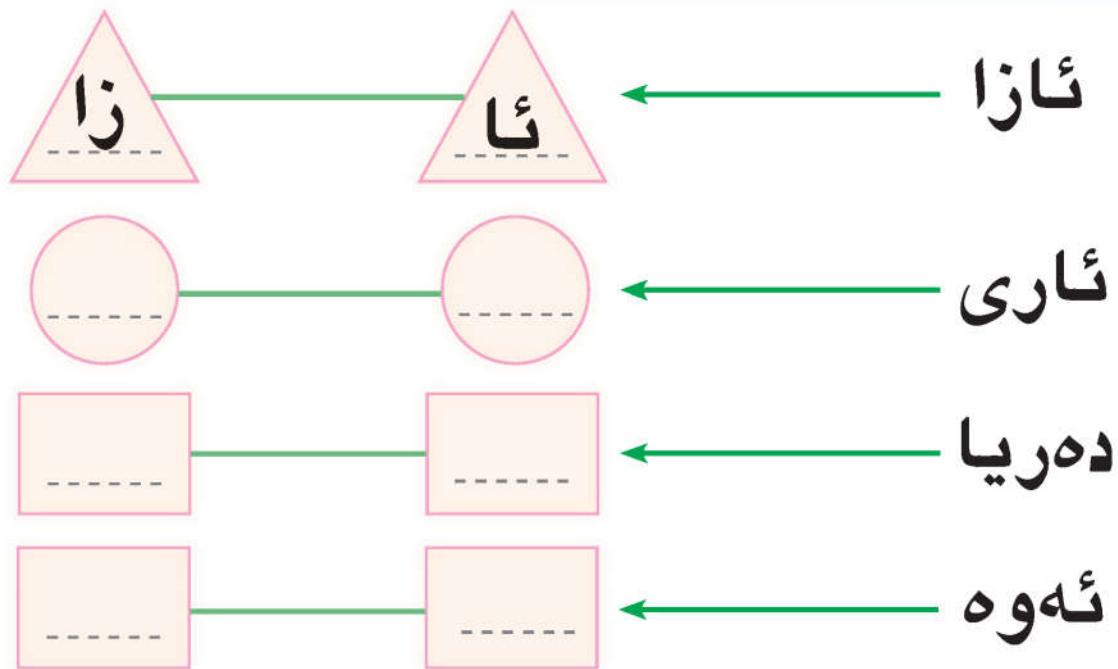
چالاکی (٤)

لیکبده، برگه بخوینه وہ.

چالاکی (٥)

بخوینه وہ، برگه بکه.

چالاکی (٦)

ببینه، بلی.

بخوینه وھ.

دھریا

- ئارى، ئارى وھرە،
ئەوھ دھریا يە.

- ئۆى! ئاوى دھریا زۇرە.

بنووسە وھ.

ئاوى دھریا زۇرە.

ئارى وھرە.

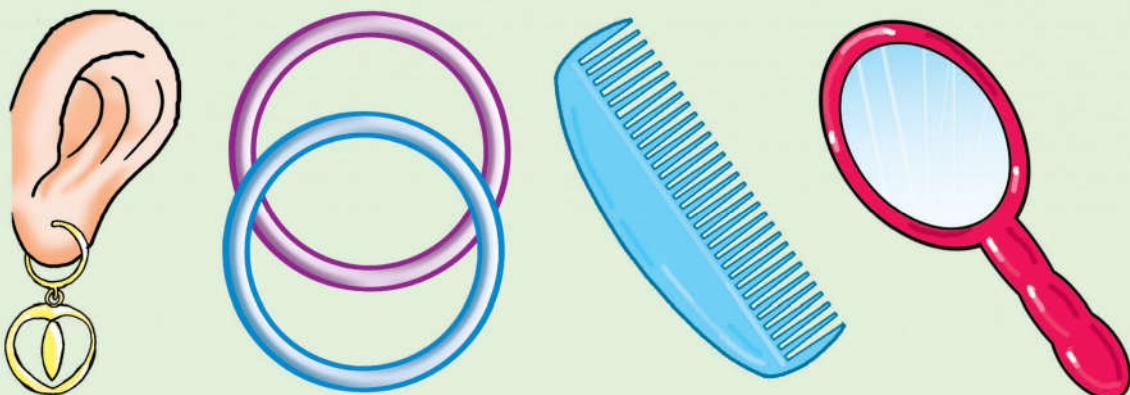
وانه‌ی ۹

ببینه و بلّی.

ناوی وینه‌کان بلّی.

بازننه‌ی ژیر ئەم وینانه‌ی دەنگى /نـد/ يان تىدايە رەنگ بکە.

جیاکردنیوه (برووتەلّکردن)

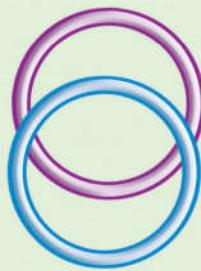
ن ا ن (ن ن)

ناوی وینه کان بلی.

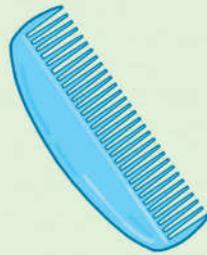
ئەم وشەیەی (ن ن) ئىتىدaiي، بە چەماوھىك دەوربىدە.

گوارە

بازن

شانە

ئاوىنە

(ن ن) بخەرە ناو چەماوھىك.

لىو

ددان

گەنم

برنج

دەلىم.

ن

ن

ن

ن

بىرخستنیوه

ۋ د ز ا ر و ھ پ ئ ي ب ن ن

پیتی (ن ن) دهنووسم: ن ن

چالاکی (۱)

تۆخ بکەوە، بخويىنەوە، بنووسەوە.

ن

ن

ن

ن

ن

ن

ن

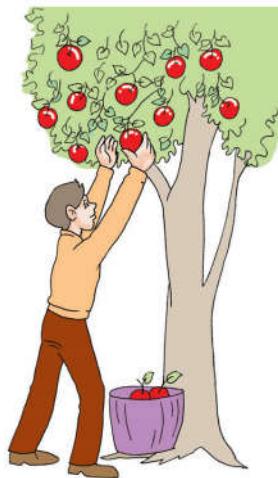
نە

نان

دهستپاکى رەشتىكى جوانە.

چالاکی (۲)

ئەمانە چى دەكەن؟ پىتى (ن ن) بنووسە، بخويىنه وە.

رپ... يە....

ئاودا....

چالاکى (۳)

(ن ن) بدۇزه وە، رەنگ بکە.

چالاکی (٤)

(ئەو، ئەوان) لە شوينى راست دابنى.

چالاکى (٥)

برگە گونجاوهكان بەيەك بگەيەنە.

زن

نهو

رۆز

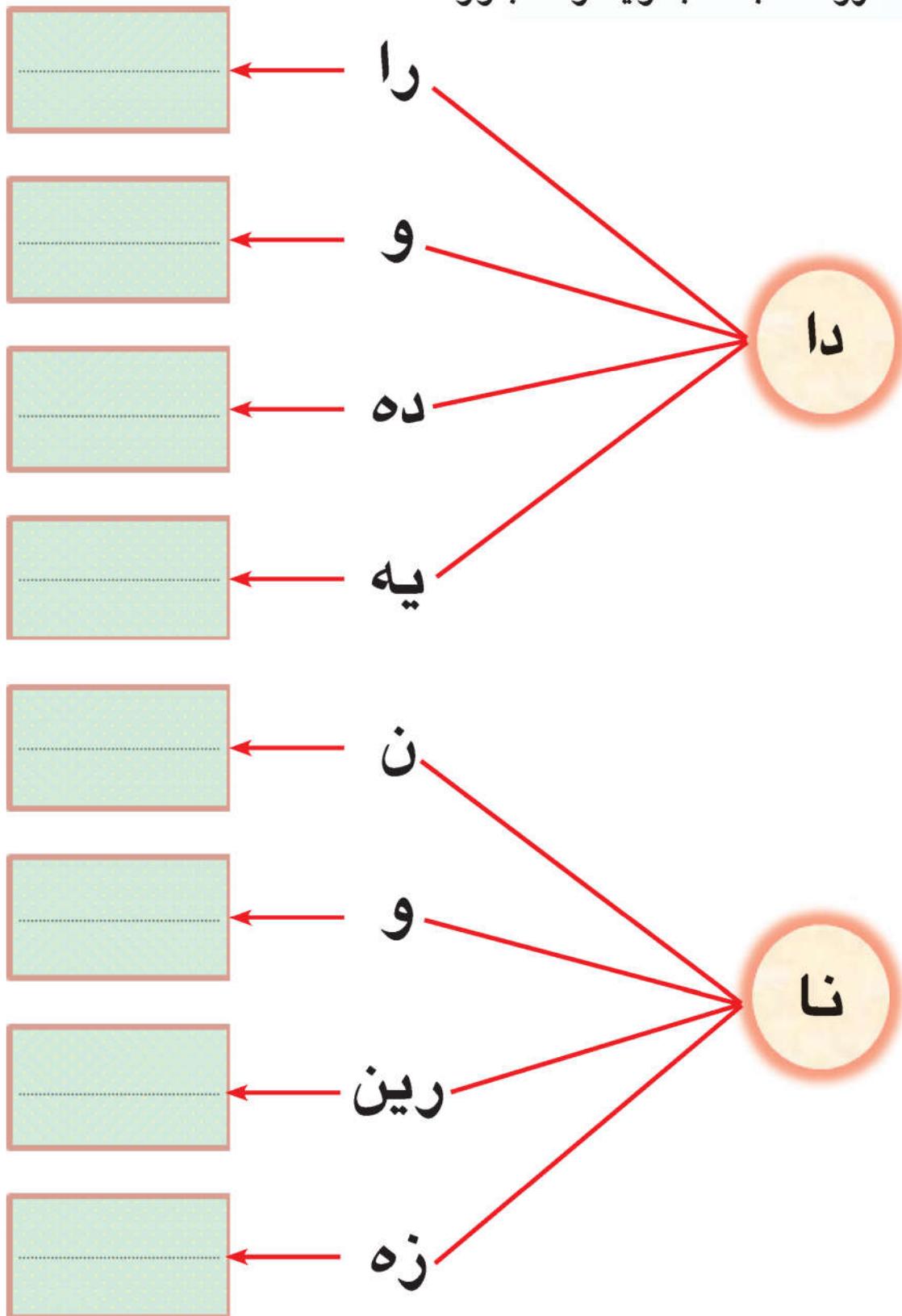
زا

نا

با

چالاکی (۶)

وشه دروست بکه. بخوینه وه، بنووشه.

چالاکی (۶)

بخوینهوه، بنووسهوه.

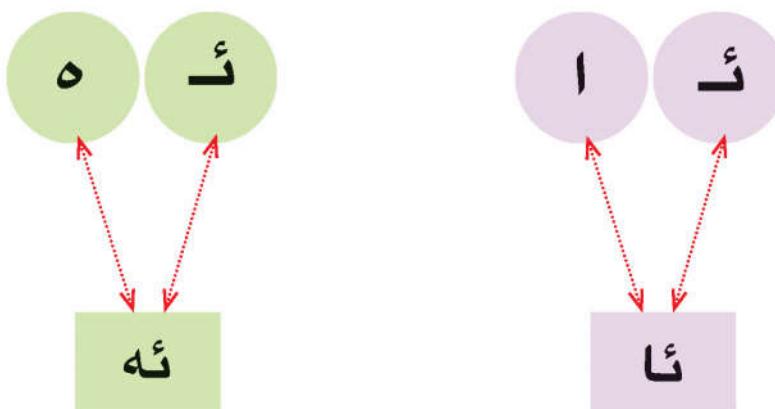
نۇ

نانەوا

نهورقۇز

زانى نانەوايىه.

زانى

ئ + ا + و = ئاو

ئ + ه + و = ئه و

ئ + ه + ا + ن = ئه وان

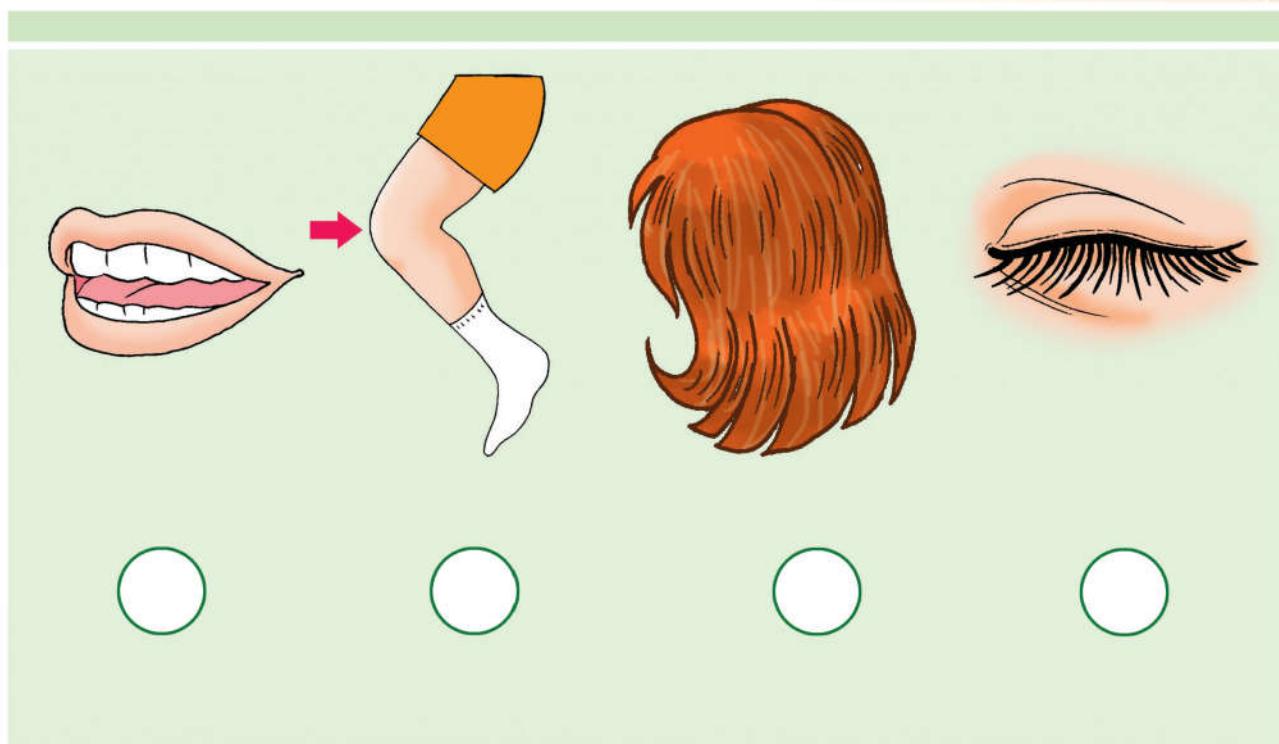
وانه‌ی ۱۰

ببینه و بلّی.

ناوی وینه کان بلّی.

بازننه‌ی ژیر ئەم وینانه‌ی دەنگى /ژ/ يان تىدايە پەنگ بکە.

جیاکردنەوە (بۇوتەلّکردن)

ڭ

رۇ

رۇڭ

ناوى وىنەكان بلى.

ئەم وشەيەي (ڭ) ئى تىدایە، بە چەماوھىك دەوربىدە.

دەم

ئەڭنۇ

قۇز

بىرڙانگ

(ڭ) بخەرە ناو چەماوھىك.

مېۋڭ

زارا

پەرڙىن

زۇور

دەلىم.

ڭ

ڭ

ڭ

بىرخىستنەوە

ۋ ز ا ر و ھ ن د ڭ

ڙ

پیتی (ڙ) دهنووسم:

چالاکی (۱)

تۆخ بکەوه، بخويئنهوه، بنووسەوه.

رڦو

ڙ

رڦو

ڙ

رڦو

ڙ

رڦو

ڙ

ڙ

ڙا

ڙه

رڦو

ئهڙنؤ

ڙيان

من کاتى خۆم بەفېرچو نادەم.

چالاکی (۲)

ناوی وینه کان بلی، پیتی (ڙ) بنووسه، بخوینه وہ.

ي...ك

ق....

ر....ان

چالاکی (۳)

(ڙ) بدؤزه وہ، رهنج بکه.

ن	ز	ڦ	ر
ي	ڙ	ڪ	ڙ
ه	ن	ا	ي
ڙ	د	ٻ	و
ي	ڏ	ي	ڙ

چالاکی (٤)

ببینه، بلی.

بخوینهوه.

ڙيان و ئهڙي

دارا و زارا وهن.

ڙيان و ئهڙي دار ئاو دهدهن.

بنووسهوه.

ڙيان و ئهڙي دار ئاو دهدهن.

بلىن بهلى

مندالان گويتان ليييه

من ئه و په يامەم پىييه

له ئىستاوه كە وردن

ھەر كەسى بانگى كردن

له وهلما وشيار بن

بەرېزەوە ديار بن

ژيرىي خوتان بنويىن

(بهلى) بەكار بھىنن

حاتەم باتاسى

وانه‌ی ۱۱

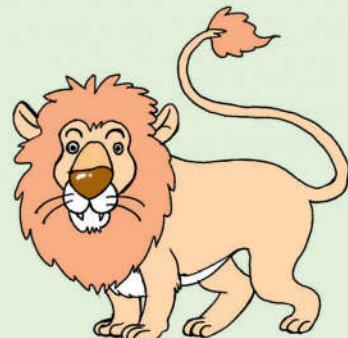
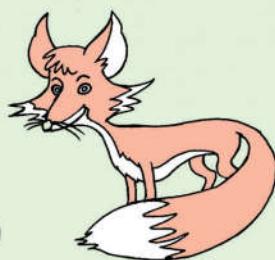
ببینه و بلّی.

ناوی وینه‌کان بلّی.

بازننه‌ی ژیر ئەم وینانه‌ی دەنگى / ئى/ يان تىدايە رەنگ بکە.

ئ

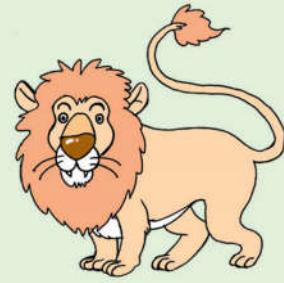
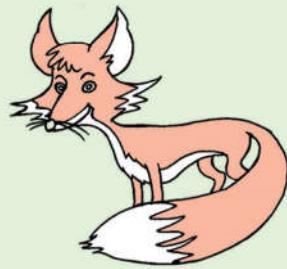
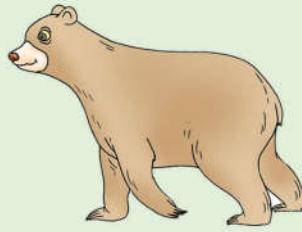
جیاکردنەوە (بۇوتەلّکردن)

(ئ ئى) ئ د دى

ناوى وىنەكان بلى.

ئەم وشەيەي (ئ ئى) تىدايە، بە چەماوهىيەك دەوربىدە.

ئ

سى

ورچ

رېۋى

شىر

(ئ ئى) بخەرە ناو چەماوهىيەك.

ھەولىر

بۆكان

ئاكرى

زېۋى

دەلىم.

ئ ئى

ئ ئى

بىرخىتنەوە

ر ۋ ز و ن د ر ۋ ئ ئى

پیتی (ئ ې) دەنۈوسم: ئ ې

چالاکى (۱)

تۆخ بکەوە، بخويىنەوە، بنووسەوە.

د د د د

ئ ئ ئ ئ

ئ

ئ

ې

دئ

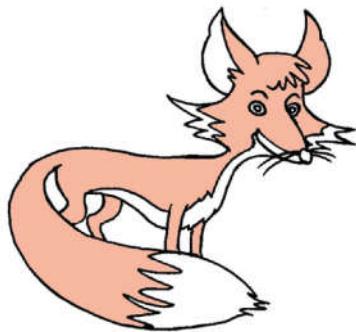
ئىوھ

ئىوارە

ئاوهەواي دىيىه كەمان خۆشە.

چالاکی (۲)

ناوی وینه کان بلی؟ پیتی (ئى پى) بنووسه، بخوینه وھ.

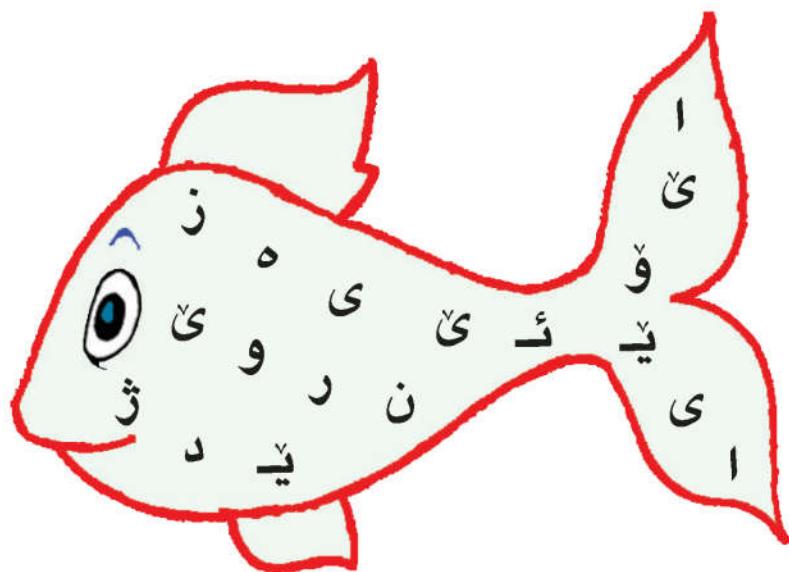

ر...وی

و...نه

چالاکی (۳)

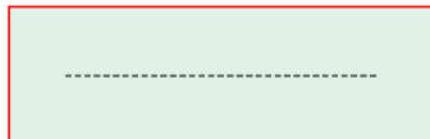
(ی) بدؤزهوه، دهور بدھ.

چالاکی (٤)

بنووسه، بخوینهوه.

لیکبده.

وه

+

ئىّ

نى

+

دوّي

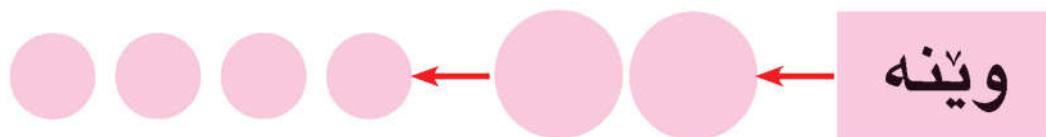
وى

+

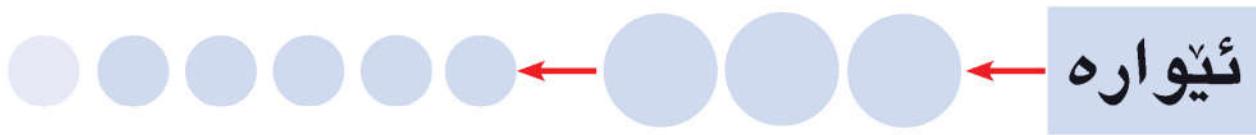
ريّ

چالاکی (٥)

بخوينهوه، برگه بكه، پيته كان بنووسهوه.

ويّنه

ئيّواره

چالاکی (۶)

ببینه، بلی.

بخوینه وھ.

ری

ئە وھ ریيھ.

ئە وھ ریي دیيھ.

ئە و دیيھ دارى زورھ.

بنووسە وھ.

ئە و دیيھ دارى زورھ.

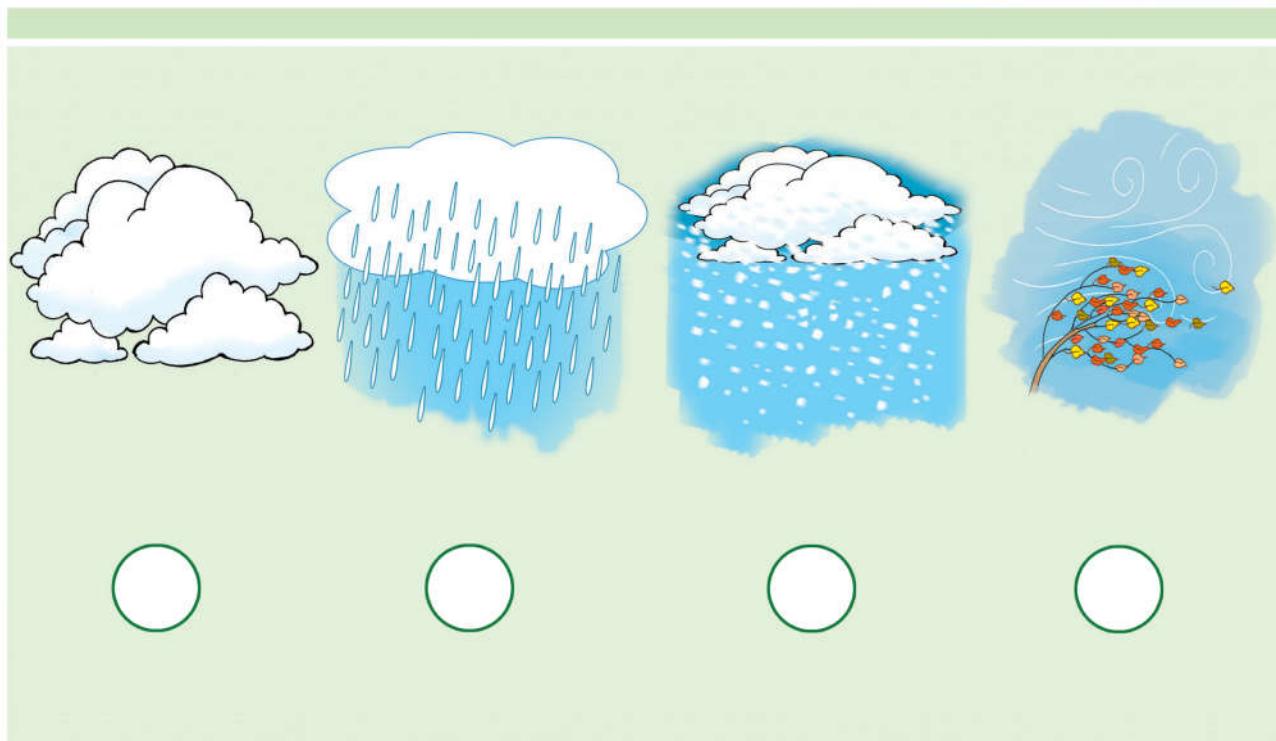
وانه‌ی ۱۲

ببینه و بلّی.

ناوه وینه کان بلّی.

بازننه‌ی ژیر ئەم وینانه‌ی دەنگى /بـبـ/ يان تىدايە رەنگ بکە.

جیاکردن‌وه (رووته‌لکردن)

که باب (ب ب)

ناوی وینه کان بلی.

ئەم وشه‌یهی (ب ب) ئىتىدaiي، بە چەماوه‌یهك دەوربىدە.

ھەور

باران

بەفر

با

(ب ب) بخەره ناو چەماوه‌یهك.

مرىشك

بولبول

کەلەباب

بزن

دەلىم.

ب ب

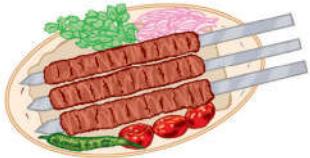
ب ب

بىرخستن‌وه

ھ ن ف ئ ي ڭ ا ڙ ر ئ و ڦ ب ب

پیتی (ب ب) دهنووسم ب ب

چالاکی (۱)

تۆخ بکەوە، بخويىنەوە، بنووسەوە.

كەبا

شېرى

شېرى

شېرى

شېرى

ب

ب

ب

ب

ب

ب

با

به

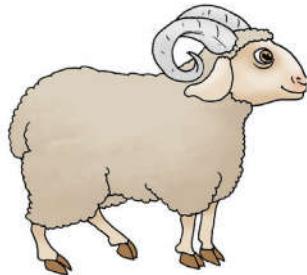
كەبا

پارووی بچوک قوت دهدەم

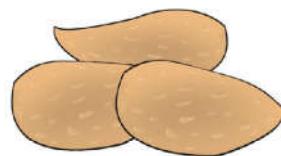
ئەوسا پارووی تر دەكەم.

چالاکی (۲)

ناوی وینه کان بلی؟ پیتی (ب ب) بنووسه، بخوینه وه.

هـ راـن

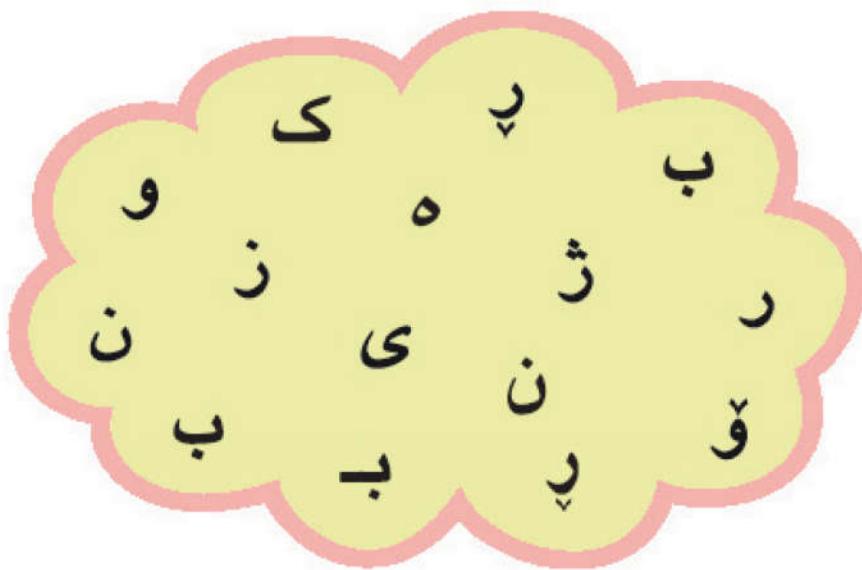
اوی

کہلے

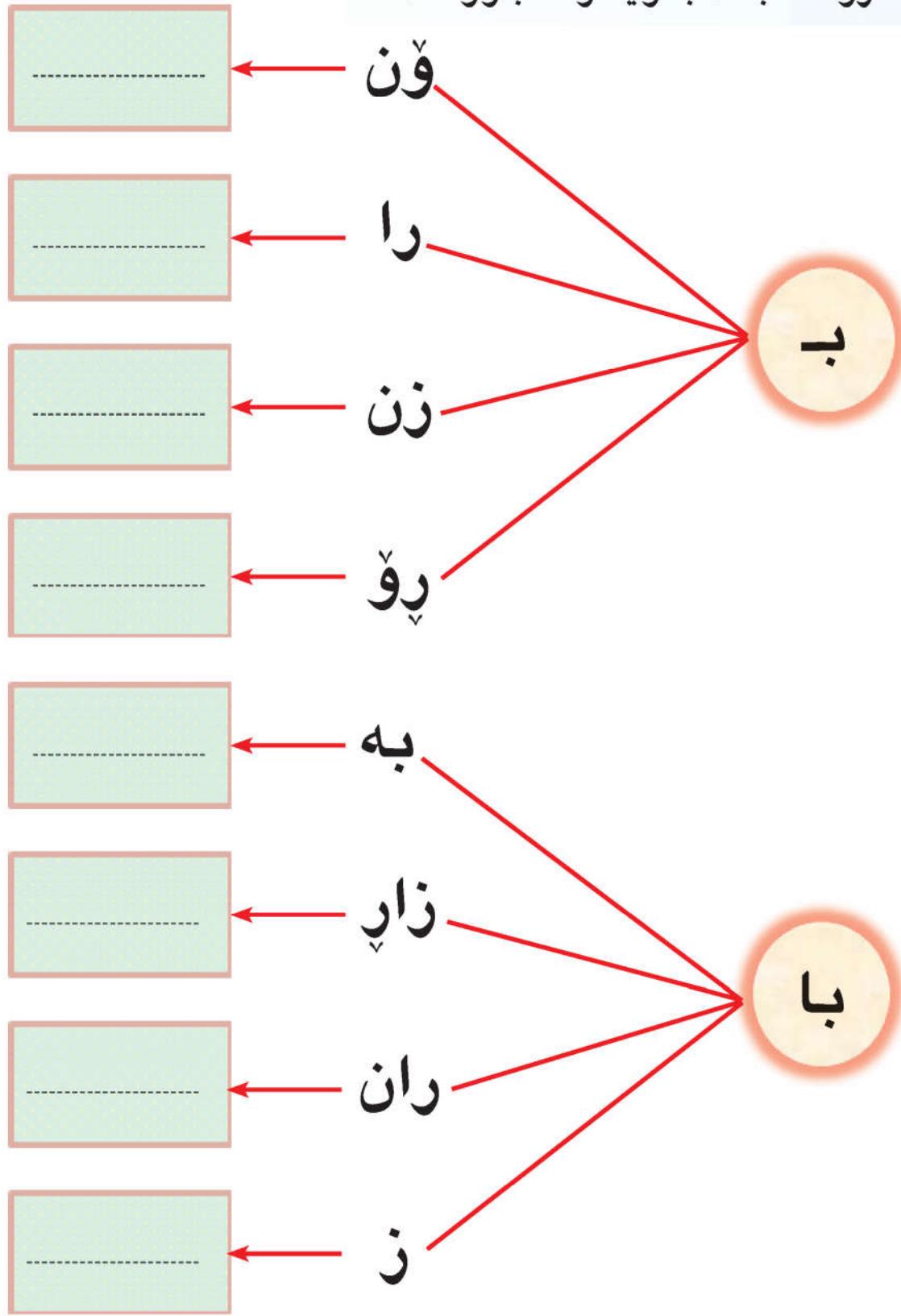
چالاکی (۳)

(ب ب) بدوزهوه، نیشانهی بکه.

چالاکی (۴)

وشه دروست بکه. بخوینهوه، بنووسه.

چالاکی (۵)

ببینه، بلی.

بخوینه و ه.

بزن

زارا: بابه بروانه، ئه و بهرانانه!

بابه: زارا ئه وانه بهران نین، ئه وانه بزنن.

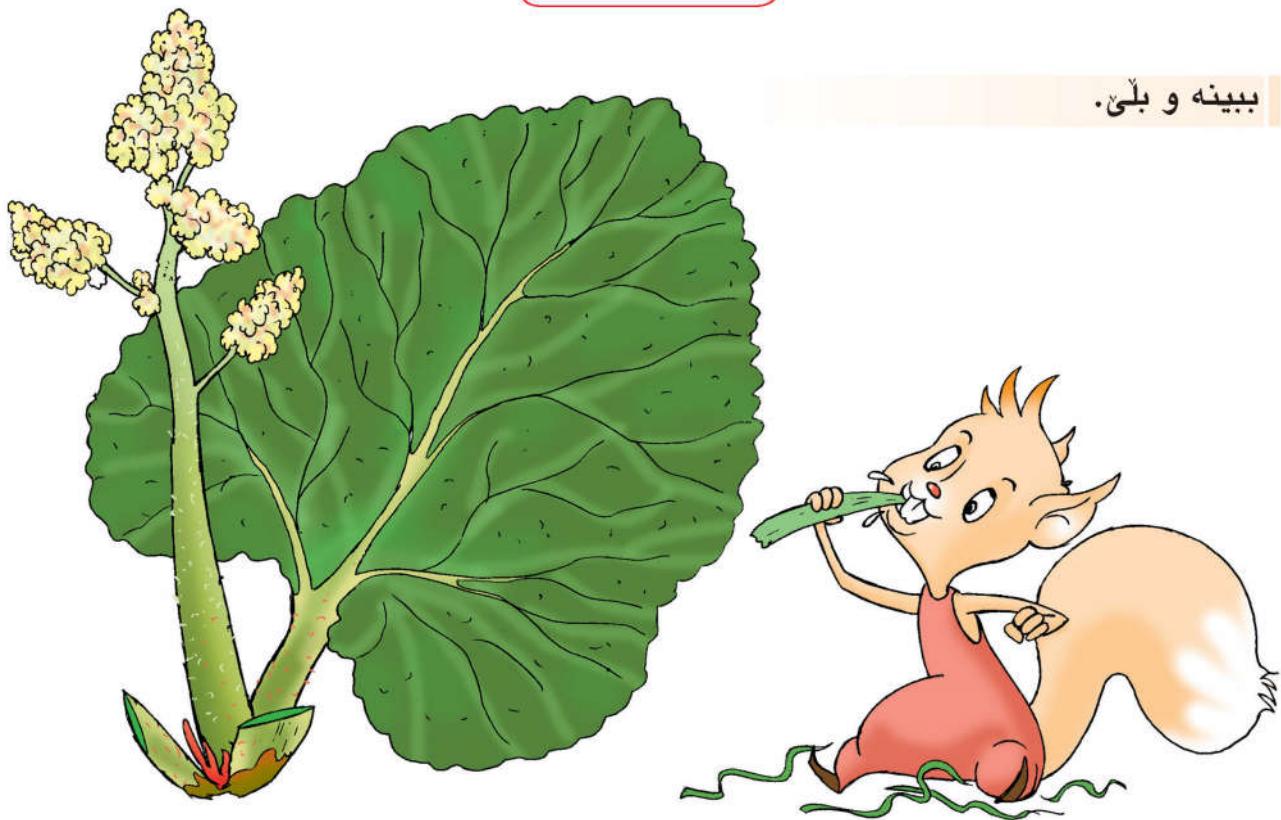
بنووسه و ه.

بزن

بروانه

بابه

وانهی ۱۳

ببینه و بلّی.

ناوی وینه کان بلّی.

بازنەی ژیر ئەم وینانەی دەنگى /سـسـ/ يان تىدايە رەنگ بکە.

جیاکردنەوە (بۇوتەلّىرىدىن)

رېۋاس رېۋا س (س س)

ناوى وىنەكان بلى.

ئەم وشەيەي (س س) ئى تىدایە، بە چەماوھىيەك دەوربىدە.

پىشىمەرگە

پۆلیس

ئەفسەر

سەرباز

(س س) بخەرە ناو چەماوھىيەك.

ھەرمى

سەبەتە

سېيىو

گىڭلاس

دەلىم.

س س

س س

بىرخىستەوە

ر پ ه ق ۋ ئ ئ ي ن ن س س

پیتى (س س) دەنۈوسم: سىسى

چالاکى (۱)

تۆخ بکەوه، بخويىنهوه، بنووسەوه.

رېواس رېواس رېواس رېواس

س س س س

س

س س س س

س

سا

سە سە سە

رېواس

من يارمەتى مەرۋىقى پىر دەدەم.

چالاکی (۲)

ناوی وینه کان بلی؟ پیتی (س س) بنووسه، بخوینه وه.

دھ....ت

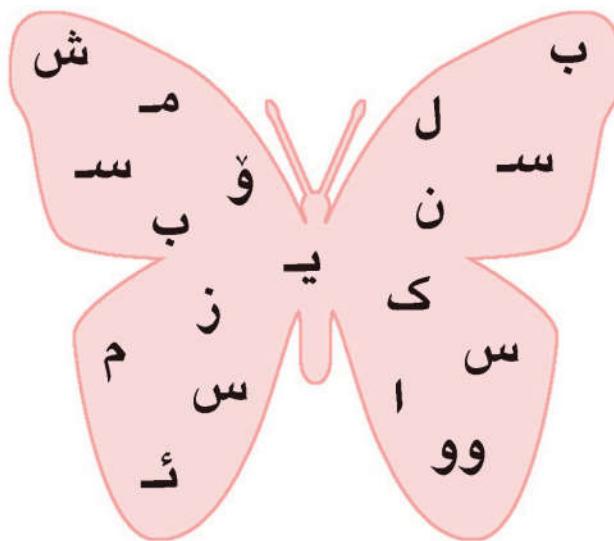
ي....ى

ھ....ر

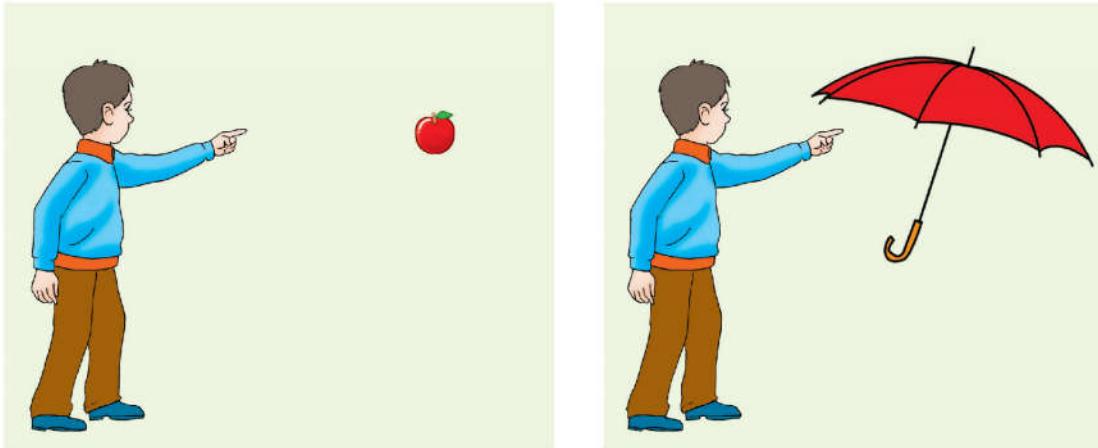
چالاکی (۳)

(س س) بدؤزه وه، دهور بدہ.

چالاکی (۴)

بروانه، بلی، بنووسمه.

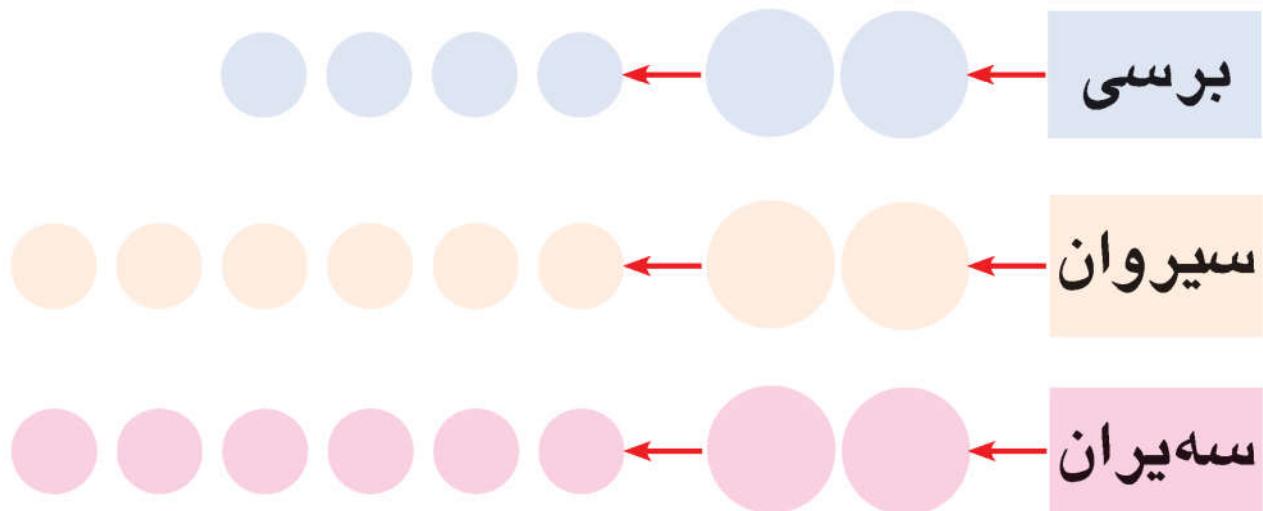

ئەوه.....۵.....

ئەمە.....۶.....

چالاکی (۵)

برگە بکە، پیتە کان بنووسمه.

چالاکی (۶)

بخوینه‌وه، بنووسه‌وه.

ئەوان بۇ سەيران دەرۇن.

سۆران و سىروان براان.

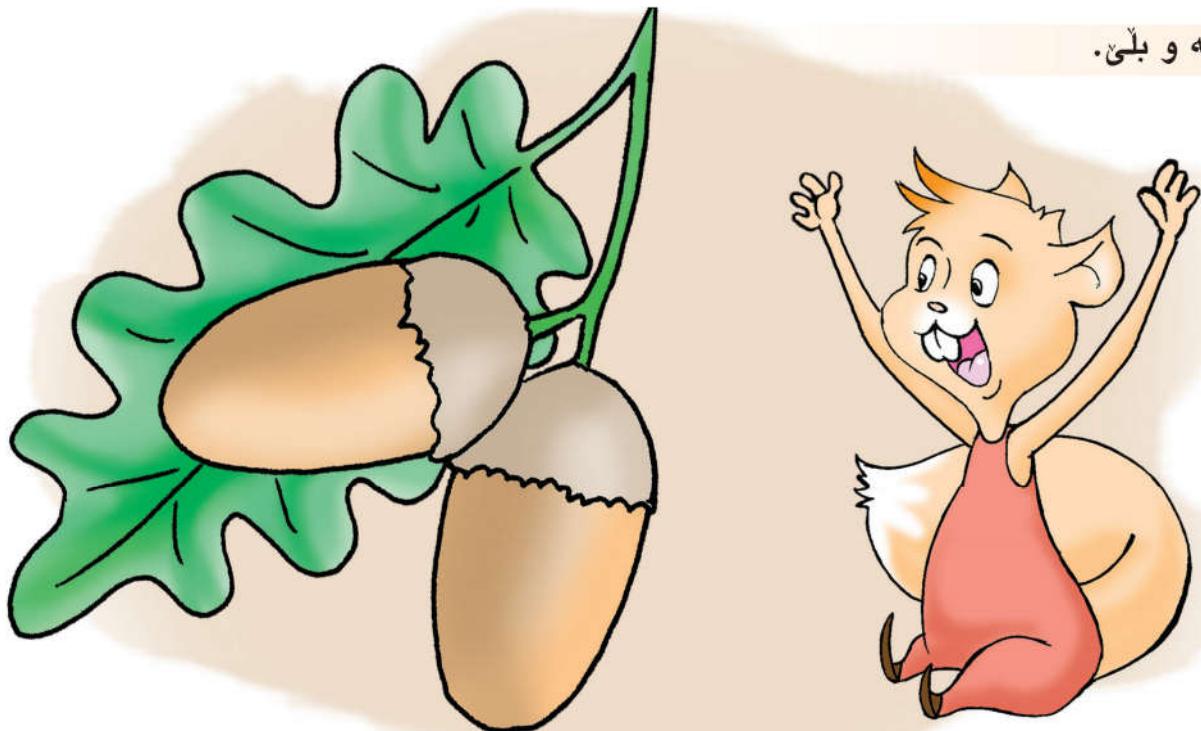
شاری یاری

شاری یاری

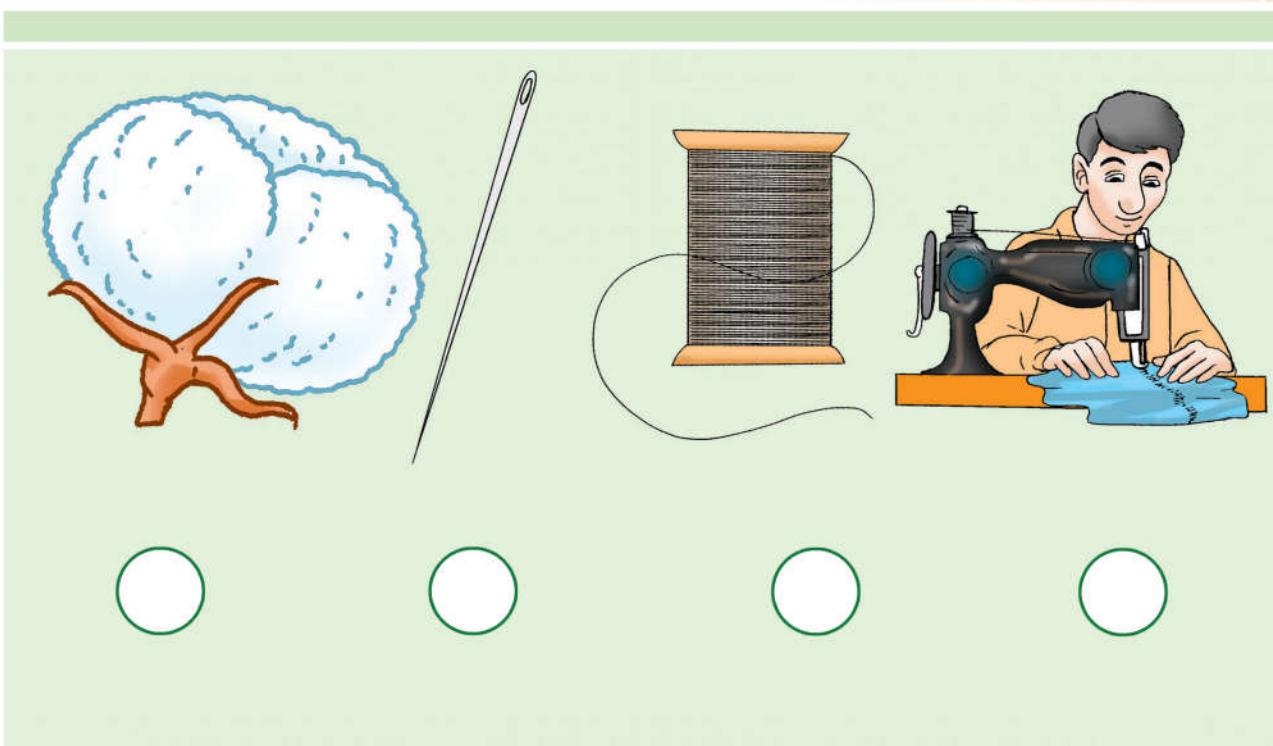
وانهی ۱۴

ببینه و بلّی.

ناوی وینه کان بلّی.

بازننهی ژیر ئەم وینانهی دەنگی /وو/ يان تىدايە رەنگ بکە.

جیاکردنەوە (بۇوتەلّىرىنى)

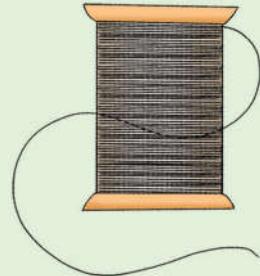
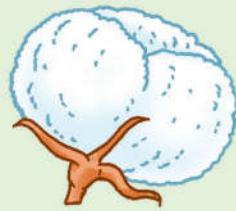
وو

بەر

بەر

ناوى وىنەكان بلى.

ئەم وشەيەي (وو) ئى تىدایە، بە چەماۋەيەك دەوربىدە.

پەموو

دەرزى

دەززوو

دروون

(وو) بخەرە ناو چەماۋەيەك.

شۇوتى

تۈور

پياز

تۇو

دەلىم.

وو

وو

وو

بىرخىستنەوە

وو

ف

ر

و

ب

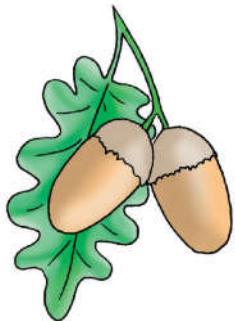
د

ا

ز

وو

چالاکى (۱)

تۆخ بکەوە، بخويىنەوە، بنووسەوە.

بەرپوو

بەرپوو

بەرپوو

بەرپوو

99

99

99

99

وو

وو

بەرپوو

دۇور

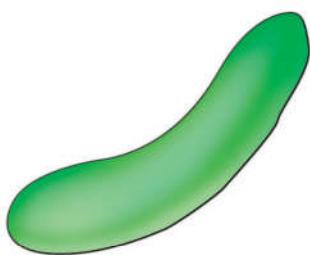
سۇور

بازاوو

من پەرتوكەكانى خۆم پاكوخاوىن
رەدەگرم.

چالاکی (۲)

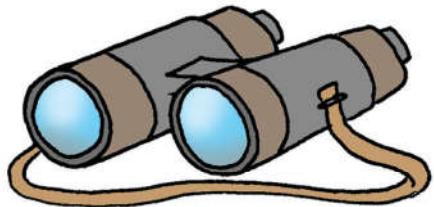
ناوی وینه کان بلی، پیتی (وو) بنووسه، بخوینه وه.

ئار.....

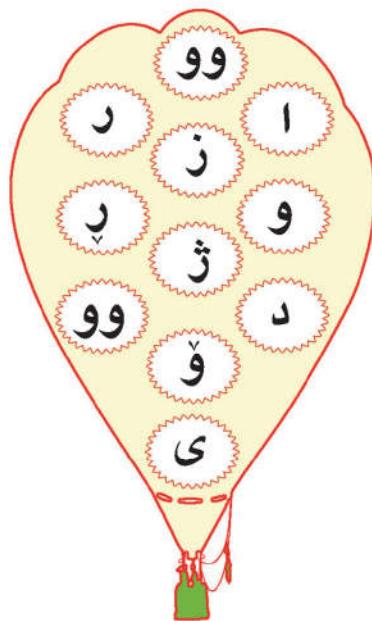
باز....

د....ربین

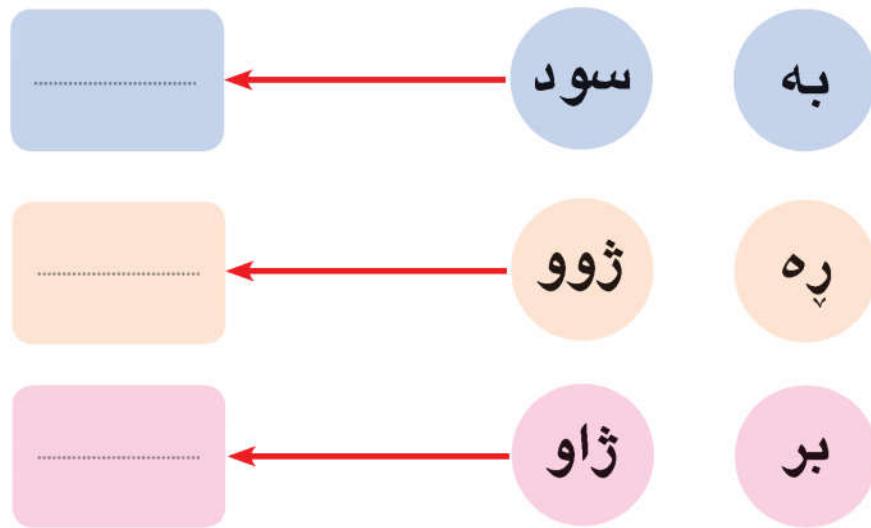
چالاکی (۳)

(وو) بدؤزه وه، رهنگ بکه.

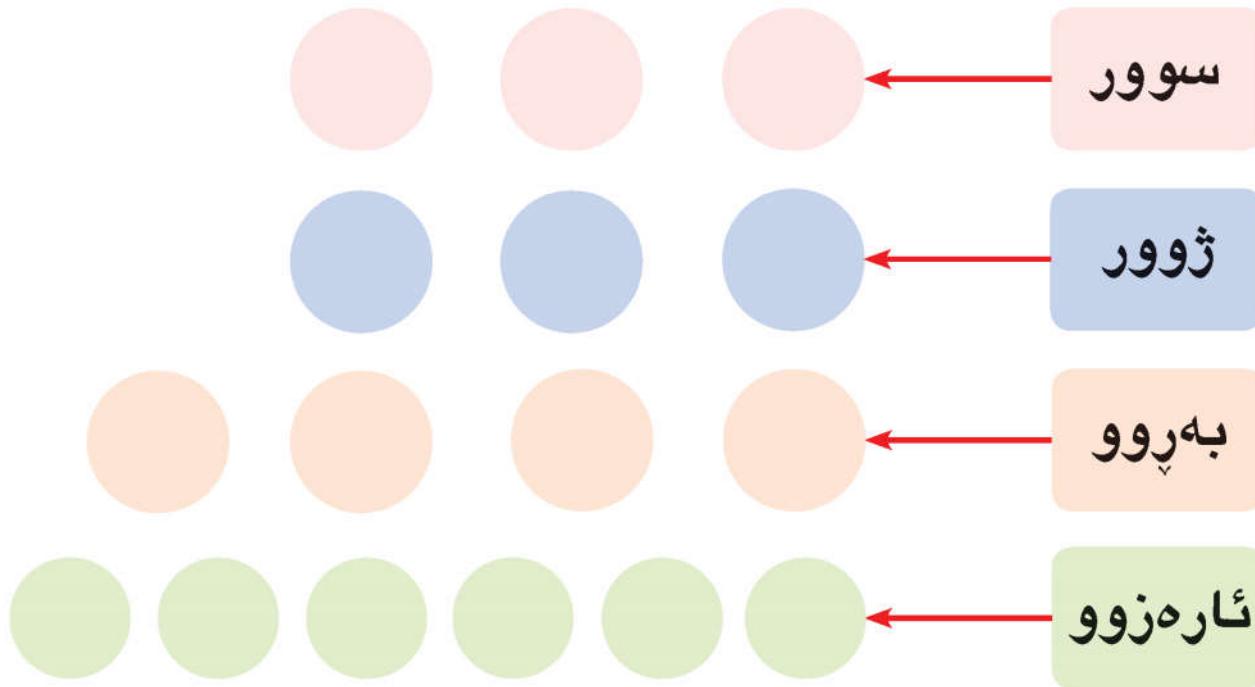
چالاکی (٤)

برگه کان لیکبده، بخوینه وه.

چالاکی (٥)

بخوینه وه، پیته کان بنوو سه.

چالاکی (۶)

ببینه، بلی.

بخوینه وه.

به‌روو

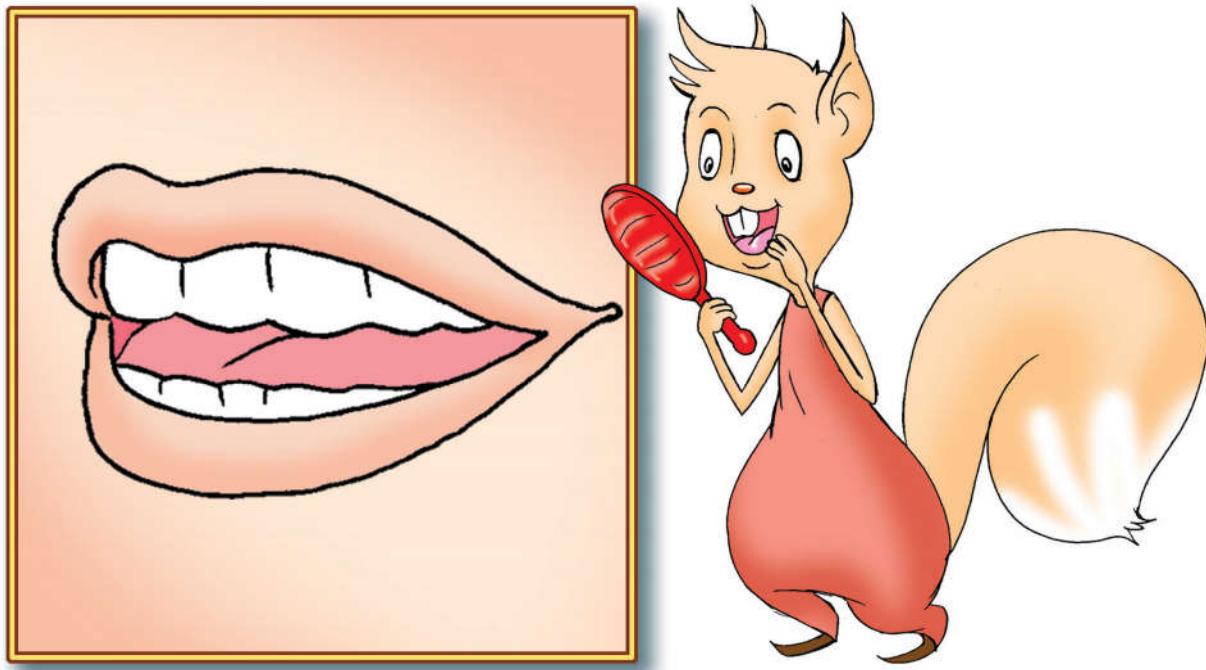
دارا و هر ه، ئه و به‌رووانه ببرزینه.
به‌رووی برزاو به‌سوده.

ریکبخه وه، بنووسه وه.

(به‌سوده، برزاو، به‌رووی)

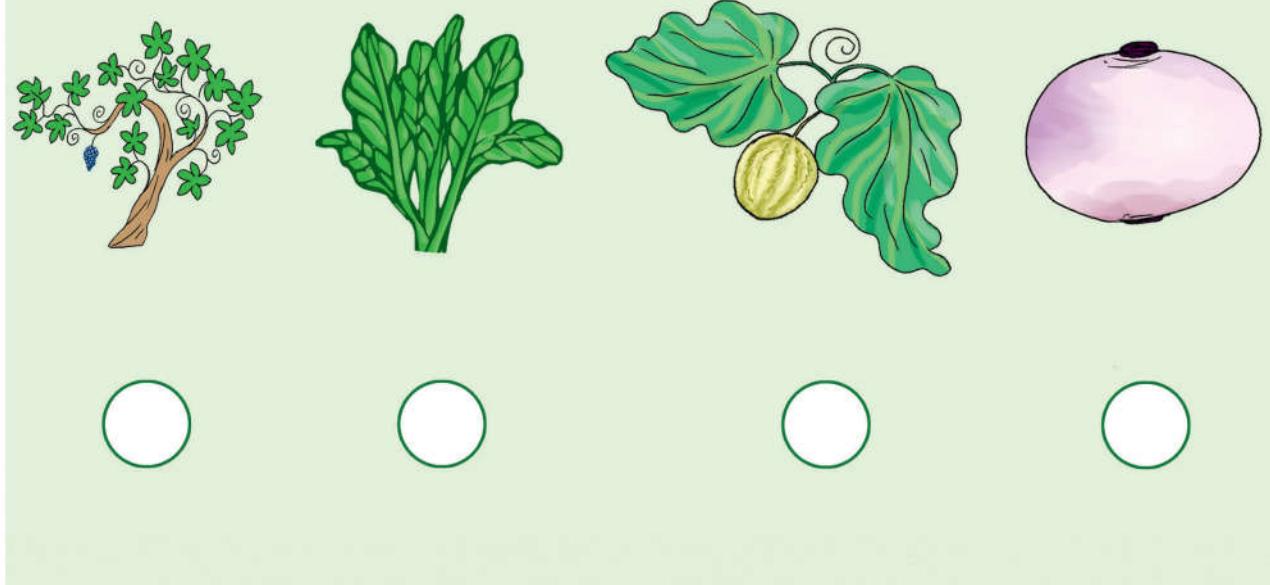
وانه‌ی ۱۵

ببینه و بلّی.

ناوی وینه‌کان بلّی.

بازننه‌ی ژیر ئەم وینانه‌ی دەنگی /مـ/ يان تىدايە رەنگ بکە.

جیاکردن‌وه (رووته‌لکردن)

د ۵ م (م م)

ناوی وینه‌کان بلی.

ئەم وشه‌یەی (م م) ئى تىدايە، بە چەماوه‌یەك دەوربىدە.

میو

سلق

شەمامە

شیلم

(م م) بخەرە ناو چەماوه‌یەك.

سلىمانى

شنۇ

قامىشلۇ

ماردىن

دەلىم.

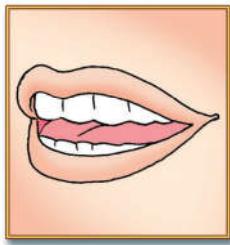
م م

م م

بىرخستن‌وه

ئ ي ـ ا و ب ب ـ ژ س س ـ و و ز م م

پیتی (م م) دهنووسم:

چالاکی (۱)

تۆخ بکەوە، بخويىنەوە، بنووسەوە.

دەم دەم دەم دەم

م م م م

م

.....

م

ما

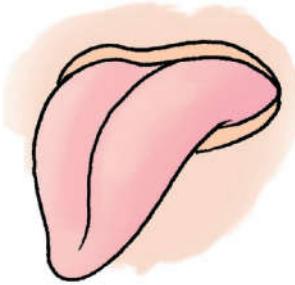
مە

دەم

من شەوان زوو دەنۈوم، بېيانىيان زوو لە خەو
ھەلدىستم.

چالاکی (۲)

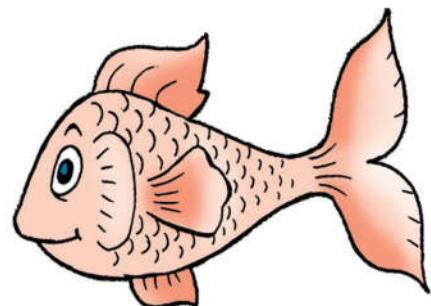
ناوی وینه کان بلی؟ پیتی (م م) بنووسه، بخوینه وه.

ز....ان

....ف

اسی....

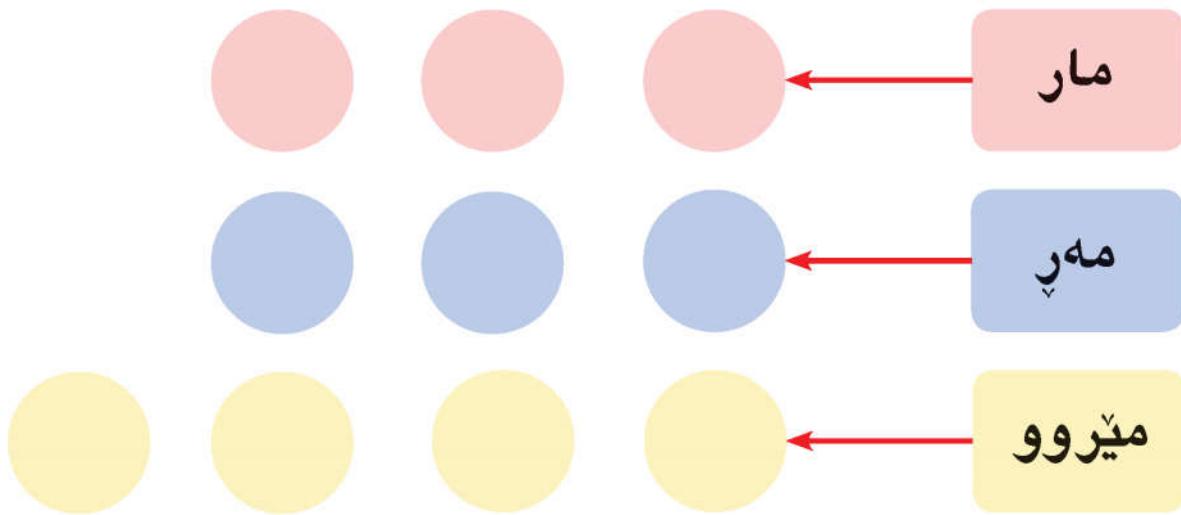
چالاکی (۳)

(م م) بدوزه وه، رهنج بکه.

و	ز	د	م
م	ی	ڙ	ڦ
ر	د	ب	ی
ـ	ڙ	ـ	ـ

چالاکی (٤)

بخوینه وه، پیته کان بنوو سه.

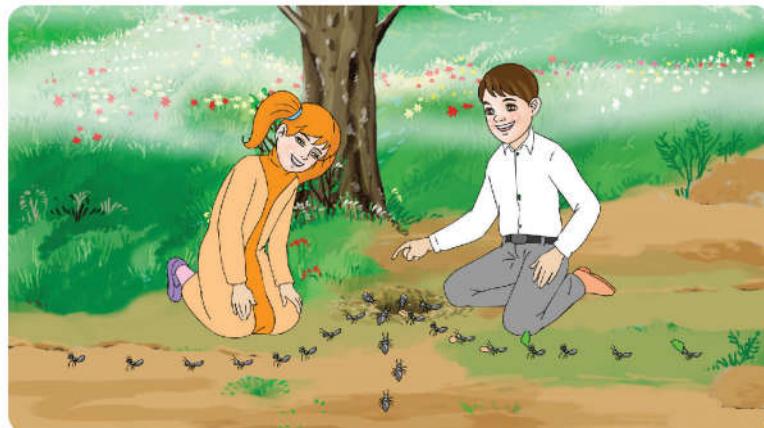
چالاکی (٥)

ئەم ھىمایانە بۆچى بەكاردىن؟

چالاکی (٦)

ببینه، بلی.

بخوینه وھ.

میڙوو

زارا: دارا بروانه، ئەم میڙوووانه!

دارا: میڙوو بهریز دھرۇن!

زارا: من ئازارى میڙوو نادەم.

بنووسەوھ.

میڙوو بهریز دھرۇن!

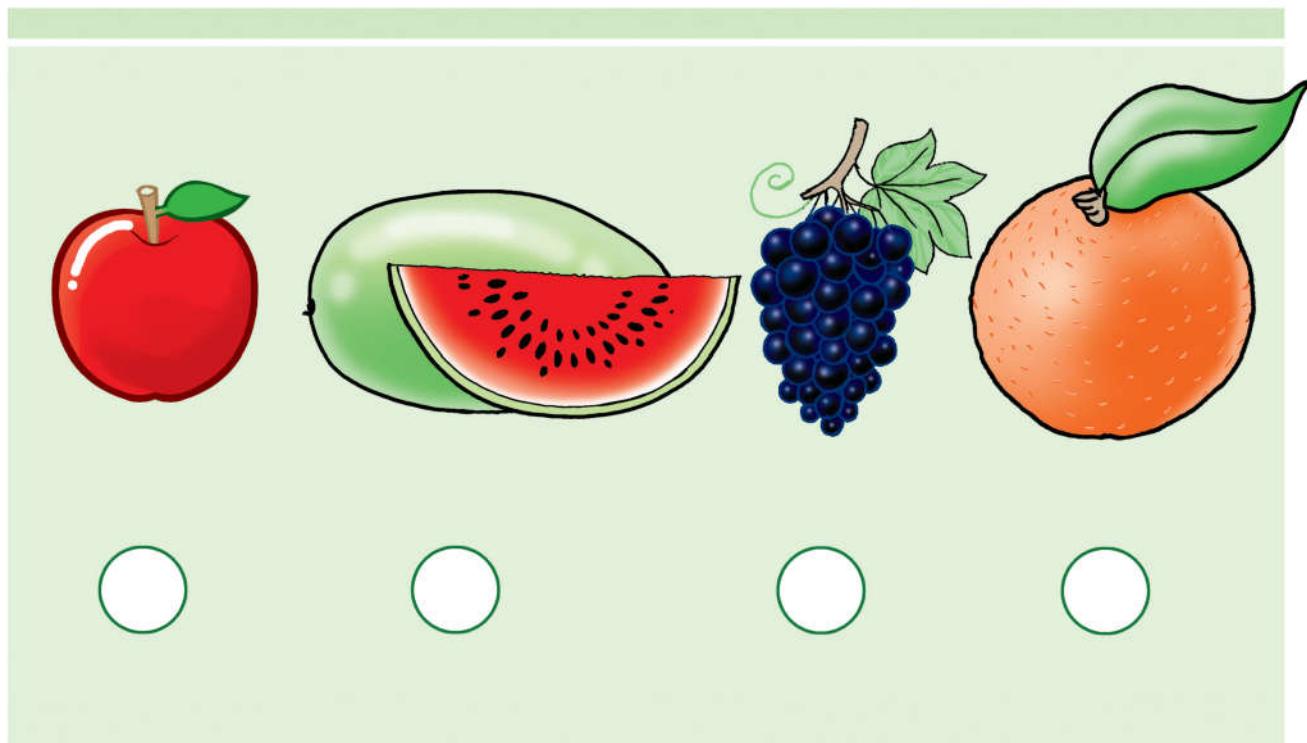
من ئازارى میڙوو نادەم.

وانه‌ی ۱۶

ببینه و بلّی.

ناوی وینه‌کان بلّی.
بازننه‌ی ژیر ئەم وینانه‌ی دەنگی /تـدـ/ يان تىدايە رەنگ بکە.

جیاکردنەوە (بۇوتەلّکىرن)

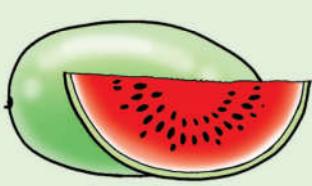
پەت پەت (ت ت)

ناوى وىنەكان بلى.

ئەم وشەيەي (ت ت) ئى تىدايىه، بە چەماۋەيەك دەوربىدە.

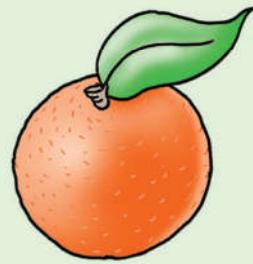
سیو

شۇوتى

ترى

پەتەقال

(ت ت) بخەرە ناو چەماۋەيەك.

تارا

ئاوات

نارىن

پاستى

دەلىم.

ت ت

ت ت

بىرخىستنەوە

س س ڦ ڻ و و ئ ئ ي ي ق ق ب ب م م ت ت

پیتی (ت ت) دهنووسم: ت ت

چالاکی (۱)

تۆخ بکەوە، بخويىنەوە، بنووسەوە.

پەت

پەت

پەت

پەت

تەت

تەت

تەت

تەت

ت

تەت

تەت

تەت

تەت

ت

تا

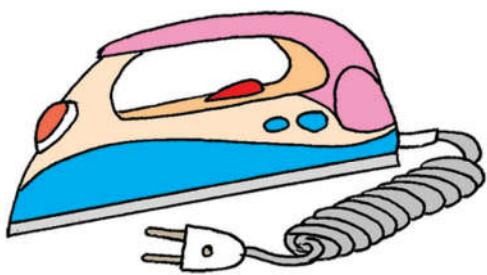
تە

پەت

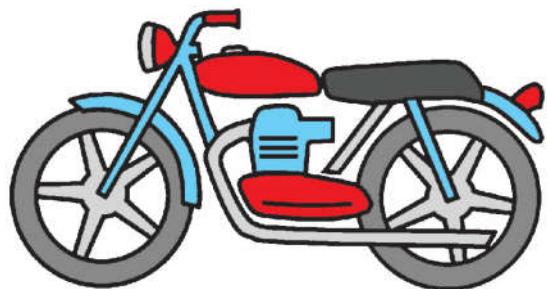
دەستى ماندوو لەسەر سكى تىئە.

چالاکی (۲)

ناوی وینه کان بلی، پیتی (ت ت) بنوو سه، بخوینه وه.

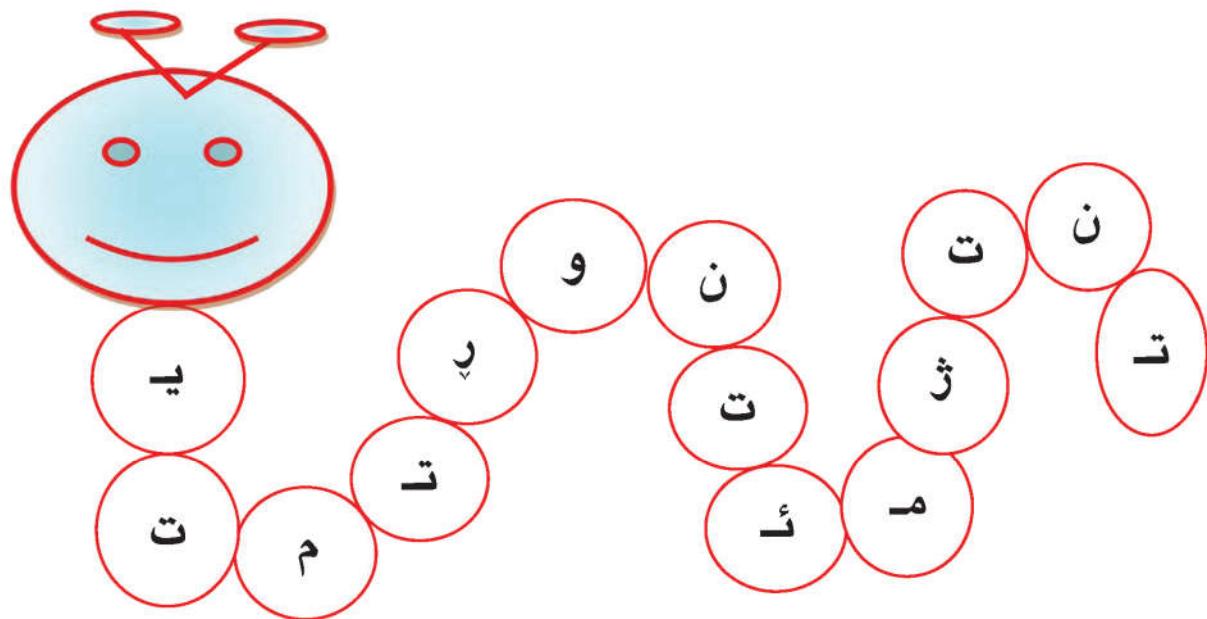
ئو....وو

ما....ور

چالاکی (۳)

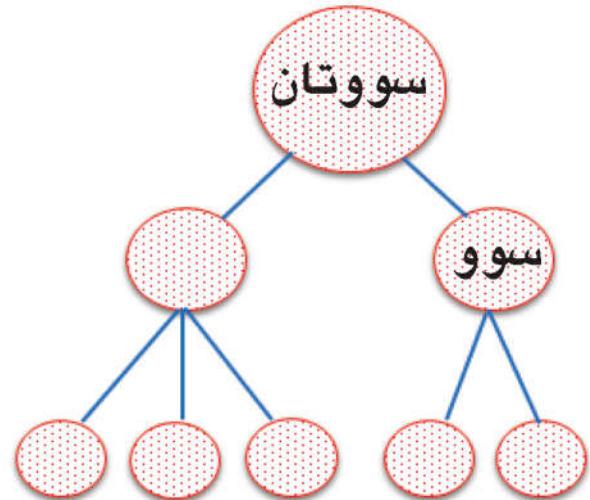
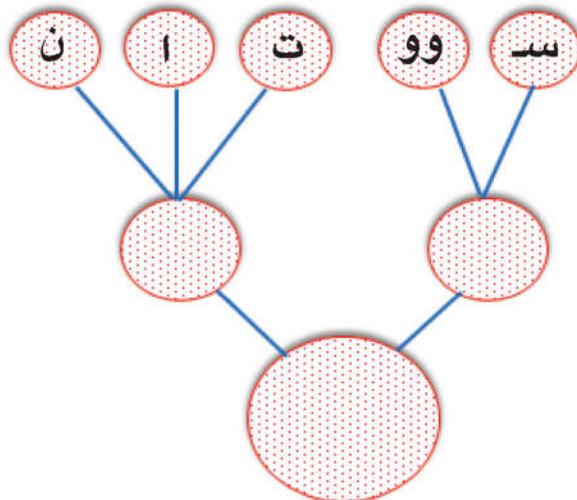
(ت ت) بدۆزه وه، رەنگ بکە.

چالاکی (۴)

پیکهیانه وہ

ھے لُوہشاندنه وہ

چالاکی (۵)

برگه کان لیکبده، بنووسه، بخوینه وہ.

ز سے + تان

دھ + با + ریت

دھ + روین

چالاکی (۶)

ببینه، بلی.

بخوینه و ه.

زستان

تارا زستان سارده، باران دهباریت.
نهورفز دهروین بوق سهیران.

بنووسه و ه.

زستان سارده.

نهورفز دهروین بوق سهیران.

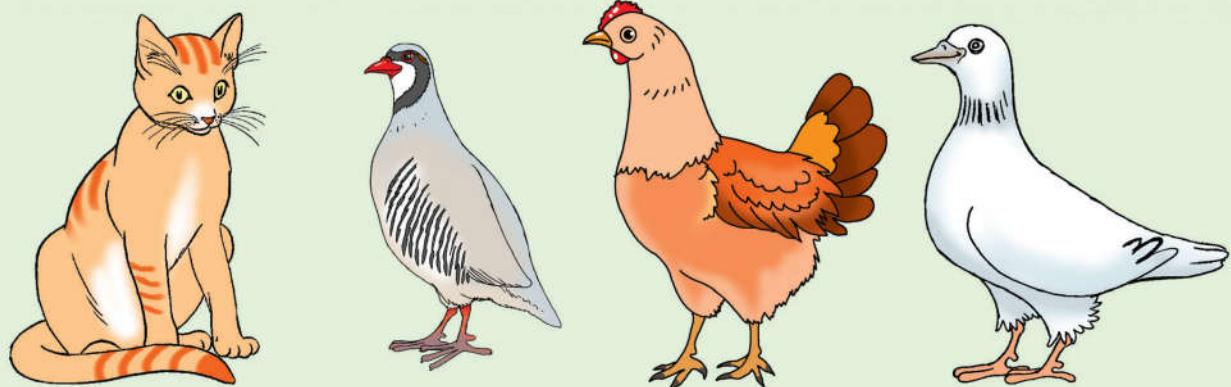
وانه‌ی ۱۷

ببینه و بلّی.

ناوی وینه‌کان بلّی.

بازننه‌ی ژیر ئەم وینانه‌ی دەنگى /كـكـ/ يان تىدايە رەنگ بەه.

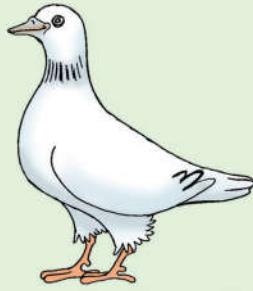
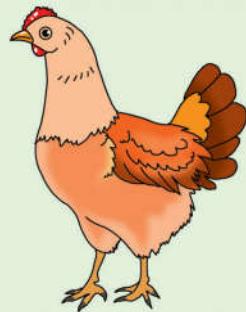

جیاکردنەوە (بۇوتەلّىرىنى)

بۇوك بۇوك (ك ك)

ناوى وىنەكان بلى.

ئەم وشەيەي (ك ك) ئى تىدایە، بە چەماوهىيەك دەوربە.

پشىلە

كەو

مرىشك

كۆتر

(ك ك) بخەرە ناو چەماوهىيەك.

چۆمان

ئاكرى

دھۆك

كەركۈك

دەلىم.

ك ك

ك ك

بىرخىتنەوە

ن ن س س م م ت ت ب ب ئ ئ ي ي ر ر ا ا ك ك

پیتی (ک ک) دهنووسم: ک ک

چالاکی (۱)

تۆخ بکەوە، بخويىنەوە، بنووسەوە.

بۇوك

ك

بۇوك

ك

بۇوك

ك

بۇوك

ك

ك

ك

ك

ك

ك

كا

كە

بۇوك

من كە ئەركەكانم تەواوکرد، يارى دەكەم.

چالاکی (۲)

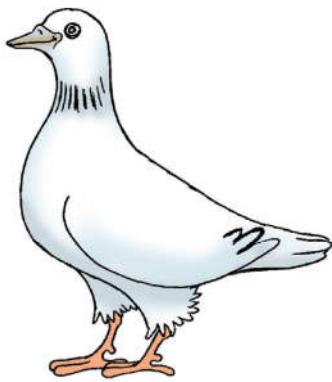
ناوی وینه کان بلی؟ پیتی (ک ک) بنوو سه، بخوینه وه.

و....

یه....

وتر....

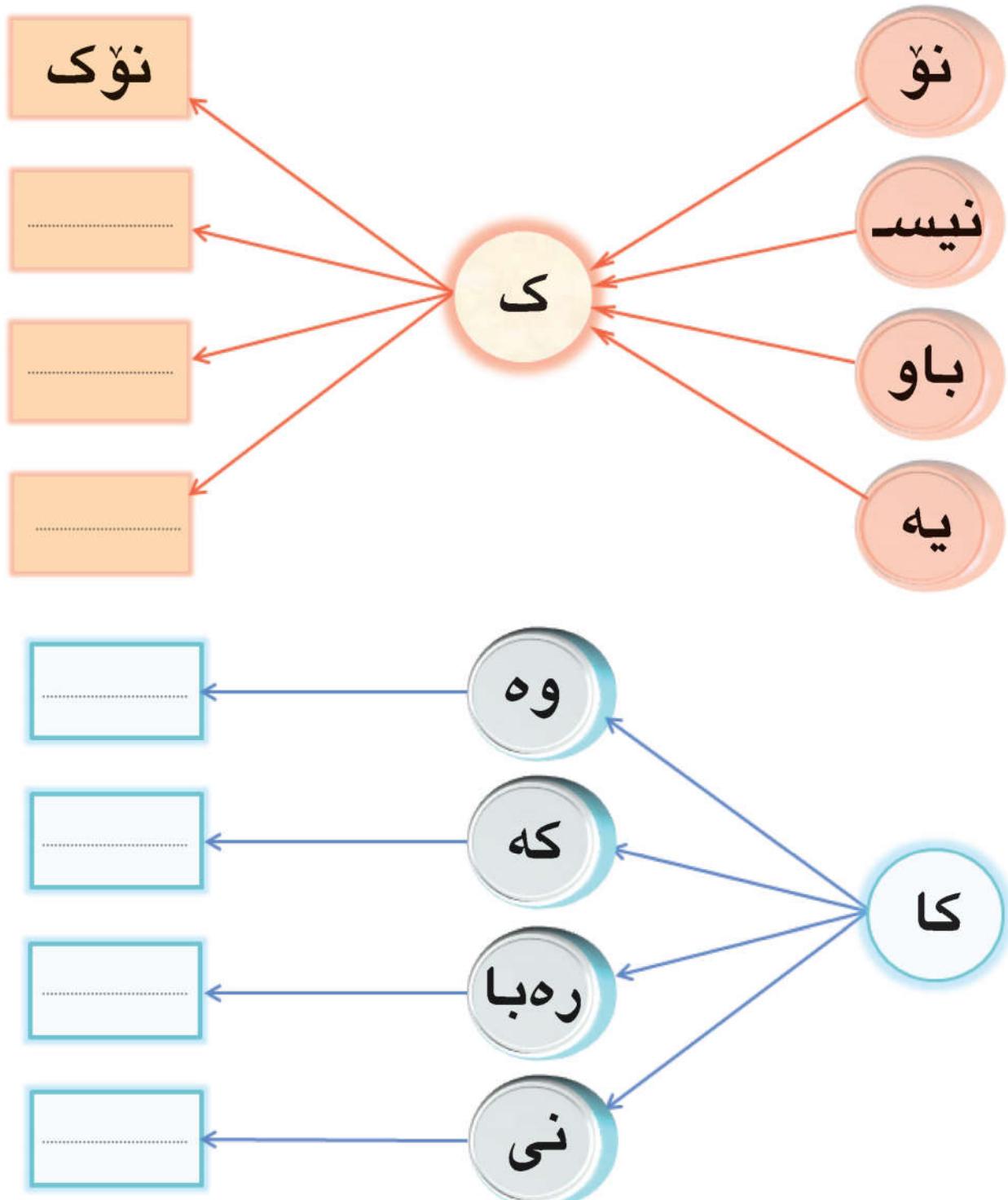
چالاکی (۳)

(ک ک) بدؤزه وه، نیشانه بکه.

و	ز	د	ک
ک	ر	ی	ف
ک	ب	ک	ژ
ت	ن	م	م

چالاکی (۴)

وشه دروست بکه.

چالاکی (۵)

ببینه، بلی.

بخوینه وه.

کارکردن

باوکم کارمهندھ.

دایکم مامؤستایه.

کارکردن سهربه رزییه.

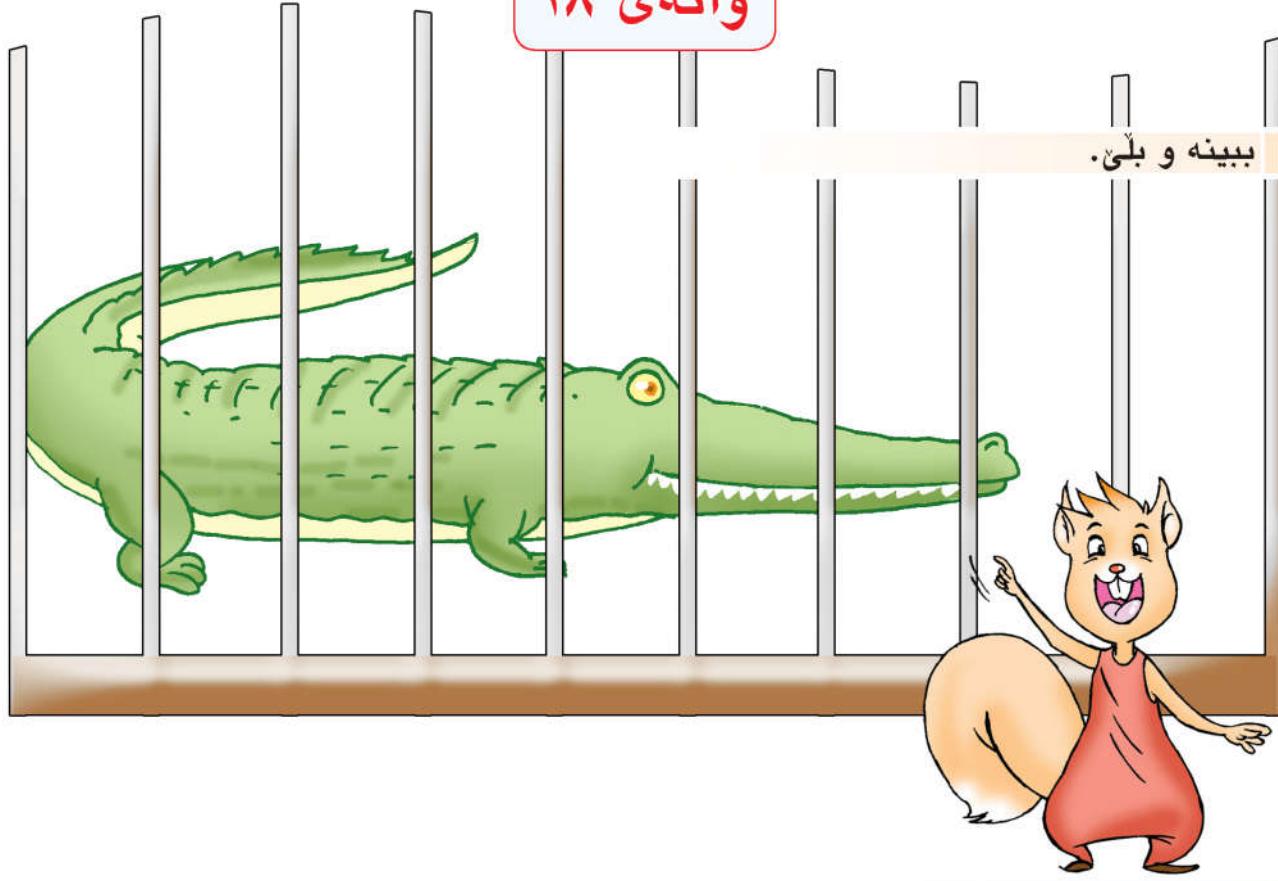
ئەوهی کار نەکات، نازیت.

رېکبخە وھ، بنووسە وھ.

(مامؤستایه، دایکم)

(سهربه رزییه، کارکردن)

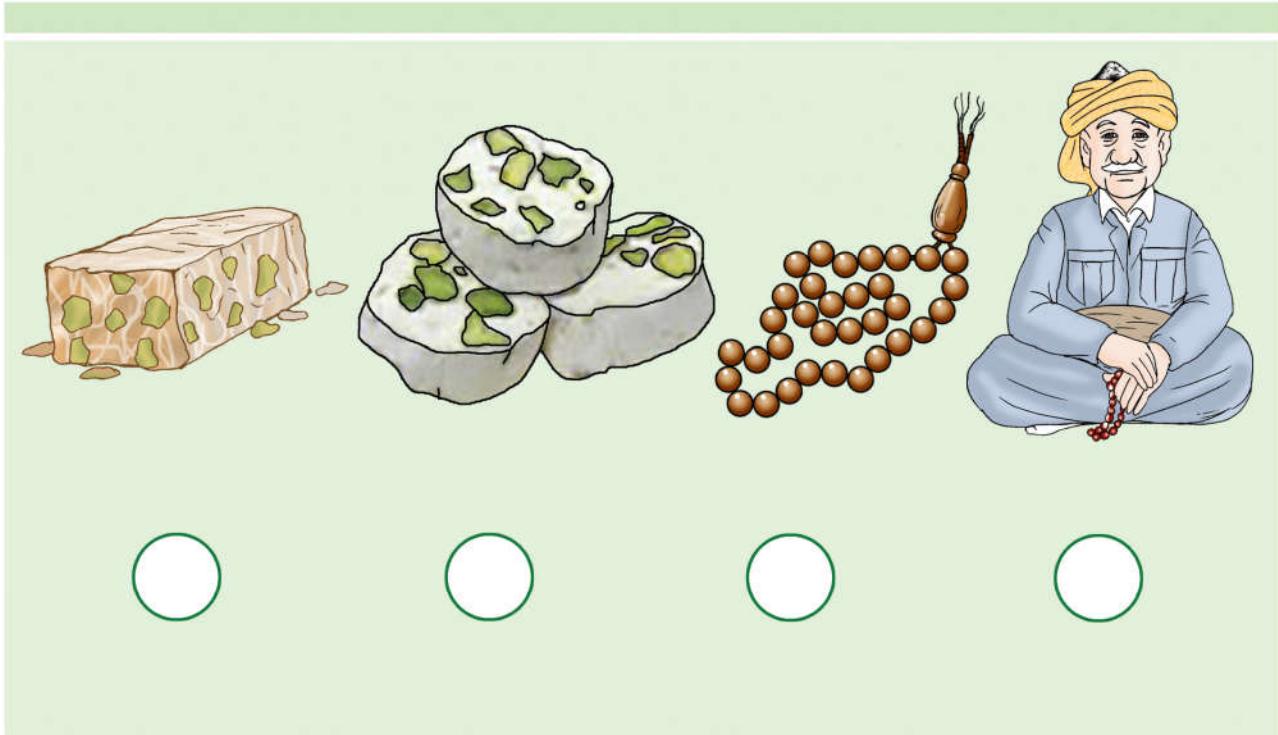
وانه‌ی ۱۸

بینه و بلی.

ناوه وینه کان بلی.

بازننه ژیر ئەم وینانه‌ی دەنگی /حـ/ يان تىدايە رەنگ بکە.

جیاکردنەوە (بۇوتەلّکردن)

تىپساح تىمسا ح (ح ح)

ناوى وىنەكان بلى.

ئەم وشەيەي (ح ح) ئى تىدايە، بە چەماوهىيەك دەوربەدە.

حەلۇا

گەزۆ

تەزبىح

حاجى

نوح

حەمرىن

رېحان

گول

دەلىم.

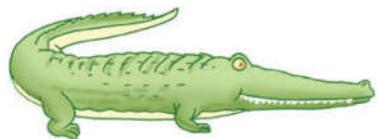
ح ح

ح ح

بىرخىتنەوە

د ك ك ر ت ت ز م م ف ح ح

پیتی (ح ح) دهنووسم:

چالاکی (۱)

تۆخ بکەوه، بخويىنهوه، بنووسەوه.

تیمساح تیمساح تیمساح تیمساح

ح ح ح ح

ح

ح

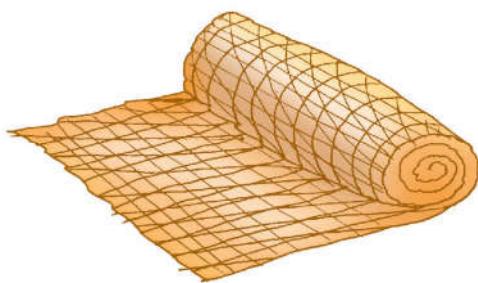
ح

تیمساح

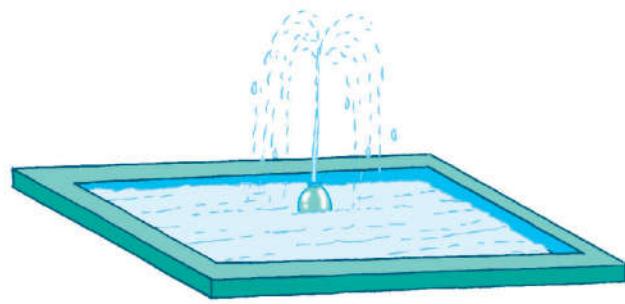
من كەلۋېلى شويىنى گشتى ناشكىئىم.

چالاکی (۲)

ناوی وینه کان بلی؟ پیتی (ح ح) بنوو سه، بخوینه وه.

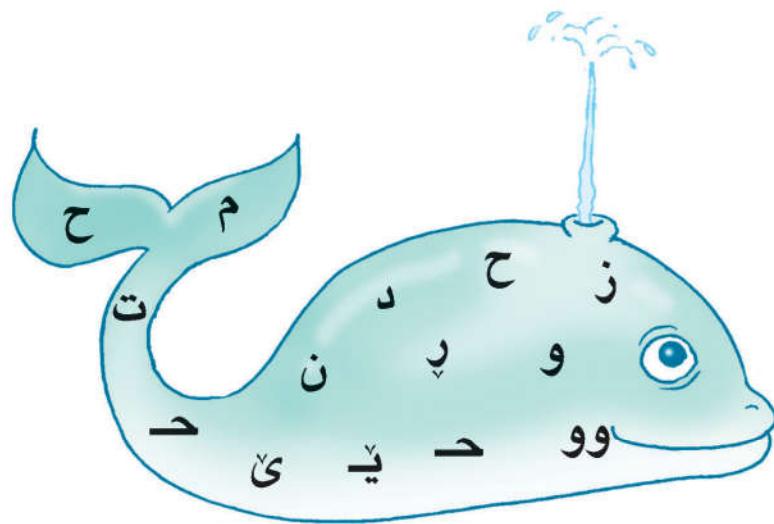
....هسیر

....هوز

چالاکی (۳)

(ح ح) بدؤزه وه، نیشانه ی بکه.

چالاکی (۴)

(٥) يان (ن) دابنی، بخوینه وه.

حہز کام

حہز.....کہم

حہز.....کہم

حہز.....کہم

چالاکی (۵)

ببینه، بلی.

بخوینه و ه.

حهیران

ئەڙى: برا ده ران و هرن، با يارى بکەين.

دارا: يارى ده كەين و ستران ده بىزىن.

زارا: دهى حهيران ده بىزىم.

بنووسە و ه.

ئىمە ستران و حهيران ده بىزىن.

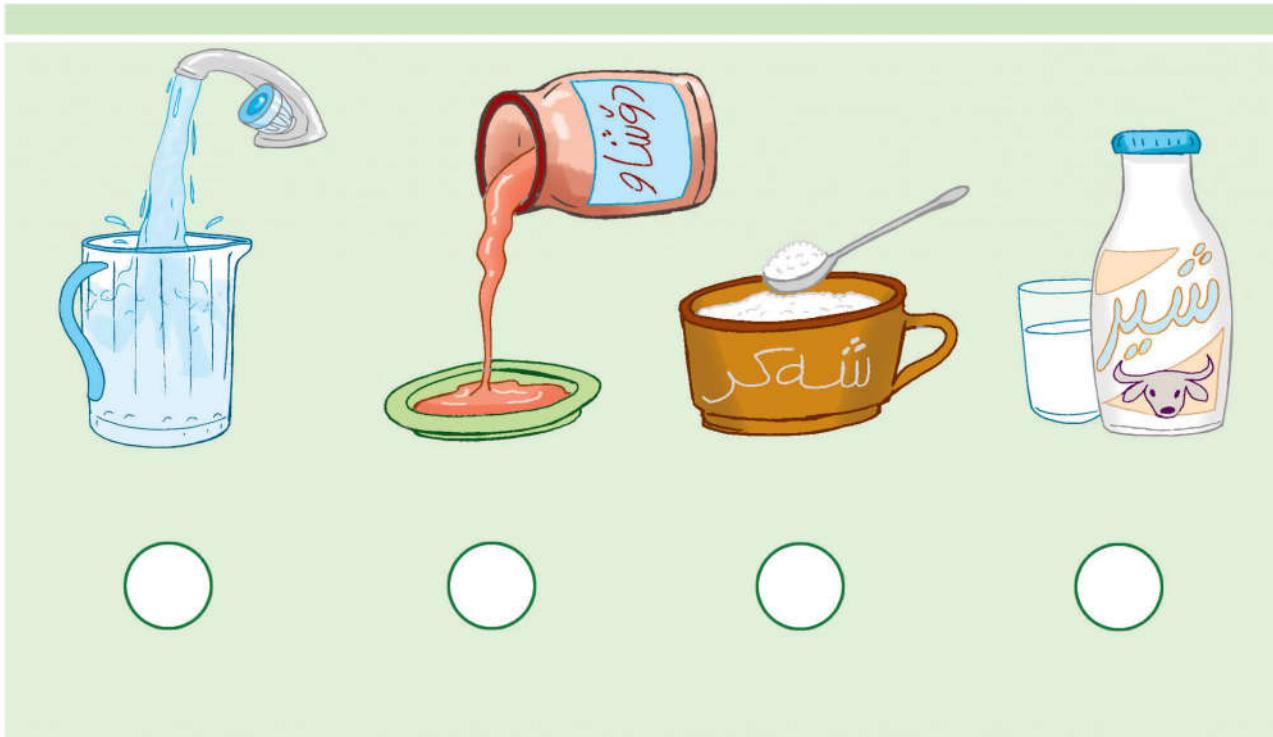
وانهی ۱۹

بینه و بلی.

ناوی وینه کان بلی.

بازننهی ژیر ئەم وینانهی دەنگى /شش/ يان تىدايە رەنگ بکە.

جیاکردنەوە (بۇوتەلّکىرىن)

ئاش (ش ش)

ناوى وىنەكان بلى.

ئەم وشەيەي (ش ش) ئى تىدایە، بە چەماوھىيەك دەوربىدە.

ئاو

دۆشاو

شەكر

شىر

(ش ش) بخەرە ناو چەماوھىيەك.

شەش

شىن

سېپى

رەش

دەلىم.

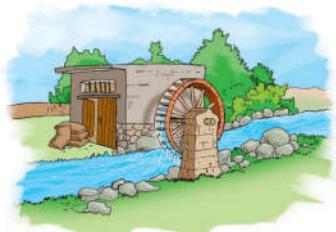
ش ش

ش ش

بىرخستنەوە

ب ب و ن ن ۋ ڦ ڦ ى ٽ ح ح ش ش

پیتى (ش ش) دەنۈوسم: ش ش

چالاکى (١)

تۆخ بکەوە، بخويىنەوە، بنووسەوە.

ئاش

ئاش

ئاش

ئاش

ش

ش

ش

ش

ش

ش

ش

ش

ش

ش

شا

شه

ئاش

من پاكۇ خاۋىتنى شارەكەم دەپارىزىم.

چالاکی (۲)

ناوی وینه کان بلی؟ پیتی (ش ش) بنوو سه، بخوینه وه.

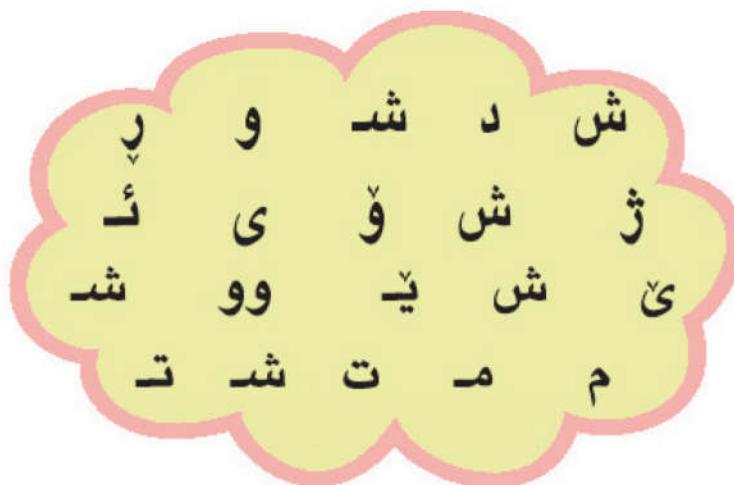
انه....

ایي....

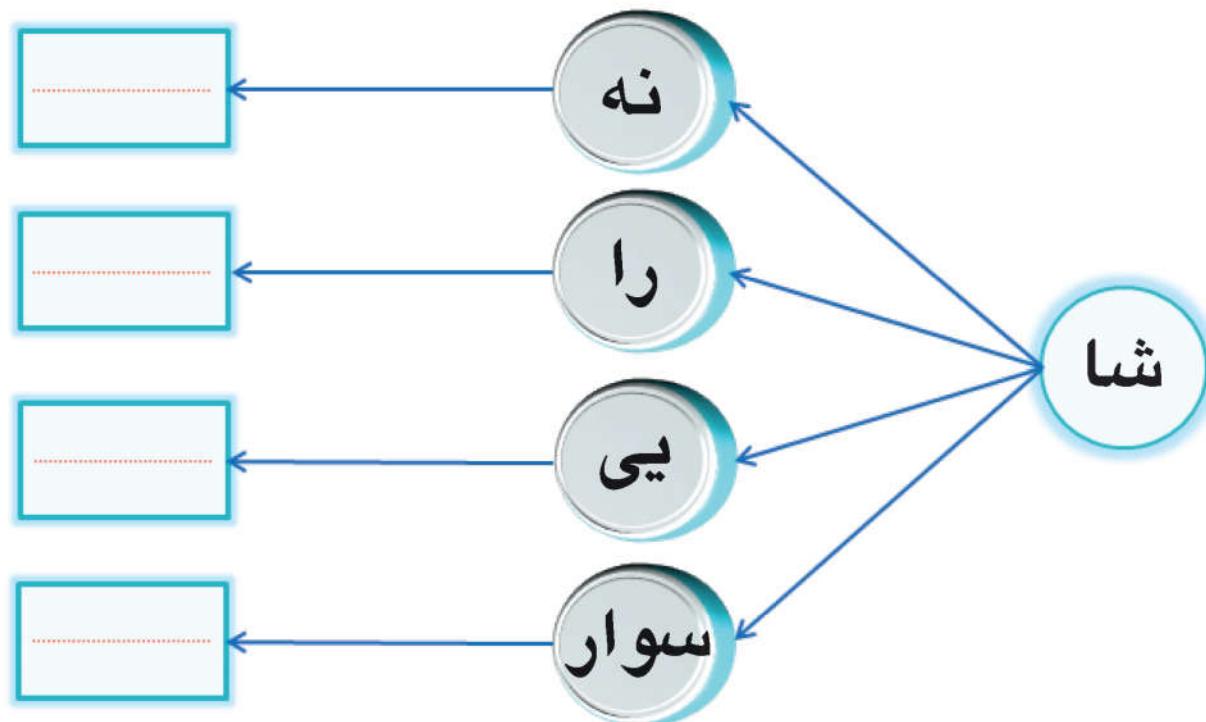
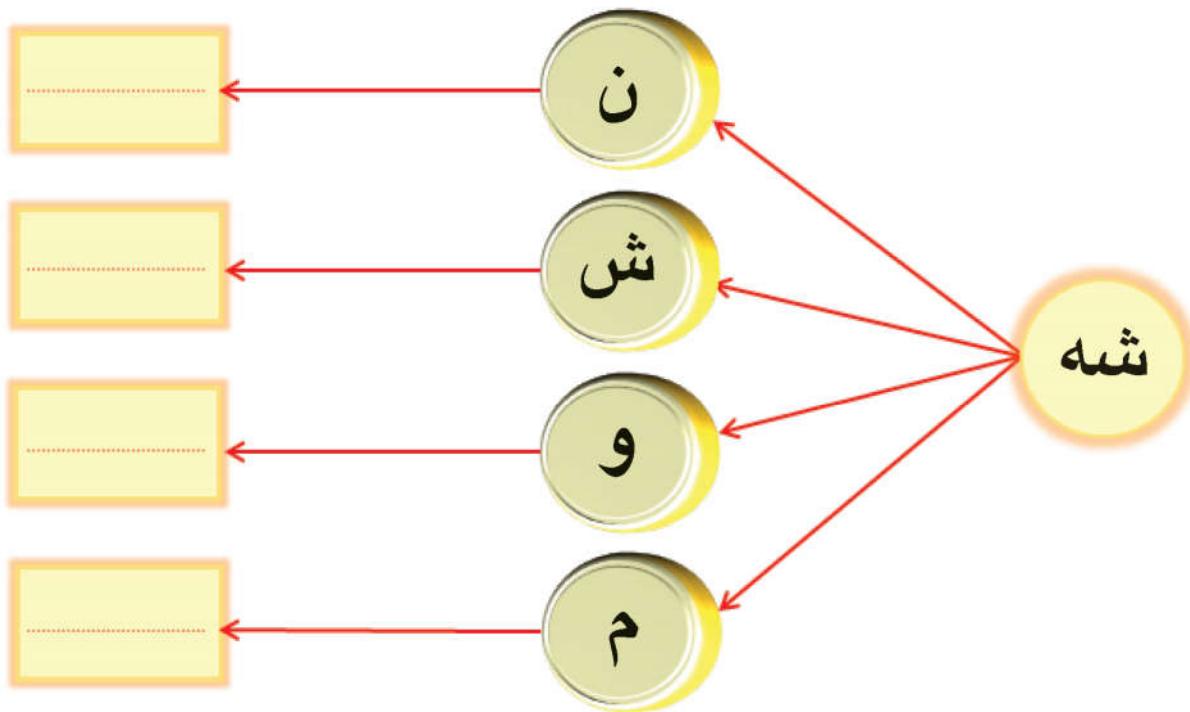
چالاکی (۳)

(ش ش) بدؤزه وه، نیشانه هی بکه.

چالاکی (۴)

وشہ دروست بکه.

چالاکی (٥)

ببینه، بلی.

بخوینهوه.

شانۆ

من و زارا و دارا و ئەژى نمایش دەكەين.
ئىمە شانۆگەرى پىشکەش دەكەين.

بنووسەوه.

پىشکەش دەكەين

نمایش دەكەين

شانۆ

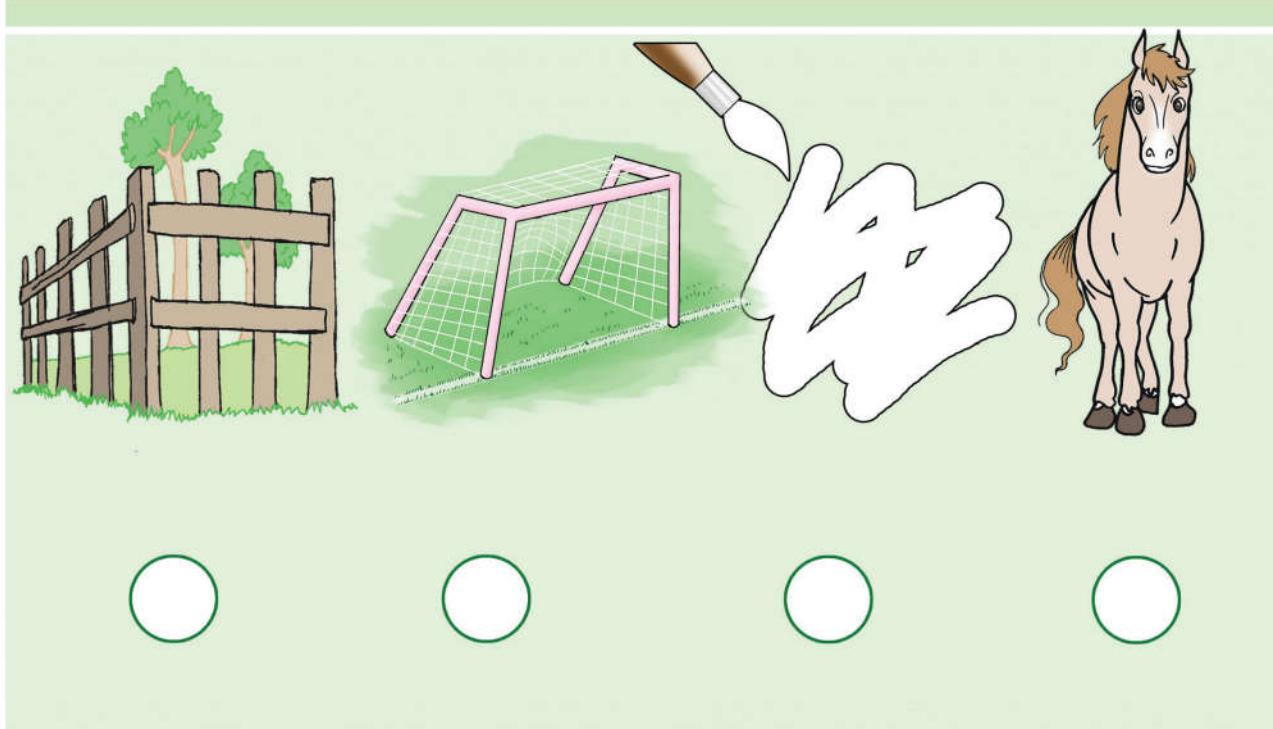
وانه‌ی ۲۰

بینه و بلی.

ناوه وینه کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئه م وینانه‌ی دهنگی /پـ/ یان تیدایه رهـنگ بـه.

جیاکردنەوە (بۇوتەلّکردن)

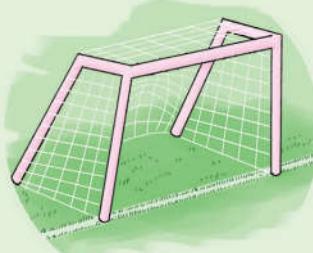
پ (پ پ)

تۆ

تۆپ

ناوى وىنەكان بلى.

ئەم وشەيەي (پ پ) ئى تىدايە، بە چەماوهىيەك دەوربىدە.

پەرژىن

گۆل

سېپى

ئەسپ

(پ پ) بخەرە ناو چەماوهىيەك.

لاپتۆپ

پۆستە

نامە

پول

دەلىم.

پ پ

پ پ

بىرخىتنەوە

م م ا و و ت ت ئ ئ ح ح ر ش ش پ پ

پیتی (پ پ) دهنووسم: **پ** **پ**

چالاکی (۱)

تۆخ بکەوه، بخويىنهوه، بنووسەوه.

تۆپ تۆپ تۆپ تۆپ

تۆپ تۆپ تۆپ تۆپ

پ

پ پ پ پ

پ

پا پا پا پا

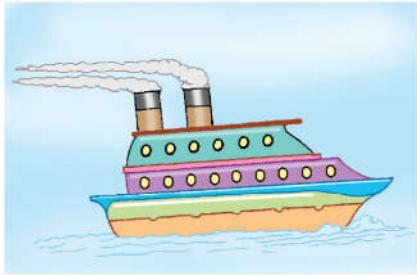
پە

تۆپ تۆپ تۆپ

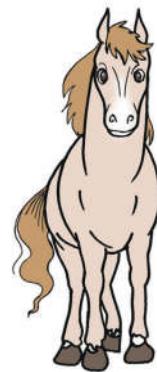
وەرزشىكىرىن تەندروستىيە.

چالاکی (۲)

ناوی وینه کان بلی؟ پیتی (پ پ) بنوو سه، بخوینه وه.

ا.... قر

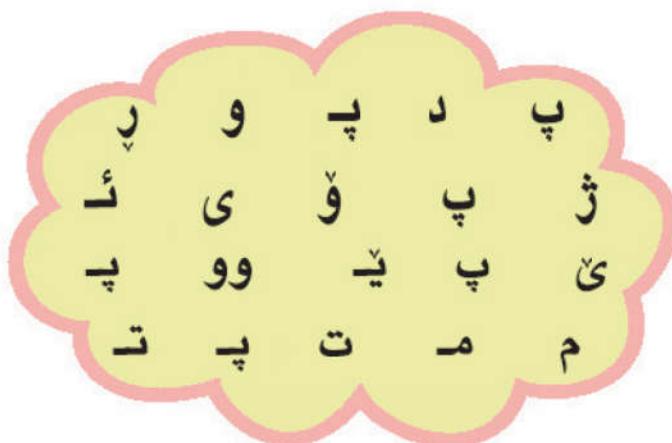
ئەس.....

دا.... يير

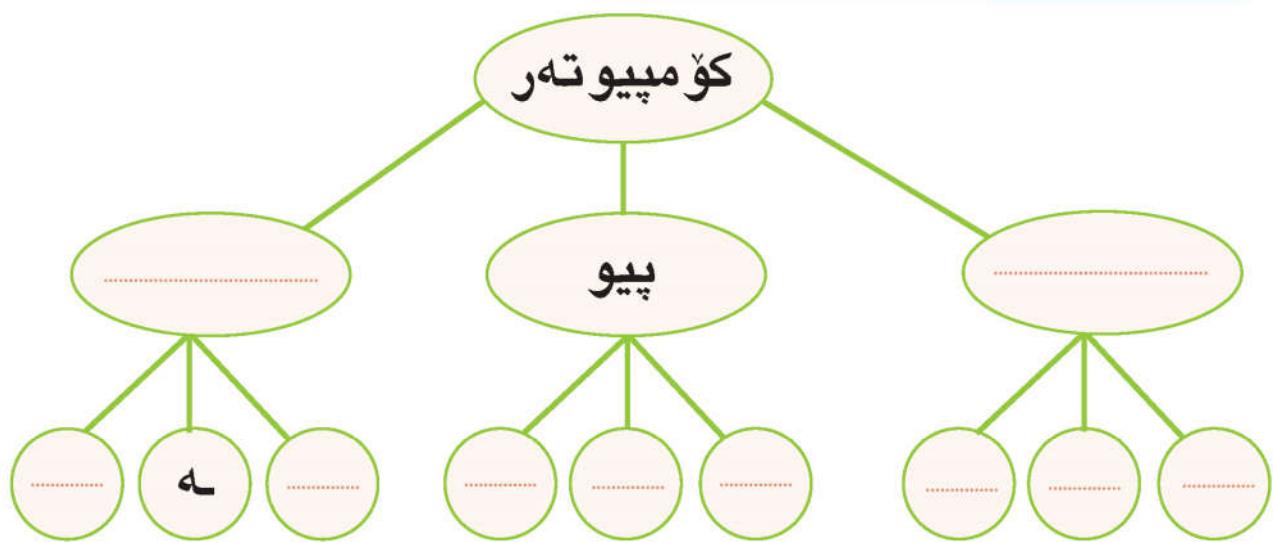
چالاکی (۳)

(پ پ) بدۆزه وه، نیشانه ی بکه.

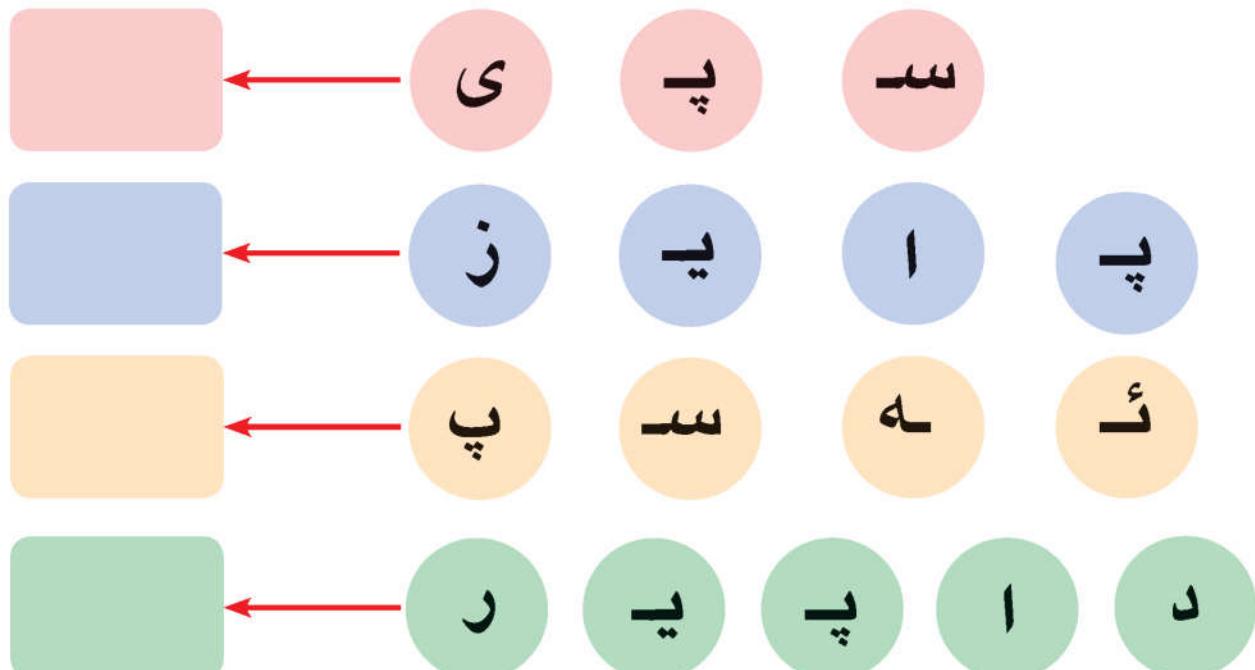
چالاکی (۴)

هه لوهشینه وه.

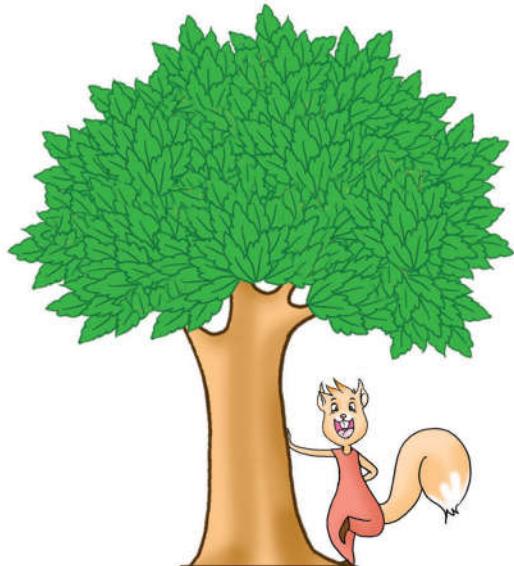
چالاکی (۵)

لیکبده، وشه کان بنوو سه، بخوینه وه.

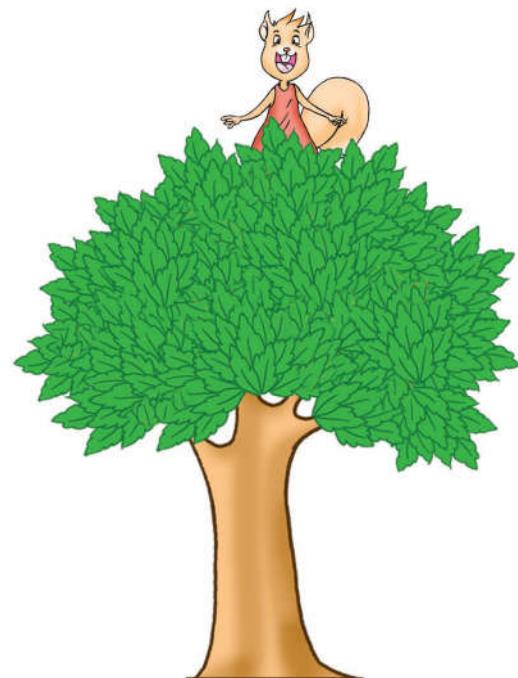

چالاکی (۶)

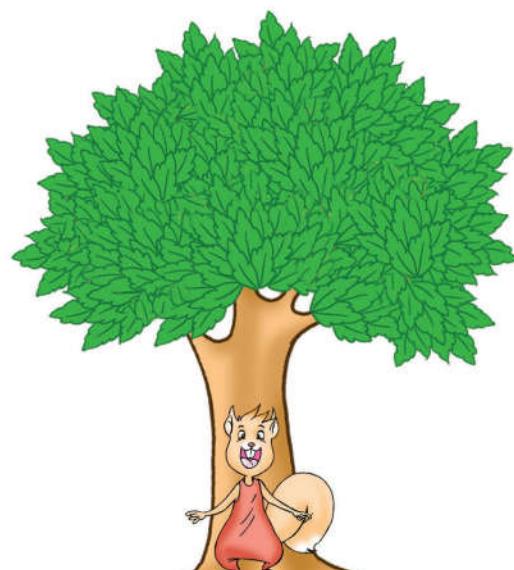
(پیش، پشت، سه ر، ته نیشت) له شوینی راست دابنی.

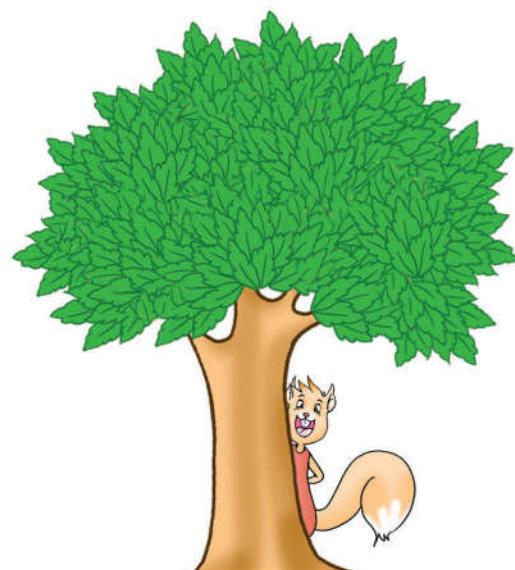
..... له

..... له

..... له

..... له

چالاکی (۷)

ببینه، بلی.

بخوینهوه.

کۆمپیوتەر

شارا مامۆستاي کۆمپیوتەره.

کۆمپیوتەر ئاميرىكى بەسوده.

مامۆستا شارا، يارمهتى پەرى دەدات.

بنووسەوه.

مامۆستا شارا يارمهتى پەرى دەدات.

پهپوله

پهپوله جوان و رازاو
ئىسک سوکى بال نەخشاو
تۆ كەی هاتى بۇ لامان؟
بەخىر هاتى سەر چاومان
چاوهرىت بۇوين زۆر بەكۈل
بىرمان دەكردىت بە دل
لىرە زۆرە دار و گۈل
بفرە لم چىل بۇ ئەو چىل

بالدار

وینه‌ی چهند مینیک

وینه‌ی چهند ته قه‌مه‌نیه‌ک

فەرھەنگۆك

بەفر: (ن) : بەرف (ز)، وەرف (گ)، وەروه(گ)، بەور(ن)، وەرف (خ)، وەرف (خ)

گرد: (ن) : تەپۆلکە(ن)، گر(ز)، تەپ (گ، خ، ن)

چەتر: (ن) : سەيوان (ن)، سېيان (ز)

شەقام: (ن) : جادە (ن، ز)

بۇق: (ن) : بەق (ز)، قورباقة(ن)، قوراويلكە (ن)، قرواق (ن)، قرواتى (گ)، قورواق(ن)

كلاۋو: (ن) : كولاف (ز)، تەقلە(ن)، تەقىلە(ن)، تەقىلى (گ)، كوم (ز)، كلاو (خ)

پياو: (ن) : زەلام (ن)، پيا(گ)، پياڭ(ن)

پەۋاس: (ن) : پەۋاز(ن)، پېۋاس(ز)، پېۋاوى(گ)

ورج: (ن) : هرج(ز)، خرس(ن)، هەشە(گ)

كچ: (ن) : دۆت(ز.خ)، كەنيشك (ن)، كىچ(ن)، كەنى (ن)، دويت(خ)، قىز(ز)، دويت(خ)

كىريوه: (ن) : باوبەفر(ن)، بارۆفە(ز)، بادەوه (ن)، كېرىوه (گ)

زىيان: (ن) : باى بهەيز، هوپەبا(ز)

نەمى: (ن) : ئامىرىيکە لەشىوهى شەمشاڭا ئاوازى پىددەزەنرى دەنگى زۆر دلگىر و غەمگىنە.

زەماونەند: (ن) : گۆفەند(ز)، داوهت(ز)، شايى(ن)، شەھيان(ز)، زەماونە(گ)

گۇرانى: (ن) : ستران(ز)، گورانى (خ)

پارى: (ن) : گەمه(ن)، وازى (خ)، حەنەك (ز)، كىلى(گ)

چىا: (ن، ز) : شاخ (ن)، كەژ (ن)، كېيو (ن، ز)، كو(خ)، كەش(گ)

ئالا: (ن، ز) : بەيداخ(ن)، پەرچەم(ن)

شانە: (ن) : شە(ن، ز)، شانى(خ)

گوارە: (ن) : گوشوارە (خ)، گوھار(ز)، گۆشەوارە (گ)، گۆشخارە (خ)

ئاۋىتە: (ن) : نەينك (ز)، عەينە(ز)، خۆدىك (ز)، گۈزگى، گۈزىن

جامە: (خ)، جام(گ)، نەينۆك(ز).

برژانگ:(ن) : برژوّل(ن)، موژیلانگ(ژ)، مژوّل(ن)، مزانگ(ن)

ئەژنۇ: (ن): زرانى (ن)، چۆك(ن، ژ)، زەنگول(گ)، زانو (خ)

پەرژىن:(ن): پېژانگ(ژ)، پەرچىن(گ)، حەسار و كەلەكەبەرد و چەپەرى دەورى باخ

دى:(ن): گوند(ژ)، ئاوايى(ن)، لادى(ن)

كەلەشىر: (ن): كەلەباب (ن)، دىكىل(ژ)، كەلەشىر(گ)

بازوو: (ن) : باسک (ژ)، بازو (خ)، نىوان شان و ئانىشك (قورەنىسىك)

پەمۇو: پەمبى(ژ)، پەميك(خ)

ماردىن: شارىكە لە باكورى كوردىستان

قامىشلىق: شارىكە لە رۆزئاوابى كوردىستان

پەت: (ن) : پەته (گ)، پارچە گوريس (ن)

پېشىلە: (ن) : كىتك (ژ)، پېشىك (ژ)، كىتە(گ)

گەزۆ: (ن) : شىرەمەننېيە لە گەزۆى سروشتى دروست دەكريت

پېرس: ناوى شاخىكە لە دەقەرى دەھۆك

مافور: (ن، ژ): قالى (گ، خ، ن)، فەرش (ن)، مەحفىر(ژ)، مەحفور(ژ)

عەفرىن: شارىكە لە رۆزئاوابى كوردىستان

باعەدرى: شارىكى باشورى كوردىستانە

ھەۋىردى: (ن): كولەفرە(ن)، كەرەواڭ (ن)

خەناوکە: (ن): رىستك (ژ)، ملوانكە(ن)، ملەوانى(گ)، ملowanك (ن)، گەرداňه (ن)

خىخال:(ن، ژ): پاوانە (ن)

درەخت: (ن) : دارى سەوز

مەشخەل:(ن): خەتىر (ژ)، شولە چراو (گ)

پەنجە: (ن): تېل(ژ)، تلى (ژ)، ئەنگوشت (خ)، ئەنگوست(ن)، كلک (خ)، قامك (ن)

قەيماغ:(ن): سەرتويىك (ژ)، شىرى كولاؤى گامىشە

قەلغان:(ن) : مەتال(ن)، مەرتاج(ڙ)، سپىر (ن)

مەراغە: شارىكى رۆزىھەلاتى كوردىستانە

شەو: (ن) : شەف(ڙ)، شەۋى(گ)

ئاقىستا: كتىبى ئايىنى زەردەشت

شەقان: (ڙ) : شوان (ن)، چوپو (گ)

لاقە: (ڙ) : لالانهوه(ن)، پارانهوه(ن)، نزا (ڙ.ن)، ئەوهلالىيابى(گ)

ڙ: كرمانجى ڙۇورۇو

ن: كرمانجى ناوهەراست

خ: كرمانجى خوارۇو

گ: گۇران

ناوه‌رۆک

لایه‌رە	بابه‌ت	ژ
۳	پیشەکى	۱
۵	پەرتوك (ھۆنراوه)	۲
۶	پیداویستى ناو مال، پوشاك، ھۆيەكانى گواستنەوە	۳
۷	وینەي نامۇ	۴
۸	وینەي جياواز	۵
۹	دياريكردىي وينەي ناتەواو	۶
۱۲-۱۰	دارا و پەري (سيناريو)	۷
۱۳	سمۇرە (ھۆنراوه)	۸
۱۴	چۈن پېنۇوس دەگرىن	۹
۱۵	تۆخ بکەوە	۱۰
۱۶	تۆخيان بکەوە	۱۱
۱۷	ناوي رەنگەكانى ئالا بللى، تۆخ بکەوە، رەنگ بکە	۱۲
۲۳-۱۸	وانەي ۱ پېتى (د)	۱۳
۳۱-۲۴	وانەي ۲ پېتى (ر)	۱۴
۲۷-۲۶	چالاکى (دارا - داده)	۱۵
۳۷-۳۲	وانەي ۳ پېتى (ز)	۱۶
۴۳-۳۸	وانەي ۴ پېتى (و)	۱۷
۴۹-۴۴	وانەي ۵ پېتى (ر)	۱۸
۵۱-۵۰	ئاكارى ئاخاوتىن (سيناريو)	۱۹
۵۷-۵۲	وانەي ۶ پېتى (ق)	۲۰
۶۲-۵۸	وانەي ۷ پېتى (ى)	۲۱
۶۳	ئىك و دو (ھۆنراوه)	۲۲
۶۹-۶۴	وانەي ۸ پېتى (ئ)	۲۳
۷۶-۷۰	وانەي ۹ پېتى (ن)	۲۴
۷۷	چالاکى (ئاوا)	۲۵
۸۲-۷۸	وانەي ۱۰ پېتى (ژ)	۲۶
۸۳	بلىن بەللى (ھۆنراوه)	۲۷
۸۹-۸۴	وانەي ۱۱ پېتى (ى)	۲۸

۹۵-۹۰	وانه‌ی ۱۲ پیتی (ب)	۲۹
۱۰۱-۹۶	وانه‌ی ۱۳ پیتی (س)	۳۰
۱۰۳-۱۰۲	شاری یاری (سیناریو)	۳۱
۱۰۹-۱۰۴	وانه‌ی ۱۴ پیتی (وو)	۳۲
۱۱۵-۱۱۰	وانه‌ی ۱۵ پیتی (م)	۳۳
۱۲۱-۱۱۶	وانه‌ی ۱۶ پیتی (ت)	۳۴
۱۲۷-۱۲۲	وانه‌ی ۱۷ پیتی (ک)	۳۵
۱۳۳-۱۲۸	وانه‌ی ۱۸ پیتی (ح)	۳۶
۱۳۹-۱۳۴	وانه‌ی ۱۹ پیتی (ش)	۳۷
۱۴۶-۱۴۰	وانه‌ی ۲۰ پیتی (پ)	۳۸
۱۴۷	پهپوله (ھۆنراوه)	۳۹
۱۴۹-۱۴۸	وینه‌ی مین و تەقەمەنییەكان	۴۰
۱۵۲-۱۵۰	فەرھەنگوک بۇ مامۆستا	۴۱
۱۵۳	ناوھرۆك	۴۲